Studentenhandleiding bij

Casuïstiek jaarrekeninglezen

P.R. de Geus

Boom juridisch
Den Haag
2019

Deze studentenhandleiding hoort bij het bij Boom juridisch verschenen *Casuïstiek jaarrekeninglezen* (ISBN 978-94-6290-648-8).

© 2019 P.R. de Geus / Boom juridisch

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voorzover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van (een) gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (art. 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.stichtingpro.nl).

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

www.boomjuridisch.nl

Hoofdstuk 1 Beginselen en elementair balanslezen

Theorievragen

1. Een balans is een overzicht van de bezittingen, de schulden, de voorzieningen en het eigen vermogen van een onderneming op een bepaald moment.
2. Van minder liquide naar meer liquide.
3. Van eigen vermogen naar vreemd vermogen, van langlopend tot kortlopend vreemd vermogen.
4. De vast activa en de vlottende activa. De vaste activa hebben een duurzame bestemming. De vlottende activa worden veelal in één productieproces benut.
5. Vermogen dat permanent ter beschikking staat, er is geen directe verplichting tot terugbetaling.
6. Een resultatenrekening is een overzicht van de opbrengsten (baten) en kosten (lasten) en de per saldo resulterende winst of het verlies over een bepaalde periode.
7. De balans en resultatenrekening kunnen in scontrovorm (T-vorm) en in staffelvorm worden opgesteld. Bij de resultatenrekening kan binnen de staffel de scontrovorm, de categoriale of de functionele indeling worden gebruikt.
8. Door middel van het vergelijken van de opbrengsten met de kosten (dubbel boekhouden) en door vermogensvergelijking (enkel boekhouden).
9. Uitgaven verminderen de geldmiddelen. Kosten verminderen de winst of vermeerderen het verlies.
10. Ontvangsten vermeerderen de geldmiddelen. Opbrengsten vermeerderen de winst of verminderen het verlies.
11. Afschrijvingen, toevoegingen aan voorzieningen.
12. Aflossing op een lening, aankoop van grond, betaling van dividend.
13. Betaling salarissen.
14. Vooruitbetaalde bedragen (bijvoorbeeld vooruitbetaalde huur), investeringen in materiële vaste activa.
15. Ontvangst van een lening, storting op aandelen.
16. Contante verkoop.
17. Vooruit ontvangen bedragen (bijvoorbeeld voorschotten, vooruit ontvangen huur).
18. Verkoop op rekening.
19. Het toerekeningsbeginsel vloeit voort uit artikel 2:362 lid 5 BW en houdt in dat baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, ongeacht of deze baten en lasten tot inkomsten respectievelijk uitgaven hebben geleid.
20. Opbrengsten mogen slechts worden genomen voor zover de hieraan ten grondslag liggende goederen of diensten op de balansdatum geleverd zijn.
21. Kosten moeten worden genomen in dezelfde periode als waarin de eraan gerelateerde opbrengsten worden verantwoord.
22. Het voorzichtigheidsbeginsel houdt in dat verliezen in aanmerking moeten worden genomen, zodra deze kunnen worden geconstateerd en opbrengsten pas op het moment dat deze zijn gerealiseerd.

Gesloten vragen

1. Een bezit of kosten.
2. Niet voor studenten beschikbaar.
3. Doordat alle activa ook gefinancierd moeten zijn met eigen vermogen, voorzieningen of schulden.
4. Niet voor studenten beschikbaar.

5. Niet voor studenten beschikbaar.
6. Ja, op het eigen vermogen in 2016.
7. Niet voor studenten beschikbaar.
8. C is juist.
9. Niet voor studenten beschikbaar.
10. Blijft het totaal activa en totaal passiva onveranderd.
11. Niet voor studenten beschikbaar.
12. Blijft het totaal activa en totaal passiva onveranderd.
13. Niet voor studenten beschikbaar.
14. Uitgaven, geen kosten.
15. Niet voor studenten beschikbaar.
16. Uitgaven, geen kosten.
17. Niet voor studenten beschikbaar.
18. Uitgaven, geen kosten.
19. Onder de liquide middelen.
20. De productiekosten van 2017 en de verkoopopbrengsten van 2018 in de winst-en-verliesrekening van 2018.
21. De inkoop en levering van de rozen vergroot het vreemde vermogen en de voorraad in 2015. Er treedt een toename van de voorraad goederen op, maar dat gaat niet gepaard met een toename van het eigen vermogen. Het juiste antwoord is: een toename van het vreemd vermogen en een toename van de voorraad in 2014.
22. Debiteuren.
23. Neemt af.
24. Niet voor studenten beschikbaar.
25. Niet voor studenten beschikbaar.
26. Voor het matchingprincipe geldt dat de kosten zo mogelijk worden toegerekend aan de opbrengsten die met die kosten gepaard gaan. Dit betekent dat de kosten pas als last worden genomen, wanneer de met die kosten samenhangende opbrengsten zijn gerealiseerd. Dat kan ook in een opvolgend jaar zijn. Dat baten en lasten toegerekend worden aan het jaar waarop zij betrekking hebben, ongeacht de inkomsten en uitgaven, is het toerekeningsbeginsel. Dat baten en lasten met elkaar in evenwicht moeten zijn, is het boekhoudkundig evenwicht. Dat de opbrengsten pas mogen worden genomen als de goederen zijn geleverd, is het realisatieprincipe. Het juiste antwoord is: Dat de kosten zo mogelijk worden toegerekend aan de opbrengsten die met de kosten gepaard gaan.
27. Realisatiebeginsel.
28. Ja, Dress moet de transactie in de jaarrekening verantwoorden door per jaareinde de transactie op te nemen onder kortlopende schulden.
29. Niet voor studenten beschikbaar.
30. Deze verkoop is niet alleen een kostenpost, maar ook een opbrengstpost in de winst-en-verliesrekening. De verkoop heeft wel invloed op het eigen vermogen. Het juiste antwoord is: De verkoop is tevens omzet in 2016.
31. De verkoop is omzet in 2013 en staat dus in de winst-en-verliesrekening van 2013.
    Dit vloeit voort uit het realisatieprincipe. Voor het matchingprincipe geldt dat de kosten zo mogelijk worden toegerekend aan de opbrengsten die met die kosten gepaard gaan. Dit betekent dat de kosten pas als last worden genomen, wanneer de met die kosten samenhangende opbrengsten zijn gerealiseerd. De meeste rechtspersonen realiseren de opbrengsten en daarmee samenhangende kosten in dezelfde verslagperiode.
    Het juiste antwoord is: De verkoop is omzet in 2013 en een post in de winst-en-verliesrekening van 2013.

Open vragen

1.1.1. Niet voor studenten beschikbaar

1.1.2. Niet voor studenten beschikbaar

1.1.3.

a. Opbrengst, geen ontvangst. Transactie draagt bij aan Resultaat 2015 voor € 4 miljoen.
b. Kosten en tevens uitgaven. Transactie verlaagt Resultaat met € 400 en de balanspost, *Liquide middelen* daalt eveneens met € 400.
c. Geen kosten, geen uitgaven. Geen effect op Resultaat. Bedrag wordt geactiveerd onder balanspost *Voorraden*.
d. Geen kosten, wel uitgaven. Geen effect op resultaat 2015. Liquide middelen dalen met € 2000 en tegelijk overlopend actief van € 2000.
e. Opbrengsten en tegelijk ontvangsten. Bijdrage aan Resultaat 2015 € 800 en Liquide middelen stijgen met € 800.

1.1.4. Niet voor studenten beschikbaar

1.1.5

Balans 2013			
Gebouw	96.000	**Eigen Vermogen**	49.000
Vlottende activa		**Vreemd vermogen**	
Voorraden	64.000	Hypotheeklening	48.000
Debiteuren	37.000	**Kortlopende schulden**	
	5.000	Crediteuren	65.000
Vooruitbetaalde bedragen		Nog te betalen kosten	7.000
Liquide middelen	6.000	Bank	39.000
	208.000		208.000

b. Eigen Vermogen eind jaar 50.000 -/- Eigen Vermogen begin jaar 33.000 =17.000 + onttrekkingen (40.000) -/- stortingen (15.000) = 42.000.

1.1.6 Niet voor studenten beschikbaar

1.1.7.

a. Balans – debet en credit
b. Balans – debet
c. Balans – debet
d. Balans – credit
e. V&W-rekening – debet
f. Balans – debet
g. V&W-rekening – credit

1.1.8 Niet voor studenten beschikbaar

1.2.1.

	Begin eigen vermogen	970.000
-/-	Eind eigen vermogen	870.000
	Vermogensverschil	100.000
+	Ontrekkingen	60.000
		16.500
-/-	Stortingen	55.000
-/-	Herwaardering	50.000
	Winst	71.500

1.2.2
Essentieel zijn de volgende elementen:
- het vermogensverschil van min 200.000, mits met uitleg en/of berekening, en
- de juiste verwerking van de onttrekkingen/stortingen, die louter bestaat uit de posten met een huishoudelijk privékarakter van 60.000, mits met uitleg en/of berekening, anders omschreven:
- berekening vermogensmutatie:-100.000 - 100.000 = -200.000
- verwerking van privéonttrekking: -200.000 + 60.000 = -140.000

1.2.3.
a. Dit is een storting. Het al berekende resultaat moet dus nog worden verlaagd.
b. Dit is een onttrekking. Het al berekende resultaat moet dus nog worden verhoogd.

1.2.4.
Resultaat = Eindvermogen -/- Beginvermogen + onttrekkingen -/- privéstortingen, oftewel
€ 375.000 -/- € 300.000 + € 15.000 -\- € 1.000 = € 89.000.

1.2.5.
Vermogensverschil: 445.000 -/- 335.000 = 110.000 Onttrekking: 40.000, Winst: 150.000

1.2.6. Niet voor studenten beschikbaar

1.2.7. Niet voor studenten beschikbaar

1.2.8.
a. Onttrekking, optellen bij het vermogensverschil.
b. Het eindvermogen moet worden verlaagd, waardoor het vermogensverschil ook zal dalen. Ook goed: niets, het is alleen betaald en vormt geen kosten.
c. Investering, geen invloed op resultaat of vermogen.
d. Herwaardering is een rechtstreekse mutatie in het eigen vermogen, aftrekken van het vermogensverschil.
e. Dit is niet toegestaan (artikel 2:386 lid 1 BW), niets mee doen.

1.2.9. Niet voor studenten beschikbaar

1.2.10.

	Begin eigen vermogen	300.000
+	Stortingen	0
-/-	Ontrekkingen	50.000
+ of -/-	Winst	?
	Eind eigen vermogen	990.000

Winst = 740.000

1.2.11. Niet voor studenten beschikbaar

1.2.12. Niet voor studenten beschikbaar

1.2.13. Niet voor studenten beschikbaar

1.2.14.

	Begin eigen vermogen	300.000
+	Stortingen	50.000
-/-	Ontrekkingen	0
+ of -/-	Winst	?
	Eind eigen vermogen	400.000

Winst = 50.000

1.2.15. Niet voor studenten beschikbaar

1.2.16.
Eindvermogen minus beginvermogen minus stortingen plus onttrekkingen = jaarwinst. 510.000 -/- 490.000 -/- 25.000 + onttrekkingen = 80.000, zodat de onttrekkingen over 2017 € 85.000 bedroegen.

1.2.17. Niet voor studenten beschikbaar

1.2.18 Niet voor studenten beschikbaar

1.2.19

	Begin eigen vermogen	773.500
+	Stortingen	0
-/-	Dividend	24.300
+ of -/-	Winst	?
	Eind eigen vermogen	883.400

Winst = 84.200

Hoofdstuk 2 Jaarrekeningrecht

Theorievragen

1. Eenieder die een bedrijf of zelfstandig een beroep uitoefent, is verplicht van zijn vermogenstoestand en van alles betreffende zijn bedrijf of beroep, naar de eisen van dat bedrijf of beroep, op zodanige wijze een administratie te voeren en de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers op zodanige wijze te bewaren, dat te allen tijde zijn rechten en verplichtingen en de voor belasting van belang zijnde gegevens kunnen worden gekend (artikel 3:15i BW jo. 2:10 BW jo. 56 AWR).
2. De gegevens dienen zeven jaar bewaard te blijven (artikel 3:15i BW jo. 2:10 BW jo. 56 AWR).
3. De belangrijkste rechtspersonen waar op titel 9 Boek 2 BW van toepassing is, zijn: de besloten vennootschap, de naamloze vennootschap, de coöperatie, de onderlinge waarborgmaatschappij, de ‘commerciële’ stichting en de ‘commerciële’ vereniging (artikel 2:360 BW).
4. Het jaarrapport bestaat uit de onderdelen: het bestuursverslag, de (enkelvoudige en eventueel de geconsolideerde) jaarrekening en de overige gegevens.
5. De jaarrekening bestaat uit de balans en de winst-en-verliesrekening, alsmede een toelichting op beide.
6. Belanghebbenden bij de jaarrekening kunnen onder andere zijn: aandeelhouders, crediteuren, banken, beleggers en werknemers.
7. Het bestuur maakt de jaarrekening op.
8. Onder andere de volgende beginselen dienen in acht te worden genomen: het bestendigheidsbeginsel (artikel 2:362 lid 2 en 3 BW), het accrual-beginsel (artikel 2:362 lid 5 BW), het materialiteitsbeginsel (artikel 2:363 lid 3 BW), het stelselmatigheidsbeginsel (artikel 2:363 lid 4 jo. 2:384 lid 6 BW), het voorzichtigheidsbeginsel (artikel 2:384 lid 2 BW), het realisatiebeginsel (artikel 2:384 lid 2 BW), het continuïteitsbeginsel (artikel 2:384 lid 3 BW) en het vergelijkbaarheidsbeginsel (artikel 2:363 lid 5 jo. 2:384 lid 6 BW).
9. Verondersteld wordt dat de rechtspersoon zijn bedrijf in de afzienbare toekomst zal kunnen voortzetten (artikel 2:384 lid 3 BW).
10. De toestand op de balansdatum is beslissend en de gevolgen van gebeurtenissen die plaatsvonden in het afgesloten boekjaar moeten worden verwerkt (artikel 2:362 lid 6 BW).
11. Een gekozen grondslag moet consistent worden doorgevoerd voor alle posten, waarop de grondslag van toepassing is. Dat wil zeggen dat voor alle posten, die naar hun aard en gebruik gelijksoortig zijn, dezelfde grondslag en regel toegepast moeten worden. Deze stelselmatigheid houdt ook in dat bijvoorbeeld afschrijving in de winst-en-verliesrekening op dezelfde grondslag plaatsvindt als in de balans (artikel 2:362 lid 2 en 3 BW). In opeenvolgende perioden blijven de grondslagen en hun toepassing, alsmede de presentatie gelijk, tenzij er gegronde redenen zijn om een andere grondslag te kiezen (artikel 2:384 lid 6 BW).
12. Economische criteria gaan voor juridische vorm. Een voorbeeld uit de wet is het voorschrift dat het aandeel in de resultaten van deelnemingen moet worden opgenomen door de moedermaatschappij, indien zij invloed kan uitoefenen op het zakelijke en financiële beleid. Er wordt aldus over economische invloedssferen gerapporteerd, ongeacht in welke juridische vorm de deelneming is gegoten.
13. Kostprijs, waarde of omvang is betrouwbaar vast te stellen.
14. Begrijpelijk, relevant voor de besluitvorming van gebruikers, waaronder van materiële betekenis, betrouwbaar, waaronder een getrouwe weergave van het beschreven verschijnsel, vergelijkbaar met vorige verslagperioden en met andere ondernemingen.

15. Het realiteitsbeginsel houdt in dat er altijd waarheidsgetrouw moet worden weergegeven bij het bepalen van de winst. Dit betekent:
    a. dat de winst over een bepaald jaar bepaald wordt door kosten en baten die met dat jaar samenhangen. Dit is het zogeheten matchingprincipe. Zo mag bijvoorbeeld een reisorganisatie in jaar 2016 gemaakte kosten voor brochures die betrekking hebben op reizen in 2017, de kosten pas in 2017 in mindering brengen op het resultaat. Voorzieningen in verband met in de toekomst te verwachten verliezen kunnen wel fiscaal als verlies worden aangemerkt. Tot 1998 gold hier volgens goed koopmansgebruik de voorwaarde dat er sprake moest zijn van een op balansdatum geldende rechtsverhouding. Met het zogeheten baksteenarrest uit 1998 bestaat er de mogelijkheid om ook voorzieningen zonder geldende rechtsverhoudingen als verliesposten op te voeren, mits de reden van het verlies in het verleden ligt, de kosten aan de huidige periode toe te rekenen zijn en de verliezen zich redelijk zeker zullen voordoen.
    b. Dat de werkelijke situatie de grondslag is voor de winst- of verliesbepaling en niet bepaalde juridische of andere constructies.
    c. Dat er geen twijfel is over wat onzeker is en omgekeerd.
    Het eenvoudsbeginsel houdt in dat sommige kleinere bedrijven een eenvoudigere boekhouding mogen voeren dan grotere bedrijven. Dit beginsel stamt uit de tijd dat vele kleine ondernemers nog niet de middelen of de kennis hadden om een uitgebreide boekhouding toe te passen.
16. Ja, de verplichting om vermogensposten en resultaatposten toe te lichten volgt uit artikel 2:362 lid 1 BW.
17. Het verloopoverzicht vermeldt:
    a. boekwaarde begin van het boekjaar (artikel 2:368 lid 1 onder a BW) +
    b. investeringen (artikel 2:3 68 lid 1 onder b BW) /.
    c. desinvesteringen (artikel 2:3 68 lid 1 onder b BW) +
    d. herwaarderingen (artikel 2:3 68 lid 1 onder c BW) /.
    e. afschrijvingen en waardeverminderingen (artikel 2:3 68 lid 1 onder d BW) =
    f. boekwaarde eind van het boekjaar (artikel 2:3 68 lid 1 onder e BW)
18. Krachtens artikel 2:3 79 lid 1 BW moet de rechtspersoon de naam, woonplaats en het verschafte aandeel in het geplaatst kapitaal van elke deelneming vermelden waarin hij alleen of samen met andere dochtermaatschappijen ten minste een vijfde van het kapitaal heeft verschaft of waarin hij als vennoot jegens de schuldeisers volledig aansprakelijk is voor de schulden. De rechtspersoon moet daarnaast het eigen vermogen en het resultaat van de deelneming toelichten, tenzij sprake is van consolidatie (artikel 2:379 lid 2 onder a BW), de rechtspersoon de deelneming heeft gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde (artikel 2:379 lid 2 onder b BW) dan wel sprake is van een te verwaarlozen belang in de deelneming (artikel 2:379 lid 2 onder c BW) of de rechtspersoon minder dan de helft van het kapitaal in de deelneming verschaft en de deelneming wettig haar balans niet openbaar maakt (artikel 2:379 lid 2onder d BW).
19. In de toelichting wordt onderscheid gemaakt tussen de verschillende soorten vlottende activa zoals vereist in de artikelen 2:369, 370 en 372 BW, voor zover dit onderscheid in de balans niet is gemaakt. Daarnaast wordt in de toelichting vermeld welke vorderingen een looptijd hebben van langer dan één jaar (artikel 2:370 lid 2 BW) en welke waardeverminderingen door middel van een voorziening incourantheid of oninbaarheid op de vlottende activa in mindering zijn gebracht (artikel 2:374 lid 2 BW).
20. In de toelichting worden de afzonderlijke posten van het eigen vermogen conform artikel 2:373 lid 1 BW opgenomen voor zover dit onderscheid niet uit de balans blijkt. Daarnaast

vereist artikel 2:378 lid 1 BW dat in de toelichting een verloopoverzicht van het eigen vermogen wordt opgenomen, dat als volgt is opgesteld:

a. stand begin boekjaar van elke afzonderlijke post behorende tot het eigen vermogen +
b. toevoegingen aan elke post gedurende het boekjaar /.
c. verminderingen van elke post gedurende het boekjaar =
d. stand einde jaar van elke afzonderlijke post behorende tot het eigen vermogen De post gestort en opgevraagd kapitaal moet worden uitgesplitst naar de soorten aandelen, als ook moet afzonderlijk het verloop en de eindstand van de aandelen in het kapitaal van de rechtspersoon worden vermeld (artikel 2:378 lid 2 BW). Daarnaast moet worden opgegeven welke stortingen op aandelen zijn verricht die in het boekjaar opeisbaar worden of vrijwillig zijn verricht (artikel 2:378 lid 3 BW).

21. In de toelichting wordt onderscheid gemaakt tussen de verschillende soorten schulden zoals opgenomen in artikel 2:375 lid 1 BW voor zover dat onderscheid niet uit de balans blijkt. Voorts wordt voor het totaal van de in lid 1 opgegeven schulden aangegeven voor welk bedrag de looptijd langer is dan één jaar met aparte vermelding voor de schulden met een looptijd langer dan vijf jaar (artikel 2:375 lid 2 BW). Voor het totaal van de in lid 1 genoemde schulden moet de rechtspersoon toelichten welke zekerheden de rechtspersoon ten behoeve van deze schulden heeft afgegeven (artikel 2:375 lid 3 BW) en in hoeverre sprake is van achtergestelde schulden (artikel 2:375 lid 4 BW). Voorts moet de rechtspersoon toelichten voor het totaal van de in lid 1 opgenomen schulden of de rechtspersoon zich, al dan niet voorwaardelijk, heeft verbonden tot het bezwaren of niet-bezwaren van goederen (artikel 2:375 lid 3 BW). In de toelichting wordt tevens vermeld in hoeverre de rechtspersoon zich aansprakelijk heeft gesteld voor de schulden van anderen. Afzonderlijk wordt vermeld welke verplichtingen de rechtspersoon ten behoeve van groepsmaatschappijen is aangegaan (artikel 2:376 BW).
22. Voor zover niet opgenomen in de winsten-verliesrekening worden de resultaatposten gespecificeerd zoals weergegeven in lid 3 en/of 4 van artikel 2:377 BW. Wanneer de rechtspersoon activiteiten verricht in meerdere bedrijfstakken, zal met behulp van cijfers inzicht worden gegeven in de mate waarin elke van de activiteiten tot de nettoomzet heeft bijgedragen (artikel 2:3 80 lid 1 BW). In de praktijk wordt de netto-omzet uitgesplitst naar de verschillende activiteiten van de rechtspersoon. Lid 2 van artikel 2:3 80 BW vereist tevens dat de nettoomzet wordt uitgesplitst naar de verschillende gebieden waarin de rechtspersoon zijn goederen en of diensten levert.
23. Gebeurtenissen na balansdatum (artikel 2:380a BW), Gegevens handelsregisterwet (artikel 2:380b BW), Winstbestemming (artikel 2:380c BW), Winstbewijzen (artikel 2:380d BW), Niet uit de balans blijkende verplichtingen (artikel 2:381 lid 1 BW), Financiële instrumenten (artikel 2:381b BW), Aantal werknemers (artikel 2:3 82 BW), Honoraria van accountants en adviseurs (artikel 2:382a lid 1 BW), Bezoldigingen en leningen aan bestuurders en commissarissen (artikel 2:383 lid 1 BW).
24. Onder de overige gegevens neemt de rechtspersoon de volgende zaken op:
    a. een accountantsverklaring zoals bedoeld in artikel 393 lid 5 BW of een mededeling waarom deze ontbreekt (artikel 2:392 lid 1 onder a BW);
    b. een weergave omtrent de statutaire bestemming van de winst (artikel 2:3 92 lid 1 onder b BW);
    c. een weergave van de statutaire regeling omtrent de bijdrage in een tekort van een coöperatie of onderlinge waarborgmaatschappij, voor zover deze van de wettelijke bepalingen afwijkt (artikel 2:392 lid 1 onder c BW);
    d. een lijst van namen van degenen aan wie een bijzonder statutair recht toekomt inzake de zeggenschap van de rechtspersoon met een omschrijving van de aard van dat recht (artikel 2:392 lid 1 onder d BW);

e. een opgave van het aantal stemrechtloze aandelen en het aantal aandelen dat geen of een beperkt recht kent in de winstdeling (artikel 2:3 92 lid 1 onder e BW); en
f. opgave van het bestaan van nevenvestigingen en de landen waarin deze nevenvestigingen gevestigd zijn (artikel 2:392 lid 1 onder f BW).

25. Aan belangrijke gebeurtenissen na balansdatum moet aandacht worden geschonken in de toelichting bij de jaarrekening (artikel 2:380a BW).
26. Het bestuur van een naamleze vennootschap en een besloten vennootschap moet binnen vijf maanden na afloop van het boekjaar een jaarrekening opmaken (nv: artikel 2:101 lid 1; bv artikel 2:210 lid 1 BW). Als boekjaar geldt het kalenderjaar, tenzij in de statuten voor een ander tijdvak van een jaar is gekozen. Dit wordt een 'gebroken boekjaar' genoemd (artikel 2:10a BW).
27. De opmaaktermijn voor de jaarrekening en het bestuursverslag van onder titel 9 vallende verenigingen en stichtingen (artikel 2:360 lid 3 BW), alsmede van coöperaties, onderlinge waarborgmaatschappijen en Europese coöperatieve vennootschappen met statutaire zetel in Nederland is zes maanden (respectievelijk artikel 2:49, 2:300 en 2:58 BW).
28. De AV kan uitstel van de opmaaktermijn verlenen. Dit komt in de praktijk veelvuldig voor. De maximale termijn voor verlenging is vier maanden voor onder titel 9 vallende verenigingen (artikel 2:49 lid 1 BW) en stichtingen (artikel 2:300 lid 1 BW), evenals voor coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen (artikel 2:58 lid 1 BW). Er kan maximaal vijf maanden uitstel worden verleend aan een bv (artikel 2:210 lid 1 BW), nv (artikel 2:101 lid 1) en onder titel 9 vallende formeel buitenlandse vennootschappen. De genoemde termijnen kunnen op grond van de statuten of bij wet zijn verkort.
29. Nv's en bv's met beursgenoteerde effecten waarop de Wft van toepassing is, moeten hun jaarrekening en bestuursverslag binnen vier maanden opmaken (artikel 5:25 c lid 1 Wft). Uitstel is niet mogelijk en deze termijn kan niet worden verlengd (resp. artikel 2:101 lid 1 BW en artikel 2:210 lid 1 BW).
30. De opgemaakte jaarrekening wordt door alle bestuurders van de rechtspersoon ondertekend (nv artikel 2:101 lid 2 BW; bv artikel 2:210 lid 2 BW). Als de rechtspersoon een RvC heeft ingesteld, moeten ook alle commissarissen de jaarrekening medeondertekenen.
31. De ondertekende jaarrekening wordt door de AV dan wel de ledenvergadering vastgesteld (nv artikel 2:101 lid 3 BW; bv artikel 2:210 lid 3 BW), nadat deze kennis heeft genomen van de accountantsverklaring (deskundigenonderzoek ex artikel 2:393 BW). Een controleplichtige rechtspersoon moet deze accountantsverklaring aan de jaarrekening hechten.
32. Alle aandeelhouders of leden moeten in de gelegenheid worden gesteld om kennis te nemen van de opgemaakte jaarrekening, het bestuursverslag en de overige gegevens door deze ten kantore van de rechtspersoon ter inzage te leggen (nv artikel 2:102 BW; bv artikel 2:212 BW). Vervolgens wordt de jaarrekening ter vaststelling aangeboden aan de AV of ledenvergadering
33. De vastgestelde jaarrekening van een nv en een bv dient als basis voor rechtshandelingen zoals het uitkeren van dividend.
34. Met het vaststellen van de jaarrekening is nog geen decharge aan bestuurders en/of commissarissen verleend. Dit blijkt uit artikel 2:101 lid 3 BW voor de nv en artikel 2:210 lid 3 BW voor de bv. Het verlenen van decharge is een afzonderlijk besluit dat moet worden genomen in de AV of de ledenvergadering. Op die manier kan in voorkomende situaties de jaarrekening toch worden vastgesteld zonder dat aan het bestuur (en eventueel commissarissen) decharge is verleend.
35. Indien alle aandeelhouders tevens bestuurder van de vennootschap zijn, geldt ondertekening van de jaarrekening door alle bestuurders en commissarissen tevens als vaststelling in de zin van lid 3, mits alle overige vergadergerechtigden in de gelegenheid zijn gesteld om kennis

te nemen van de opgemaakte jaarrekening en met deze wijze van vaststelling hebben ingestemd, zoals bedoeld in artikel 2:238 lid 1 BW. In afwijking van lid 3 strekt deze vaststelling tevens tot kwijting aan de bestuurders en commissarissen. De statuten kunnen de in de eerste zin bedoelde wijze van vaststelling van de jaarrekening uitsluiten.

36. Voor de vaststelling van de jaarrekening geldt geen wettelijke termijn.
37. Ja, tenzij er vrijstellingen gelden. De verplichting om de jaarrekening van een rechtspersoon door een externe accountant te laten controleren is opgenomen in artikel 2:3 93 lid 1 BW.
38. Tot het verlenen van de opdracht tot accountantscontrole is de AV bevoegd. Gaat deze daartoe niet over, dan is de raad van commissarissen (RvC) bevoegd of, als deze ontbreekt of in gebreke blijft, het bestuur. De aanwijzing van een accountant wordt door generlei voordracht beperkt. De opdracht kan worden ingetrokken door de AV en door degene die haar heeft verleend. De RvC mag bovendien de opdracht intrekken die door het bestuur is verleend. Hier mogen alleen gegronde redenen aan ten grondslag liggen. Een meningsverschil over methoden van verslaggeving of de controlewerkzaamheden wordt niet als een gegronde reden beschouwd (artikel 2:393 lid 2 BW).
39. De werkzaamheden van de accountant worden beschreven in artikel 2:3 93 lid 3 BW. Hieruit blijkt dat de accountant de volgende zaken moet onderzoeken:
    a. Voldoet de jaarrekening aan het inzichtvereiste zoals geformuleerd in artikel 2:3 62 lid 1 BW?
    b. Voldoet de jaarrekening aan de krachtens de wet gestelde voorschriften?
    c. Is het bestuursverslag conform de bepalingen van titel 9 Boek 2 BW opgesteld, is het bestuursverslag verenigbaar met de jaarrekening en/of bevat het bestuursverslag materiële onjuistheden?
    d. Zijn de overige gegevens zoals omschreven in artikel 2:392 lid 1 onder b t/m f BW in de jaarrekening opgenomen?
40. De openbaarmaking gebeurt door nederlegging van een volledig exemplaar, ten kantore van het handelsregister van de plaats waar de rechtspersoon volgens zijn statuten zijn zetel heeft (artikel 2:394 BW).
41. Na het vaststellen van de jaarrekening door de AV moeten de jaarrekening, het bestuursverslag en de overige gegevens (tezamen het jaarrapport) binnen acht dagen openbaar worden gemaakt.
42. Ja, in de praktijk wordt dit nogal eens over het hoofd gezien.
43. Is de jaarrekening niet binnen twee maanden na afloop van de voor het opmaken voorgeschreven termijn overeenkomstig de wettelijke voorschriften vastgesteld, dan maakt het bestuur onverwijld de opgemaakte jaarrekening op de in lid 1 voorgeschreven wijze openbaar; op de jaarrekening wordt vermeld dat zij nog niet is vastgesteld.
    De uiterste termijn is dus twaalf (12) maanden voor de besloten vennootschap: 5 + 5 maanden ex artikel 2:210 lid 1 BW + 2 maanden ex artikel 2:394 lid 2 BW. Voor de naamloze vennootschap geldt hetzelfde (5 + 5 +2). Voor verenigingen, stichtingen (artikel 2:3 60 lid 3 BW), alsmede coöperaties, onderlinge waarborgmaatschappijen en Europese coöperatieve vennootschappen geldt ook twaalf maanden (6 + 4 + 2). Voor effecten uitgevende instellingen geldt dat het jaarrapport, inclusief de accountantsverklaring, binnen vier maanden na afloop van het boekjaar algemeen verkrijgbaar c.q. openbaar gemaakt moet zijn (artikel 5:25c lid 1 Wft). Het jaarrapport kan algemeen verkrijgbaar worden gesteld door middel van een persbericht met een aankondiging waarin wordt verwezen naar de website van de uitgevende instelling waar de informatie beschikbaar is. Het jaarrapport is dan nog niet vastgesteld door de AV. Zodra het jaarrapport is vastgesteld, moet deze binnen vijf dagen aan de AFM worden gezonden (artikel 5:25o lid 1 Wft). Het jaarrapport moet uiterlijk binnen zes maanden na afloop van het boekjaar aan de AFM zijn toegestuurd (artikel 5:25o lid 2 Wft). De AFM neemt het jaarrapport van de effecten uitgevende

instellingen op in haar register (artikel 5:52m Wft) en stuurt het jaarrapport binnen drie dagen door naar het handelsregister. Is het jaarrapport niet binnen de maximale termijn van zes maanden vastgesteld, dan moet de onderneming daarvan melding maken bij de AFM. De AFM stuurt dan het niet vastgestelde jaarrapport naar het handelsregister met de mededeling dat het jaarrapport nog niet is vastgesteld.

44. Nee, een jaarrapport hoeft niet altijd volledig te worden opgemaakt. Wanneer een onderneming aan bepaalde groottecriteria voldoet, bestaan er vrijstellingen voor onderdelen van het jaarrapport (artikel 2:395a t/m 2:398 BW). Ook wanneer een onderneming tot een groep behoort, kunnen vrijstellingen gelden (artikel 2:402 en 2:403 BW).
45. Nee, ook voor de publicatieplicht gelden vrijstellingen als een onderneming aan bepaalde groottecriteria voldoet. De vrijstellingen zijn ruimer dan de vrijstellingen die gelden voor de opstelling van het jaarrapport. (artikel 2:395a t/m 2:398 BW). Ook wanneer een onderneming tot een groep behoort, kunnen vrijstellingen gelden (artikel 2:402 en 2:403 BW).
46. De mogelijke consequenties zijn: strafrechtelijke vervolging (artikel 1 WED jo. artikel 336 Sr), aansprakelijkheid (artikel 2:248 jo. 2:138 jo. 2:10 jo. 2:394 BW) en het alsnog moeten nakomen van de verplichtingen.

De accountantsverklaring

47. Controleren is het toetsen van de jaarrekening of administratie aan normen.
48. Het doel van controleren is het verschaffen van zekerheid aan de gebruikers van de administratie of jaarrekening.
49. Alle controlemaatregelen door leden van een organisatie ten behoeve van de leiding.
50. Oriëntatie op de organisatie als geheel om een adequaat controleprogramma te maken, onderzoek van informatiestromen en administratieve processen, cijferanalyses, inventarisaties (dikwijls steekproefsgewijs) en detailcontroles, beoordeling van toegepaste waarderingsgrondslagen, beoordeling van naleving van wettelijke voorschriften.
51. Controle opdracht, beoordelingsopdracht, samenstellingsopdracht.
52. Controleverklaring (hoge, maar geen absolute zekerheid), beoordelingsverklaring (beperkte mate van zekerheid) en een samenstellingsverklaring (geen zekerheid).
53. Goedkeurende verklaring, verklaring met beperking, verklaring van oordeelonthouding, afkeurende verklaring.
54. Geen goedkeurende verklaring. Afhankelijk van het gewicht van de bedenkingen leidt dit tot een controleverklaring met beperking of zelfs een afkeurende verklaring.
55. Een controleverklaring van oordeelonthouding.
56. Een goedkeurende verklaring voorzien van een toelichtende paragraaf waarin gewezen wordt op mogelijke continuïteitsproblemen.
57. Een goedkeurende verklaring wordt gegeven als de jaarrekening voldoende getrouw is om er (relevante) beslissingen op te nemen.
58. Een accountantsverklaring met beperking wordt gegeven als de jaarrekening onzekerheden van materieel belang bevat. Deze worden in de verklaring toegelicht.
59. Een accountantsverklaring van oordeelonthouding wordt gegeven als het niet mogelijk was belangrijke elementen in de jaarrekening te controleren, die van wezenlijke betekenis zijn.
60. Een afkeurende accountantsverklaring wordt gegeven als de jaarrekening niet getrouw is, omdat er belangrijke (wezenlijke) onjuistheden in voorkomen.
61. Een beoordelingsverklaring wordt gegeven bij een onderzoek met een geringere diepgang dan bij een controleopdracht.
62. Een samenstellingsverklaring wordt gegeven als de accountant alleen (deskundig) de jaarrekening heeft samengesteld, maar deze niet heeft gecontroleerd.
63. Het accountantsverslag is het verslag aan de commissarissen en bestuurders van de onderneming. In dit verslag moet de accountant in ieder geval zijn bevindingen over ‘de

betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking' opnemen (artikel 2:393 lid 4 BW). Behalve deze inhoudelijke eis is het accountantsverslag verder vormvrij.

64. De managementletter is bedoeld voor de directie van de gecontroleerde onderneming en is niet verplicht. In de managementletter doet de accountant verslag over tekortkomingen in de interne beheersing van de onderneming en doet hij aanbevelingen ter verbetering. Ook eventuele andere onderwerpen die uit de controle blijken, kunnen in de managementletter aan de orde komen. De managementletter is niet aan formele voorschriften gebonden en is in de regel niet openbaar.

Regelgeving en tuchtrecht accountants

65. Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta).
66. De AFM is aangewezen als toezichthouder.
67. De Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) is de bij wet ingestelde organisatie die onder andere belast is met het bevorderen van de goede beroepsuitoefening van haar leden (registeraccountants en Accountants-Administratieconsulenten). In het accountantsregister van de NBA staan alle accountants in Nederland ingeschreven. Accountants zijn werkzaam in de openbare praktijk, bij de overheid, als intern accountant en in het management van organisaties. Ze vormen een brede beroepsgroep van ruim 21.000 professionals met gemeenschappelijke gedragsregels. Integriteit, objectiviteit, deskundigheid en zorgvuldigheid, geheimhouding en professioneel gedrag zijn essentiële waarden voor iedere accountant. De accountant heeft vanwege zijn of haar cruciale rol in de maatschappij een wettelijk beschermde titel. De NBA beschermt de beide titels die accountants mogen hanteren (RA en AA) en bevordert een goede beroepsuitoefening. Zij doet dit door het opstellen en handhaven van heldere gedrags- en beroepsregels voor alle accountants, door toetsing en door permanente educatie. De beroepsorganisatie bewaakt de kwaliteit van het accountantsberoep en stimuleert de ontwikkeling van het vakgebied. Ook zorgt de NBA ervoor dat het accountantsberoep op belangrijke nationale en internationale podia haar stem duidelijk laat horen.
68. In de Wab zijn onder andere de taken en de bevoegdheden van de beroepsorganisatie (NBA), de accountantsregisters, de titelbescherming en de accountantsopleiding geregeld.
69. Het tuchtrecht is vastgelegd in een aparte wet: de Wet tuchtrechtspraak accountants (Wtra).
70. Nee, De Wab eist dat de NBA een verordening vaststelt met betrekking tot gedrags- en beroepsregels voor accountants. De Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA) geeft hier met ingang van 1 januari 2014 invulling aan en is de belangrijkste verordening die door de NBA is uitgevaardigd. De VGBA is onderdeel van de Handleiding Regelgeving Accountancy (HRA).
71. De Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA) is gebaseerd op de internationale 'Code of Ethics' (CoE), waardoor accountants over de hele wereld aan dezelfde ethische normen zijn onderworpen. De VGBA betreft zogenoemde 'principle based'- regelgeving waarin is bepaald dat de accountant zich bij de uitvoering van zijn werkzaamheden houdt aan de volgende fundamentele beginselen: professionaliteit, integriteit, objectiviteit, vakbekwaamheid en zorgvuldigheid, vertrouwelijkheid.
72. In deze voorschriften wordt gedetailleerd toegelicht hoe de accountant zijn werkzaamheden moet uitvoeren.
73. Opdrachten tot controle van historische financiële informatie (zoals de jaarrekeningcontrole); opdrachten tot beoordeling van historische financiële informatie (zoals het beoordelen van een jaarrekening); assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie (zoals opdrachten met betrekking tot emissieverslagen

en prospectussen); aan assurance verwante opdrachten (zoals het samenstellen van een jaarrekening); overige opdrachten (alle niet onder de andere soorten vallende opdrachten)

74. Een klacht of geschil wordt uitsluitend in behandeling genomen indien deze zich richt tot een in het accountantsregister ingeschreven accountant (RA dan wel AA).
75. Als de klacht het beroepsmatig handelen van de accountant betreft, dan kan klager terecht bij de klachteninstantie binnen het accountantskantoor waar de accountant werkzaam is, bij de klachtencommissie van de NBA of bij de Accountantskamer. Een klacht bij zowel de klachteninstantie van het accountantskantoor als bij de klachtencommissie van de N BA moet gaan over de wijze waarop de accountant jegens klager beroepsmatig heeft gehandeld.
76. Een andere belanghebbenden (waaronder de NBA) kan een klacht bij de Accountantskamer indienen.
77. Het klaagschrift moet binnen zes jaar na de gedraging worden ingediend bij de accountantskamer en de gedraging mag op het moment dat wordt geklaagd maximaal drie jaar hebben voortgeduurd. De verjaringstermijn wordt niet automatisch gestuit door een procedure bij de NBA.
78. De Accountantskamer is gevestigd in het gebouw van de Rechtbank Overijssel aan de Schuurmanstraat 2 te Zwolle en houdt daar ook haar zittingen. De Accountantskamer wordt gevormd door de voorzitter, de plaatsvervangend voorzitters, (plaatsvervangende) rechterlijke leden, (plaatsvervangende) accountantsleden, (plaatsvervangende) secretarissen, ondersteund door administratief medewerkers.
    Het kabinet van de voorzitter van de Accountantskamer wordt mede gevormd door de voorzitter, secretarissen en de administratieve medewerkers. Zij zijn medewerkers van de Rechtbank Overijssel of van andere rechterlijke colleges. De rechterlijke leden zijn rechters en aangesteld bij een rechterlijk college (rechtbank of gerechtshof). De accountantsleden (ofwel ‘deskundige’ leden) zijn registeraccountants (RA’s) of accountant-administratieconsulenten (AA’s). De accountantsleden spelen een belangrijke rol bij de vaktechnische beoordeling van de klacht.

    De Accountantskamer valt bedrijfsmatig onder het bestuur van de Rechtbank Overijssel. De verantwoordelijkheid voor de inhoud en kwaliteit van het werk (daaronder begrepen de zittingen en de uitspraken) valt rechtstreeks onder (het bestuur van) de Accountantskamer. De Accountantskamer wordt bekostigd door het ministerie van Financiën.
79. De mogelijke maatregelen zijn: een waarschuwing, een berisping, een geldboete tot € 7.600, tijdelijke doorhaling van de inschrijving in het accountantsregister van ten hoogste een jaar, doorhaling (maximaal tien jaar).
80. Is klager of accountant het niet eens met de uitspraak van de Accountantskamer, dan kan hij binnen zes weken na de uitspraak in beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

Organisaties van openbaar belang

81. Organisaties van openbaar belang zijn ondernemingen of instellingen waarvan de omvang of functie in het maatschappelijk verkeer van zodanige aard is, dat een ondeugdelijk uitgevoerde wettelijke controle van de financiële verantwoording een aanmerkelijke invloed kan hebben op het vertrouwen in de publieke functie van de accountantsverklaring (artikel 2 Wta).
82. Een in Nederland gevestigde rechtspersoon naar Nederlands recht waarvan effecten zijn toegelaten tot de handel op een gereglementeerde markt als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht; een bank met zetel in Nederland als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht waaraan een vergunning is verleend ingevolge die wet; een centrale kredietinstelling met zetel in Nederland als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht waaraan een vergunning is verleend ingevolge die wet; een

verzekeraar als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht met zetel in Nederland, niet zijnde een verzekeraar met beperkte risico-omvang als bedoeld in dat artikel; een onderneming, instelling of openbaar lichaam, behorende tot een van de ingevolge artikel 2 van de Wta aangewezen categorieën; tot op heden zijn deze categorieën nog niet aangewezen.

83. Nee, de accountantskantoren die OOB's mogen controleren hebben daarvoor een aparte vergunning nodig (Wta). Accon avm controlepraktijk B.V., Baker Tilly Berk N.V., BDO Audit & Assurance B.V., Deloitte Accountants B.V., Ernst & Young Accountants LLP, Grant Thornton Accountants en Adviseurs B.V., KPMG Accountants N.V., Mazars Paardekooper Hoffman Accountants N.V., PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., SMA Accountants N.V.
84. Dit houdt in dat een OOB nog maar maximaal tien aaneengesloten jaren door hetzelfde accountantskantoor mag worden gecontroleerd (artikel 68 onderdeel Ba Wta). Na vijf jaren moet de OOB van externe accountant wisselen (artikel 24 lid 1 Wta). Na de maximale termijn van 10 jaren geldt een afkoelingsperiode van vier jaar alvorens de OOB weer terug mag keren naar het accountantskantoor waar het aanvankelijk de controle had ondergebracht (artikel 68 onderdeel BA Wta).
85. Accountants die de jaarrekeningcontrole van een OOB uitvoeren, mogen met ingang van 1 januari 2013 geen andere dienstverlening meer bij deze OOB uitvoeren (artikel 23 Wta). Er geldt een overgangstermijn van zes jaar voor dienstverleningsovereenkomsten die voor 1 januari 2013 met de OOB zijn afgesloten.
86. Instellingen die aandelen uitgeven en/of obligaties met een waarde van meer de € 100.000 per stuk moeten jaarlijks én halfjaarlijks een jaarrekening dan wel halfjaarbericht opstellen met een bestuursverslag en een verantwoordelijkheidsverklaring. De jaarlijkse financiële verslaggeving De geconsolideerde jaarrekening van uitgevende instellingen moet in overeenstemming met IFRS worden opgesteld (IAS verordening 2005). De jaarlijkse financiële verslaggeving van uitgevende instellingen moet binnen vier maanden na afloop van het boekjaar algemeen verkrijgbaar worden gesteld en worden gedeponeerd bij de AFM (5:25c Wft). De AFM stuurt de financiële verslaggeving van de OOB binnen drie dagen door naar het Handelsregister. De onderneming hoeft dus niet zelf bij het Handelsregister te deponeren. De halfjaarlijkse financiële verslaggeving Ook de geconsolideerde halfjaarjaarrekening van uitgevende instellingen moet in overeenstemming met IFRS worden opgesteld (IAS 34). De halfjaarlijkse verslaggeving moet binnen twee maanden na het verstrijken van het half jaar algemeen verkrijgbaar worden gesteld (5:25d Wft).
87. Op grond van de corporate governance code moet een OOB jaarlijks een corporate governance verklaring in haar bestuursverslag opnemen. In deze verklaring moet de OOB het volgende opnemen:
    a. Mededeling over de naleving van de principes en 'best practice' bepalingen van de Nederlandse corporate governance code die zijn gericht op het bestuur of de raad van commissarissen van de onderneming. Worden de principes of 'best practice' bepalingen niet nageleefd dan moet de onderneming gemotiveerd opgeven waarom daarvan wordt afgeweken ('comply or explain');
    b. De belangrijkste kenmerken van het interne beheers- en controlesysteem van de onderneming, voor zover deze ziet op de totstandkoming van de financiële verslaggeving;
    c. Het functioneren van de aandeelhoudersvergadering en haar voornaamste bevoegdheden, de rechten van de aandeelhouders en hoe deze kunnen worden uitgeoefend;
    d. De samenstelling en het functioneren van het bestuur en de raad van commissarissen en hun commissies;

e. Voor zover het Besluit artikel 10 van de overnamerichtlijn van toepassing is op de onderneming (zie de subparagraaf hierna), moet in de verklaring informatie worden opgenomen die op grond van dit besluit, artikel 1 lid 1c, d, f, h en i, moet worden verstrekt. Voorts dient een lijst met namen te worden opgenomen van degenen aan wie een bijzondere zeggenschap in de onderneming toekomt.

De corporate governance-verklaring moet openbaar worden gemaakt als specifiek onderdeel van of als bijlage bij het bestuursverslag. De onderneming kan er ook voor kiezen de corporate governance-verklaring elektronisch permanent beschikbaar te stellen voor het publiek. Dit moet dan wel worden vermeld in het bestuursverslag.

88. In het Besluit artikel 10 overnamerichtlijn zijn additionele eisen opgenomen voor het bestuursverslag van beursfondsen waarvan de aandelen of certificaten op een gereglementeerde markt zijn genoteerd. Deze eisen vloeien voort uit artikel 10 van de Europese overnamerichtlijn. Het besluit artikel 10 overnamerichtlijn bepaalt dat onder andere informatie moet worden opgenomen met betrekking tot de kapitaalstructuur van de onderneming, de verschillende soorten aandelen die zijn uitgegeven en bijzondere zeggenschapsrechten verbonden aan aandelen, beperkingen met betrekking tot de overdracht van aandelen of certificaten, beperkingen van stemrecht, belangrijke overeenkomsten, de bevoegdheden van het bestuur en voorschriften betreffende benoeming en ontslag van bestuurders en commissarissen.
89. De A FM oefent, om precies te zijn, toezicht uit op de naleving van de financiële verslaggevingsvoorschriften op:
a) effecten uitgevende instellingen (als bedoeld in artikel 1 Wft) met een statutaire zetel in Nederland en; b) effecten uitgevende instellingen met een statutaire zetel in het buitenland maar waarvan Nederland de lidstaat van herkomst is.
Het toezicht ziet niet op effecten uitgevende instellingen die uitsluitend obligaties of effecten zonder aandelenkarakter uitgeven met een nominale waarde van ten minste € 100.000 per stuk (artikel 2:59 Wft).
90. De toezichtstaak van de AFM is geregeld in de Wet toezicht financiële verslaggeving (Wtfv) en behelst met name het toezicht op toepassing van de geldende verslaggevingsregels. Het toezicht ziet op zowel de jaarlijkse als de halfjaarlijkse verslaggeving van de onder het toezicht vallende instellingen. De AFM toetst niet alle verslagen die worden gedeponeerd en beoordeelt de verslaggeving niet op juistheid. De AFM kiest op basis van deelwaarneming welke verslagen zij wil onderzoeken en toetst dan de wijze waarop de voorschriften voor de verslaglegging van bepaalde onderdelen van de balans en de winsten-verliesrekening zijn toegepast. Jaarlijks kiest de AFM een aantal thema's waarop zij de verslaggeving expliciet zal onderzoeken.
91. Als uit het onderzoek van de AFM blijkt dat een jaarrapportverslaggevi ng niet voldoet aan de geldende eisen, dan krijgt de betreffende instelling daarvan schriftelijk bericht met daarbij de aanbeveling dat de instelling de onvolkomenheden en de gevolgen openbaar maakt (artikel 3 lid 2 Wtfv).

Jaarrekeningprocedure:

92. a. iedere belanghebbende (waaronder de AFM) b. de advocaat-generaal bij het ressortsparket in het openbaar belang (artikel 2:448 lid 1BW).
93. Bij de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam.
95. Indien de Ondernemingskamer het verzoek toewijst, geeft zij aan de rechtspersoon, vennootschap of instelling een bevel omtrent de wijze waarop deze de jaarrekening, het bestuursverslag, de daaraan toe te voegen overige gegevens of het verslag, bedoeld in artikel 392a (betalingen aan overheden), moet inrichten. Het bevel bevat daaromtrent nauwkeurige

aanwijzingen. Indien het bevel betrekking heeft op de jaarrekening waarop het verzoek ziet, kan de Ondernemingskamer het besluit tot vaststelling van die jaarrekening vernietigen. De Ondernemingskamer kan de gevolgen van de vernietiging beperken. Het niet naleven van een bevel van de Ondernemingskamer is een economisch delict.

96. Nee, tegen een beschikking van de Ondernemingskamer kan geen hoger beroep worden ingesteld. Cassatie is wel mogelijk.

Bestuurdersaansprakelijkheid:

97. De bestuurder kan worden aangesproken door de rechtspersoon zelf (interne aansprakelijkheid) of door een ander (externe aansprakelijkheid) (artikel 2:9 BW).
98. Het onttrekken van middelen aan de rechtspersoon door daarover te beschikken als ware het privévermogen; het vermengen van privézaken met de zaken van de rechtspersoon; het aangaan van de concurrentie met de rechtspersoon en/of het belang van de rechtspersoon ondergeschikt maken aan privébelangen of de belangen van anderen; het onbevoegd verbinden van de rechtspersoon voor schulden van derden; het nemen van onnodig grote financiële risico's; het nemen van beslissingen met verregaande financiële consequenties zonder deugdelijke voorbereiding en/of het aangaan van transacties namens de rechtspersoon die de financiële spankracht van de rechtspersoon overschrijden; het plegen van frauduleuze handelingen of strafbare feiten; het niet voorkomen of tegengaan van onderkapitalisatie en/of het verwaarlozen van de kredietbewaking (overfinanciering van de rechtspersoon); en het nalaten van het afsluiten van de gebruikelijke verzekeringen.
99. Nee, uit de tweede zin van artikel 2:9 lid 1 BW blijkt dat in beginsel de bestuurders tot welke werkkring de aangelegenheid betreft aansprakelijk zijn. De bestuurder aan wie geen verwijt kan worden gemaakt en die niet nalatig is geweest kan zich disculperen. De bewijslast hiervan rust op de bestuurder.
100. De externe aansprakelijkheid van de bestuurder is mogelijk in faillissement van de rechtspersoon en daarbuiten. De curator kan in het geval van faillissement van een nv (artikel 2:138 BW) of een bv (artikel 2:248 BW) iedere bestuurder persoonlijk aansprakelijk stellen voor de tekorten van de boedel als het bestuur haar taak kennelijk onbehoorlijk heeft vervuld én deze onbehoorlijke taakvervulling een belangrijke oorzaak is van het faillissement. Alleen onbehoorlijk bestuur in de drie jaren voorafgaand aan het faillissement komt daarvoor in aanmerking (nv artikel 2:138 lid 6 BW, bv artikel 2:248 lid 6 BW).
101. In de praktijk is het moeilijk om onbehoorlijk bestuur aan te tonen. De curator wordt daarbij geholpen door artikel 2:138 lid 2 BW en artikel 2:248 lid 2 BW. Hierin is beschreven dat er sprake is van onbehoorlijke taakvervulling van het bestuur indien niet is voldaan aan de administratieplicht (artikel 2:10 BW) of niet conform artikel 2:394 BW de jaarrekening openbaar is gemaakt. Deze onbehoorlijke taakvervulling wordt dan vermoed (weerlegbaar) een belangrijke oorzaak te zijn geweest van het faillissement.
102. Als een bestuurder zich willens en wetens heeft ontdaan van de administratie en aldus zijn verplichtingen uit hoofde van artikel 2:10 BW heeft geschonden; medewerking is verleend aan belangrijke paulianeuze transacties; er onrechtmatig vermogen aan de vennootschap is onttrokken; dividenduitkeringen zijn gedaan die in strijd zijn met de wet of statuten of die gelet op de toestand van de vennootschap onverantwoord zijn; transacties ten behoeve van cliënten zijn aangegaan, terwijl daarvoor niet of onvoldoende zekerheid van cliënten is verlangd en verkregen; en verplichtingen zijn aangegaan, terwijl redelijkerwijs bekend was dat de vennootschap de verplichtingen niet kon nakomen.
    Bovengenoemde handelingen hebben met elkaar gemeen dat deze zijn verricht met de wetenschap dat schuldeisers door deze handelingen benadeeld zouden kunnen worden. De jurisprudentie sluit wat dat betreft aan bij de tendentie van de wet, namelijk dat misbruik door bestuurders tegengegaan dient te worden: alleen 'in het oog springende' en 'alle twijfel

uitsluitende' onbehoorlijke taakvervulling moet worden aangemerkt als kennelijk onbehoorlijk bestuur. Wijsheid achteraf (de zogenoemde 'hindsight bias') is hierbij uit den boze.

103. Volgend uit artikelen 2:138 lid 7 en 2:248 lid 7 BW worden de feitelijke beleidsbepalers gelijkgesteld aan de bestuurders voor tekorten in de boedel. Een feitelijk beleidsbepaler kan een natuurlijk persoon zijn die een stroman als bestuurder heeft aangesteld. Het kan ook de moedermaatschappij zijn die zich intensief met het beleid van de gefailleerde dochtervennootschap heeft bemoeid (vgl. Albada Jelgersma).
104. Ja, tijdens en buiten faillissement kunnen derden zelfstandig de bestuurders aanspreken voor geleden schade. Dit is de externe aansprakelijkheid waarbij geen sprake hoeft te zijn van faillissement. Hierin kan weer onderscheid gemaakt worden tussen doorbraakaansprakelijkheid en oneigenlijke doorbraak aansprakelijkheid.
105. Doorbraakaansprakelijkheid kan plaatsvinden als de bestuurder de rechtspersoon misbruikt en alleen uit is op het voorkomen van persoonlijke aansprakelijkheid. Van oneigenlijke doorbraakaansprakelijkheid is sprake als de bestuurder verantwoordelijk kan worden gehouden op grond van een onrechtmatige daad voor het niet nakomen van de verplichtingen van de rechtspersoon.
106. De oprichters van een rechtspersoon worden op grond van artikel 2:203 BW aansprakelijk gesteld indien zij bij de oprichting van de rechtspersoon schulden zijn aangegaan waarvan zij wisten of redelijkerwijs konden weten dat de rechtspersoon deze schulden niet kon nakomen. Wanneer de rechtspersoon binnen een jaar na oprichting failleert, geldt een omgekeerde bewijslast: de oprichter zal dan moeten aantonen dat het aangaan van schulden tijdens de oprichting niet tot het faillissement van de rechtspersoon heeft geleid. De oprichters zijn in deze situatie veelal gelijk aan de bestuurders of de aandeelhouders, maar dit hoeft niet altijd het geval te zijn.
107. De belastingdienst kan bestuurders in hun privévermogen aansprakelijk stellen indien de rechtspersoon bepaalde belastingen niet aan de belastingdienst afdraagt en niet tijdig melding is gemaakt van deze betalingsonmacht (artikel 36 lid 1 Invorderingswet 1990).

Gesloten vragen

1. De administratie heeft ten doel de rechten en verplichtingen van een bedrijf vast te leggen.
2. Een administratie voeren en een jaarrekening opmaken.
3. Niet voor studenten beschikbaar.
4. De wettelijke verplichting conform artikel 3:1 5i lid 2 BW.
5. Informatie verschaffen over de financiële positie.
6. De vennootschappelijke (commerciële) jaarrekening heeft het inzichtvereiste van artikel 2:3 62 lid 1 BW als uitgangspunt. Het vaststellen van de belastbare winst is een functie van de fiscale aangifte. Toekomstige kasstromen zijn niet opgenomen in de jaarrekening. Het juiste antwoord is: inzicht en verantwoording naar belanghebbenden.
7. Niet voor studenten beschikbaar.
8. Beursgenoteerde instellingen.
9. Het Burgerlijk Wetboek.
10. De Wet toezicht financiële verslaggeving (Wtfv) is een bron van het jaarrekeningenrecht. De Handelsregisterwet is een wet voor de basisregistratie van ondernemingen en rechtspersonen. De Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) is geen bron van het jaarrekeningenrecht. Het juiste antwoord is: Wet toezicht financiële verslaggeving (Wtfv).
11. IAS-verordeningen.
12. IAS-verordeningen.
13. Niet voor studenten beschikbaar.

14. Niet voor studenten beschikbaar.
15. Niet voor studenten beschikbaar.
16. Zie artikel 2: 210 lid 1 BW: de jaarrekening vaststellen.
17. Binnen 4 maanden na afloop van 2017
18. Zes maanden.
19. Niet voor studenten beschikbaar.
20. Niet voor studenten beschikbaar.
21. Niet voor studenten beschikbaar.
22. Het bestuur stelt de jaarrekening op en de Algemene Vergadering stelt de jaarrekening vast; de Raad van Commissarissen dient de door het bestuur opgestelde jaarrekening uitsluitend te ondertekenen.
23. Niet voor studenten beschikbaar.
24. Niet voor studenten beschikbaar.
25. Niet voor studenten beschikbaar.
26. Het bestuur stelt de jaarrekening op en de Algemene Vergadering stelt de jaarrekening vast; de raad van commissarissen dient de door het bestuur opgestelde jaarrekening uitsluitend te ondertekenen.
27. Alleen de jaarrekening; het bestuursverslag en de overige gegevens worden slechts ter kennisneming aan de Algemene Vergadering verstrekt.
28. Niet voor studenten beschikbaar.
29. Niet voor studenten beschikbaar.
30. Niet voor studenten beschikbaar.
31. Nee, de algemene vergadering behoort de overige gegevens niet vast te stellen, maar slechts ter kennis te nemen.
32. De vennootschap moet de jaarrekening binnen 12 maanden na einde boekjaar deponeren met vermelding dat deze niet door de algemene vergadering is vastgesteld en de reden van het ontbreken van de accountantsverklaring.
33. Ja, mits Boxer B.V. dit uitlegt in de toelichting bij de balans.
34. Een balans
35. Binnen 6 maanden na afloop boekjaar aan de AFM te zijn toegezonden.
36. Niet voor studenten beschikbaar.
37. Niet voor studenten beschikbaar.
38. Nee, deze balans hoeft niet openbaar gemaakt te worden.
39. Niet voor studenten beschikbaar.
40. 23 mei 2015.
41. Niet voor studenten beschikbaar.
42. Binnen acht dagen na vaststelling.
43. Binnen acht dagen na de vaststelling van de jaarrekening is de rechtspersoon verplicht tot openbaarmaking van de jaarrekening (artikel 2:394 leden 1 en 4 BW) Het juiste antwoord is: acht dagen.
44. Niet voor studenten beschikbaar.
45. Aan artikel 2:362 lid 1 BW waarin het inzichtvereiste naar voren komt.
46. De accountant kan de jaarrekening niet vaststellen.
47. Geen informatie weglaat of onjuist weergeeft waardoor de economische beslissingen zouden kunnen worden beïnvloed die de gebruikers op basis van de jaarrekening nemen.
48. Niet voor studenten beschikbaar.
49. Niet voor studenten beschikbaar.
50. Niet voor studenten beschikbaar.
51. Niet voor studenten beschikbaar.

52. Het juiste antwoord is: ‘Een zodanige afwijking in de jaarrekening dat het inzicht in de jaarrekening wordt beïnvloed.’ De materiële vaste activa is een post in de balans. Het ondernemingsrisico is geen grootheid die tot uitdrukking komt in posten op de balans of winst-en-verliesrekening.
53. Niet voor studenten beschikbaar.
54. Baten en lasten worden toegerekend op het jaar waarop zij betrekking hebben, ongeacht of deze baten en lasten tot inkomsten respectievelijk uitgaven hebben geleid.
55. Stelselmatigheid.
56. De relevantie van de informatie.
57. Niet voor studenten beschikbaar.
58. Getrouw betekent dat de gegevens in de balans juist, volledig en tijdig zijn verantwoord. ‘De gegevens in de balans moeten op dezelfde grondslagen als in de voorgaande boekjaren zijn verantwoord’ ziet op het begrip ‘stelselmatig’. Dat de informatie in de balans relevant, begrijpelijk en vergelijkbaar moet zijn, ziet op het begrip ‘duidelijkheid’. Dus: de gegevens in de balans moeten juist, volledig en tijdig zijn verantwoord.
59. Niet voor studenten beschikbaar.
60. Niet voor studenten beschikbaar.
61. Niet voor studenten beschikbaar.
62. Niet voor studenten beschikbaar.
63. Niet voor studenten beschikbaar.
64. De verplichtingen die uit langlopende overeenkomsten voortvloeien en die niet in de balans zijn opgenomen.
65. Zie artikel 2:392 lid 1 sub d BW. De overige gegevens.
66. Alleen een weergave van de statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst is verplicht.
67. Niet voor studenten beschikbaar.
68. Het bestuursverslag bestaat uit een analyse van de toestand van de besloten vennootschap op balansdatum, de ontwikkeling gedurende het boekjaar en de resultaten in het boekjaar.
69. Niet voor studenten beschikbaar.
70. Niet voor studenten beschikbaar.
71. Het juiste antwoord is: Het bestuursverslag is altijd een afzonderlijk verslag.
72. Niet voor studenten beschikbaar.
73. Artikel 2:391 BW: ‘Het bestuursverslag geeft een getrouw beeld van de toestand op de balansdatum, de ontwikkeling gedurende het boekjaar en de resultaten.’ Het bestuursverslag mag niet in strijd zijn met de jaarrekening (artikel 2:391 lid 4 BW).
    Het juiste antwoord is: Het bestuursverslag bestaat uit een weergave van de toestand van de bv op balansdatum, de ontwikkeling gedurende het boekjaar en de resultaten in het boekjaar. In het bestuursverslag is wel het beleid omtrent de bezoldiging opgenomen, maar niet de bezoldiging zelf.
74. De accountantsverklaring of de reden waarom deze ontbreekt
75. Een opgaaf van de landen waar een filiaal is gevestigd.
76. Alleen een weergave van de statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst is verplicht.
77. De Overige Gegevens zijn niet compleet als de accountantsverklaring of een mededeling waarom de accountantsverklaring afwezig is ontbreekt.
78. De overige gegevens in de jaarrekening bevatten de namen van personen die een bijzondere statutair zeggenschap hebben.
79. Niet voor studenten beschikbaar.
80. Ja, het bestuur is dat verplicht.
81. Niet voor studenten beschikbaar.

82. Een verklaring met beperking
83. Niet voor studenten beschikbaar.
84. Nee, want dit is geen wettige grond waarom de verklaring kan ontbreken. Zie artikel 2:392 lid 1 onder a jo. artikel 2:393 lid 7 BW.
85. Conform artikel 392 lid 2 sub g BW jo. artikel 393 lid 6 BW dient de accountant ten minste een verklaring met beperking of onthouding af te geven.
86. Een verklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening.
87. Deze accountant richt zijn verklaring aan het bestuur en aan de raad van commissarissen.
88. Niet voor studenten beschikbaar.
89. Niet voor studenten beschikbaar.
90. Niet voor studenten beschikbaar.
91. Opbrengsten en de daarmee samenhangende kosten altijd in hetzelfde boekjaar boeken.
92. Hierin doet de controlerend accountant verslag aan het bestuur van zijn bevindingen tijdens de controle van de jaarrekening.
93. Nee, want de accountant heeft slechts tot taak te onderzoeken en daar verslag van te doen.
94. Niet voor studenten beschikbaar.
95. Niet voor studenten beschikbaar.
96. Niet mag vaststellen.
97. Niet voor studenten beschikbaar.
98. Het bestuursverslag geen materiële onjuistheden bevat.
99. Niet voor studenten beschikbaar.
100. Indien de accountant nog geen verklaring aangaande zijn onderzoek van de jaarrekening heeft afgegeven, mag de Algemene Vergadering deze jaarrekening niet vaststellen, tenzij in de overige gegevens van de besloten vennootschap de wettelijk grond is vermeld waarom deze verklaring ontbreekt.
101. Niet voor studenten beschikbaar.
102. Niet voor studenten beschikbaar.
103. Binnen een termijn van drie jaar na de constatering.
104. Zes jaar.
105. Niet voor studenten beschikbaar.
106. Regime voor kleine rechtspersonen
107. Ja
108. Nee, in geen enkel geval.
109. Micro
110. Middelgroot
111. De omvangscriteria moeten door de BV geconsolideerd met haar groepsmaatschappijen worden toegepast, uitgezonderd de situatie waar artikel 2:408 BW is toegepast.
112. Een toelichting.
113. Een ´middelgrote´ rechtspersoon.
114. Niet voor studenten beschikbaar.
115. Niet voor studenten beschikbaar.
116. Een kleine rechtspersoon behoeft slechts een beperkte balans met toelichting te publiceren.
117. Middelgroot, want Ledholding BV en Ledlamp BV hebben geconsolideerd gedurende twee achtereenvolgende jaren, 52 werknemers, activa (waartoe gerekend de participatie in Ledlamp, dus niet dubbeltellen) van € 16 miljoen en omzet van € 34 miljoen. Artikel 2:396 lid 1 BW en 2:397 lid 1 BW Dus: middelgroot.
118. Vrijstelling van een verplichte accountantscontrole als bedoeld in artikel 2:393 BW.
119. De waarde van de activa volgens de balans met toelichting, de netto-omzet en het gemiddeld aantal werknemers over het boekjaar.

120. Niet voor studenten beschikbaar.
121. Een verkorte balans met toelichting.
122. Een vereenvoudigde winst- en verliesrekening
123. In de 'Overige gegevens' laten opnemen dat de deskundigenverklaring (accountantsverklaring) ontbreekt.
124. Die van de waarderingsvoorschriften die volgen uit artikel 2:384 BW en verder.
125. Hij mag de jaarrekening op fiscale grondslagen opstellen.
126. Omdat het een middelgrote vennootschap betreft, is de vennootschap op grond van artikel 2:397 lid 3 e.v. BW vrijgesteld van een aantal eisen waar de jaarrekening voor een grote vennootschap wel aan moet voldoen. De vrijstelling om de netto-omzet uit te splitsen is vermeld in artikel 2:397 lid 3 BW: in de winst-en-verliesrekening wordt in een verhoudingscijfer gemeld in welke mate de netto-omzet ten opzichte van het vorige jaar is gedaald of gestegen. De lijst van namen van degenen aan wie een bijzonder statutair recht inzake de zeggenschap toekomt, wordt niet in de jaarrekening, maar in de overige gegevens opgenomen (artikel 2:392 lid 1 onderdeel d BW). De honoraria in verband met het onderzoek naar de jaarrekening moeten normaliter in de toelichting en dus in de jaarrekening worden opgenomen (artikel 2: 282a BW), maar niet bij een middelgrote bv (artikel 2:397 lid 4 BW). Het juiste antwoord is: In hoeverre de netto-omzet is gedaald of gestegen ten opzichte van het vorige jaar. Het beleid over de bezoldiging van de bestuurders staat in het bestuursverslag.
127. De openbaarmaking.
128. De openbaarmaking.
129. De waarde activa < 6 miljoen, medewerkers < 50 (artikel 396 lid 1 BW en 2:397 lid 1 BW), Bergsma BV mag in de categorie klein geplaatst worden. Het juiste antwoord is: klein.
130. Ja, want Telekinetic wordt als een ‘middelgrote’ rechtspersoon aangemerkt en dan is publicatie van de winst-en-verliesrekening verplicht.
131. Aan het bestuursverslag van een OOB die beursgenoteerd is, worden extra eisen gesteld ten opzichte van een OOB die niet beursgenoteerd is.
132. Het Besluit ex artikel 10 Overnamerichtlijn
133. Accountantskantoren die OOB’s mogen controleren, hebben daarvoor een aparte vergunning nodig (Wta). Er geldt een strikte scheiding tussen controle van de jaarrekening van de OOB en overige dienstverlening aan de OOB. Accountants die de jaarrekeningcontrole van een OOB uitvoeren, mogen vanaf 1 januari 2013 geen andere dienstverlening meer bij deze OOB uitvoeren (artikel 23 Wta). Er zijn slechts tien kantoren die de jaarrekening van OOB’s mogen controleren (peildatum januari 2015). Het juiste antwoord is: Het accountantskantoor moet een specifieke vergunning hebben om die wettelijke controle te mogen uitvoeren.
134. Een organisatie waarvan effecten zijn toegelaten tot de handel op een EU-gereglementeerde markt die statutair in Nederland is gevestigd en is opgericht volgens Nederlands recht.
135. Niet voor studenten beschikbaar.
136. Niet voor studenten beschikbaar.
137. Een gemeente.
138. De verklaring van het bestuur aangaande de naleving van de Nederlandse corporate governance code.
139. Zowel de Wet op het financieel toezicht als de Wet toezicht financiële verslaggeving (Wtft).
140. De verklaring van het bestuur aangaande naleving van de corporate governance.

141. De onderneming doet een mededeling over het naleven van de Nederlandse corporate governance code. Wordt afgeweken van de Nederlandse corporate governance code, dan moet de onderneming gemotiveerd opgeven waarom daarvan wordt afgeweken.
142. Op welke manier een gedragscode is nageleefd.
143. Niet voor studenten beschikbaar.
144. Niet voor studenten beschikbaar.
145. Ja, als het verzoek zo wordt ingekleed dat dit voldoet aan art. 2:447 lid 2 BW.
146. een verzoekschrift.
147. Nee, de beschikking hoeft niet te worden gedeponeerd.
148. Hij is te laat.
149. Alle belanghebbenden bij de NV, dus ook deze minderheidsaandeelhouders.
150. Ja, cassatie.
151. De aandeelhouder van de rechtspersoon is immers belanghebbende (artikel 2:448 lid 1 onder a BW). Het juiste antwoord is: een aandeelhouder van de rechtspersoon.
152. Iedere belanghebbende.
153. Uitsluitend de bestuurders en de commissarissen.
154. Niet voor studenten beschikbaar.
155. Niet voor studenten beschikbaar.
156. Niet voor studenten beschikbaar.
157. Ja, de ondertekening impliceert reeds decharge.

Open vragen

2.1.
- Deponering van de vrijstelling door de Minister.
- Toepassen van artikel 2:403 BW.

2.2.
De ministeriële vrijstelling.

2.3. Niet voor studenten beschikbaar

2.4.
a. Het bestuur maakt de jaarrekening op. De Algemene Vergadering stelt de jaarrekening vast (artikel 2: 101 lid 1 BW).
b. De jaarrekening moet binnen 5 maanden na afloop van het boekjaar worden opgemaakt, behoudens verlenging met 5 maanden. De jaarrekening is dus te laat vastgesteld (artikel 2:101 lid 1 BW). Publicatie moet binnen 2 maanden na afloop van de voor het opmaken voorgeschreven termijn geschieden. Dus uiterlijk 31 december 2016 (artikel 2:394 lid 2 BW).
c. De onderneming kwalificeert als klein (artikel 2:396 BW jo. 2:398 BW), omdat aan twee van de drie eisen is voldaan en het haar eerste boekjaar is. Een kleine onderneming kan volstaan met publicatie van een gecomprimeerde balans met toelichting.
d. Ja, artikel 2:362 lid 8 BW geeft deze mogelijkheid.
e. De werkzaamheden van de accountant hebben zich beperkt tot het uit de administratie opstellen (samenstellen) van de jaarrekening. Geen controlewerkzaamheden worden verricht. Het voegt dus geen zekerheid toe.

2.5. Niet voor studenten beschikbaar

2.6.
a. voldaan (artikel 2:396 lid 1 BW): 1. (Maximum aan) Balanstotaal, 2. (Maximum aan) Netto-omzet en 3. (Maximum aan) Gemiddeld aantal personeelsleden.
b. Het bestuur voegt de volgende gegevens toe aan de jaarrekening en het bestuursverslag:
   1. de accountantsverklaring, bedoeld in artikel 393 lid 5 BW of een mededeling waarom deze ontbreekt;
   2. een weergave van de statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst;
   3. een weergave van de statutaire regeling omtrent de bijdrage in een tekort van een coöperatie of onderlinge waarborgmaatschappij, voor zover deze van de wettelijke bepalingen afwijkt;
   4. een lijst van namen van degenen aan wie een bijzonder statutair recht inzake de zeggenschap in de rechtspersoon toekomt, met een omschrijving van de aard van dat recht, tenzij omtrent deze gegevens mededeling is gedaan in het bestuursverslag op grond van artikel 2:391 lid 5 BW;
   5. een opgave van het aantal stemrechtloze aandelen en het aantal aandelen dat geen of slechts een beperkt recht geeft tot deling in de winst of reserves van de vennootschap, met vermelding van de bevoegdheden die zij geven;
   6. opgave van het bestaan van nevenvestigingen en van de landen waar nevenvestigingen zijn, alsmede van hun handelsnaam indien deze afwijkt van die van de rechtspersoon.

c. De termijn voor het opmaken van de jaarrekening is 5 maanden en kan met instemming van de Algemene Vergadering in bijzondere omstandigheden met 5 maanden worden verlengd. (artikel 2:210 BW).

2.7. Niet voor studenten beschikbaar

2.8.

a. Deze handelwijze is in strijd met het beginsel van stelselmatigheid en volgens titel 9 BW, te weten artikel 2:362 lid 2 en 3 BW niet geoorloofd: 'Zonder gegronde redenen mag niet worden afgeweken van eenmaal gekozen waarderingsgrondslagen.' Ook artikel 2:386 lid BW is een correct antwoord. Dit is de uitwerking van artikel 362 BW, toegespitst op de afschrijvingsmethodiek.

b.

   a. de accountantsverklaring, bedoeld in artikel 393 lid 5 BW of een mededeling waarom deze ontbreekt;
   b. een weergave van de statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst;
   c. een weergave van de statutaire regeling omtrent de bijdrage in een tekort van een coöperatie of onderlinge waarborgmaatschappij, voor zover deze van de wettelijke bepalingen afwijkt;
   d. een lijst van namen van degenen aan wie een bijzonder statutair recht inzake de zeggenschap in de rechtspersoon toekomt, met een omschrijving van de aard van dat recht, tenzij omtrent deze gegevens mededeling is gedaan in het bestuursverslag op grond van artikel 391 lid 5 BW;
   e. een opgave van het aantal stemrechtloze aandelen en het aantal aandelen dat geen of slechts een beperkt recht geeft tot deling in de winst of reserves van de vennootschap, met vermelding van de bevoegdheden die zij geven;
   f. opgave van het bestaan van nevenvestigingen en van de landen waar nevenvestigingen zijn, alsmede van hun handelsnaam indien deze afwijkt van die van de rechtspersoon.

2.9. Niet voor studenten beschikbaar

2.10.

a. Artikel 2:204a lid 1 BW schrijft voor dat de waarderingsmethoden moeten voldoen aan normen die in het maatschappelijk verkeer aanvaardbaar worden beschouwd.
b. In aanmerking komen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en de actuele waarde (artikel 2:384 lid 1 BW).
c. BV A kan gebruikmaken van de vrijstellingen met betrekking tot het openbaar maken van stukken die gelden voor 'middelgrote' rechtspersonen, artikel 2:397 BW. BV A voldoet in 2016 immers nog niet op twee opeenvolgende balansdata aan het regime voor 'grote' rechtspersonen. (Er hoeft dus slechts een vereenvoudigde jaarrekening openbaar te worden gemaakt.)
d. Binnen 8 dagen na vaststelling; artikel 2: 394 lid 1 BW.
e. Voor alle bv's moet een jaarrekening worden opgemaakt, artikel 2:210 BW. Alle bv's moeten de jaarrekening inrichten overeenkomstig titel 9 Boek 2 BW, artikel 2:360 lid 1 BW. De eventuele vrijstelling van artikel 2:403 BW is niet van toepassing.

2.11. Niet voor studenten beschikbaar

2.12.

1. Accrual-beginsel (verdient voorkeur) en Voorzichtigheidsbeginsel (minder goed).
2. Matchingbeginsel.
3. Realisatiebeginsel.
4. Continuïteitsbeginsel.

2.13. Niet voor studenten beschikbaar

2.14.

In de relevante wetsartikelen worden drie zaken genoemd bij stelselwijziging:

1. Reden: de gegronde reden voor de stelselwijziging moet in de toelichting worden vermeld.
2. Betekenis: er moet inzicht worden gegeven in betekenis (effect op) voor vermogen en resultaat.
3. Aangepaste cijfers: gegeven moeten worden de aangepaste cijfers voor het boekjaar of voor het voorgaande boekjaar. BV Automotiv heeft met de genoemde balansopstelling gehandeld in strijd met artikel 384 lid 6. Er is weliswaar op gegronde redenen afgeweken van de waarderingsgrondslagen voor de balansopstelling tot 01 -01-16, maar de cijfers van 2015 dienden eerste te worden omgerekend naar hun actuele waarde om ze te kunnen vergelijken. Tevens had Automotiv moeten vermelden wat het effect is van deze stelselwijziging op het resultaat, hetgeen niet gebeurd is volgens de gegevens in de opgave.

2.15. Niet voor studenten beschikbaar

2.16.

a. De accountantsverklaring, de statutaire regeling omtrent de winstbestemming, een lijst van namen van degenen aan wie een bijzonder statutair recht inzake de zeggenschap in de rechtspersoon toekomt, met een omschrijving van de aard van dat recht, tenzij omtrent deze gegevens mededeling is gedaan in het bestuursverslag op grond van artikel 391 lid 5 BW.
b. Door deponering bij het handelsregister gehouden door de Kamers van Koophandel.
c. Het niet tijdig deponeren van de jaarstukken wordt aangemerkt als een economisch delict door de Wet op de economische delicten. Indien er sprake is van een faillissement, wordt onbehoorlijke taakvervulling vermoed. Bestuurders kunnen voor deze nalatigheid hoofdelijk aansprakelijk worden gesteld.

2.17. Niet voor studenten beschikbaar

2.18.

Nee. De overige gegevens ontbreken, alsmede de vennootschappelijke jaarrekening van onderneming M. De geconsolideerde jaarrekening is formeel een toelichting bij de jaarrekening van onderneming M.

2.19. Niet voor studenten beschikbaar

2.20. Niet voor studenten beschikbaar

2.21. Niet voor studenten beschikbaar

2.22.

a. Op grond van de waarde van de activa en het gemiddeld aantal werknemers over 2016 zal de onderneming als ‘middelgroot’ worden geclassificeerd.
Het feit dat de netto-omzet onder de categorie ‘Groot’ valt, doet hier niets aan af, aangezien twee van de drie kenmerken voldoende zijn voor classificatie.
b. De vennootschap heeft verkeerd gehandeld door de jaarcijfers over 2015 als vergelijkingsmateriaal te plaatsen in verkorte versie van de balans en winst-en-verliesrekening over 2016. Zij zou de jaarcijfers over 2015 van de posten die in de balans en winst-en-verliesrekening 2015 verschijnen eerst moeten omrekenen volgens de nieuwe waarderingsgrondslagen, zodat ze op dezelfde grondslag luiden als de jaarcijfers 2016, of moeten aangeven hoe de jaarcijfers eruit zouden zien onder toepassing van de oude waarderingsgrondslag. Van toepassing is hier artikel 384 lid 6 van titel 9 Boek 2 BW: ‘Tevens wordt inzicht gegeven in haar betekenis voor vermogen en resultaat aan de hand van aangepaste cijfers voor het boekjaar of voor het voorafgaande boekjaar.’

2.23. Niet voor studenten beschikbaar

2.24.
Ik mis de jaarrekening van de vennootschap (‘vennootschappelijke jaarrekening’ of ‘de enkelvoudige jaarrekening’) en het (groeps)bestuursverslag.

2.25. Niet voor studenten beschikbaar

2.26.

a. De opgemaakte stukken zijn niet voldoende. Hieraan dienen te worden toegevoegd de toelichting op de balans en op de winst-en-verliesrekening, het bestuursverslag (het directieverslag) en de ‘overige gegevens’.
b. Het gaat hier dus om een middelgrote bv, die bij de deponering van de jaarrekening, het bestuursverslag en de overige gegevens alleen enige beperkingen in aanmerking mag nemen bij de balans, de winst-en-verliesrekening en de overige gegevens. Publicatie vindt plaats door deponering bij het handelsregister van de KvK waar de onderneming is geregistreerd.
c. De posten deelnemingen (bij 100%) en aandeel derden (bij < 100%) zijn belangrijke verschillen tussen de enkelvoudige en geconsolideerde balans.
d. Door middel van geconsolideerde stukken wordt een beter inzicht gekregen in het kapitaalgebruik en de exploitatie van de economische eenheid als geheel.

2.27. Niet voor studenten beschikbaar

Hoofdstuk 3 Actiefkant balans

Theorievragen

1. Immateriële activa zijn niet-fysieke activa die op zich wel identificeerbaar zijn. De wet geeft in artikel 2:365 lid 1 BW een (niet-limitatieve) opsomming.
2. Ja, artikel 2:365 lid 1 onder c BW.
3. In het j aarrekeningenrecht wordt van goodwill gesproken voor zover bij verwerving van een deelneming de betaalde prijs hoger is dan de intrinsieke waarde van de deelneming, artikel 2:389 lid 7 BW. De intrinsieke waarde is de waarde van de bezittingen minus de schulden en voorzieningen bij overdracht gewaardeerd tegen actuele waarden en gebaseerd op de waarderingsgrondslagen van de verkrijgende onderneming (= nettovermogenswaarde).
4. Goodwill mag slechts worden geactiveerd voor zover hij van derden is gekocht.
5. Het matching- en het voorzichtigheidsprincipe.
6. Deze post geeft onder andere deelnemingen in andere rechtspersonen en vorderingen op deelnemingen aan.
7. In geval van een financial lease is er een niet-tussentijds opzegbaar contract voor de gehele economische levensduur en komen de onderhoudskosten voor rekening van de gebruiker. Bij operational lease is er sprake van een op korte termijn opzegbaar contract, terwijl de onderhoudskosten voor rekening van de leasemaatschappij komen.
8. Materieel vast actief en schuld aan leasemaatschappij.
9. Bij onderhanden werk is in de regel sprake van werk op bestelling. Er is een overeenkomst waarbij de ondernemer op zich neemt voor een bepaalde prijs voor de opdrachtgever een bepaald werk tot stand te brengen.
10. Zolang het werk nog niet opgeleverd of declarabel is, moet activering plaatsvinden.
11. Hieronder worden onder andere de aandelen en obligaties opgenomen die worden gehouden ter belegging van overtollige middelen.
12. Bij deelnemingen is er sprake van een duurzame verbondenheid, ten dienste van de eigen werkzaamheid. De deelnemingen worden opgenomen onder de financiële vaste activa.
13. Uitgaven die geheel of gedeeltelijk ten goede komen aan een volgend boekjaar en nog te ontvangen bedragen wegens baten en lasten ten gunste van voorgaande perioden.

Waardering:

14. Verkrij gings- of vervaardigingsprij s en de actuele waarde.
15. In het maatschappelijk verkeer zijn meestal meerdere waarderingsmethoden mogelijk afhankelijk van de doelstelling. De wetgever heeft deze traditie gevolgd.
16. Bij liquidatie op termijn, dat wil zeggen als de vaste activa te zijner tijd niet vervangen zullen worden vanwege een duurzaam verliesgevende situatie.
17. Een *impairment* is een (incidentele) afboeking. De achtergrond is dat de economische waarde van de activa lager is dan de boekwaarde en de boekwaarde dus niet meer kan worden terugverdiend.
18. FIFO.

Gesloten vragen

1. Het prototype mag geactiveerd worden onder de immateriële vaste activa. Het balanstotaal van de onderneming neemt toe. Tegelijkertijd neemt het resultaat toe met € 40.000.
2. Het is waarschijnlijk dat toekomstige economische voordelen aan de rechtspersoon zullen toevloeien en de waarde of de kostprijs kan op betrouwbare wijze worden vastgesteld.
3. Niet voor studenten beschikbaar.
4. Niet voor studenten beschikbaar.

5. Het matchingbeginsel.
6. Niet voor studenten beschikbaar.
7. De besloten vennootschap mag deze kosten activeren op de balans onder de post ‘immateriële vaste activa’.
8. Het doen van uitgaven voor onderzoek naar de mogelijkheid van het op de markt brengen van een nieuw product.
9. Niet voor studenten beschikbaar.
10. Rente eigen vermogen
11. Niet voor studenten beschikbaar.
12. Als er beschikkingsmacht over het gebouw bestaat, de waarde betrouwbaar kan worden vastgesteld en de economische voordelen haar toekomen.
13. Niet voor studenten beschikbaar.
14. I en II zijn juist
15. Niet voor studenten beschikbaar.
16. De waardedaling van vaste activa.
17. Niet voor studenten beschikbaar.
18. Uitsluitend afschrijvingskosten plus € 4.000.
19. Niet voor studenten beschikbaar.
20. Alleen onderneming B.
21. Niet voor studenten beschikbaar.
22. Niet voor studenten beschikbaar.
23. € 147.000 (70% van € 210.000)
24. € 595.000
25. Niet voor studenten beschikbaar.
26. € 90.000
27. Deze onderneming heeft haar activa op basis van historische kosten gewaardeerd. Om tot de actuele waarde te komen moeten de stille reserves er dus bij worden opgeteld, waardoor de intrinsieke waarde van het eigen vermogen = € 500.000 + € 150.000 = € 650.000. Goodwill is het verschil tussen de betaalde koopprijs en de intrinsieke waarde, derhalve € 850.000 -/- € 650.000 = € 200.000. Het juiste antwoord is: € 200.000.
28. Niet aan het productieproces dienstbare materiële vaste activa.
29. Niet voor studenten beschikbaar.
30. € 180.000
31. Niet voor studenten beschikbaar.
32. Niet voor studenten beschikbaar.
33. Dat de vordering op de aandeelhouder toeneemt.
34. Niet voor studenten beschikbaar.
35. Overlopende activa hebben betrekking op vooruitbetaalde bedragen.
    Overlopende activa zijn minder liquide dan liquide middelen en komen daarom hoger op de balans te staan.
    De overlopende activa hebben invloed op de liquiditeit van een onderneming en niet op de solvabiliteit.
    Het juiste antwoord is: hebben betrekking op vooruitbetaalde bedragen.
36. De kosten zijn voor de helft in 2014 en voor de andere helft kosten 2015. Het toerekeningsbeginsel vloeit voort uit artikel 2:362 lid 5 BW en houdt in dat baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, ongeacht of deze baten en lasten tot inkomsten respectievelijk uitgaven hebben geleid.
    Het juiste antwoord is: Voor de helft van het bedrag als kostenpost in 2014 en voor de andere helft in 2015.
37. Niet voor studenten beschikbaar.

38. Alle antwoorden
39. Niet voor studenten beschikbaar.
40. Niet voor studenten beschikbaar.
41. Stelling I is juist.
42. Niet voor studenten beschikbaar.
43. Stelling I en II zijn juist.
44. Kunnen er bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld omtrent de inhoud, de grenzen en de wijze van toepassing van waardering tegen actuele waarden.

Open vragen

3.1.1. Niet voor studenten beschikbaar

3.1.2. Niet voor studenten beschikbaar

3.1.3.
a. Gebouwen plus 50.000, Herwaarderingsreserve plus 50.000
b. Gebouwen min 350.000, dus naar nihil, Bank plus 375.000, Herwaarderingsreserve min 250.000, dus naar nihil, Onverdeelde winst plus 275.000

3.1.4.
a. Debetzijde: Gebouwen 750.000 in plaats van 400.000, Creditzijde: Introductie Herwaarderingsreserve ad 350.000
b. Debetzijde: Deelneming BV X nihil, Creditzijde: Introductie voorziening 125.000 Creditzijde: Winstreserves min 200.000 i.v.m. waardering deelneming op nihil en min 125.000 in verband met introductie voorziening, dus totaal 15.000

3.1.5. Niet voor studenten beschikbaar

3.1.6.
a. Artikel 2:361 lid 1 BW: balans, winst-en-verliesrekening en toelichting.
b. Artikel 2:384 lid 5 BW: de toelichting.
c. Artikel 2:388 lid 2 BW (eerste zin): aanschaffingskosten grond- en hulpstoffen en overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (directe kosten).
d. Artikel 2:386 BW. De wet geeft niet aan op welke wijze er moet worden afgeschreven. Wel moeten afschrijvingen onafhankelijk van het resultaat geschieden.
e. Artikel 2:384 lid 6 BW: stelselwijziging is mogelijk mits er een gegronde reden bestaat (bijvoorbeeld wanneer de actuele waarde een beter inzicht geeft dan de aanschafwaarde); de reden moet uiteen worden gezet in de toelichting; er moet inzicht geven worden in de betekenis voor vermogen en resultaat aan de hand van aangepaste cijfers voor het boekjaar of voor het voorgaande boekjaar.
f. De actuele inkoopprijs en de bijkomende kosten van een actief, verminderd met afschrijvingen; of de actuele aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten welke rechtstreeks aan de vervaardiging van een actief kunnen worden toegerekend, verminderd met afschrijvingen. In deze kosten kunnen worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente op schulden over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend. Artikel 2, Besluit actuele waarde.

3.1.7. Niet voor studenten beschikbaar

3.1.8. Niet voor studenten beschikbaar

3.1.9. Niet voor studenten beschikbaar

3.2.1.
- Overige schulden omhoog en Onverdeelde winst omlaag of
- Overige schulden omhoog en Immateriële vaste activa omhoog EN
- Wettelijke reserves omhoog en Overige reserves omlaag.

3.2.2. Niet voor studenten beschikbaar

3.2.3.
a. Vaste Immateriële Activa omhoog met € 2 miljoen, Liquide middelen omlaag met € 2 miljoen. Indien eerst ten laste van resultaat geboekt, dan IVA omhoog en Onverdeelde winst omhoog.
b. Wettelijke reserves met € 2 miljoen omhoog, overige reserves met € 2 miljoen omlaag.
c. Door het afboeken van de € 2 miljoen zal het Resultaat vóór belasting over 2012 € 2 miljoen *lager* uitvallen.

3.2.4.
a. Op basis van het matchingbeginsel, d.w.z. uitgaven als kosten verantwoorden in dezelfde (toekomstige) periode als die waarin de opbrengsten worden gepresenteerd.
b. Indien Immateriële vaste activa geactiveerd worden, dient over de geactiveerde waarde in 5 jaar te worden afgeschreven (artikel 2:386 lid 3 BW) en dient er een Wettelijke reserve te worden aangehouden tot het bedrag van de activering (artikel 2:365 lid 2 BW). Alleen de werkelijk gemaakte kosten mogen worden geactiveerd (artikel 2:385 lid 4 BW). Kosten moeten naar verwachting kunnen worden terugverdiend. Kosten moeten worden toegelicht.
c. Als onzekerheid bestaat of gedane uitgaven terugverdiend kunnen worden, dan moeten de uitgaven ten laste van het resultaat worden gebracht (op basis van het voorzichtigheidsbeginsel).

3.2.5. Niet voor studenten beschikbaar

3.2.6. Niet voor studenten beschikbaar

3.2.7.
a. Balansverkorting = met minder vastgelegd vermogen wordt hetzelfde resultaat bereikt
b. Kenmerken **operational** lease:
   - opzegbaar huurcontract
   - kosten onderhoud, verzekering meestal voor de leasemaatschappij

   Kenmerken **financial** lease:
   - onopzegbaar huurcontract
   - kosten onderhoud, verzekering meestal voor de gebruiker (de lessee)
c. Machines (Balans debet) + € 270.000
   Leaseverplichtingen (Balans credit) + € 270.000
d.

Jaar	Schuldrest begin jaar	Betaalde rente	Betaalde aflossing	Schuldrest eind jaar
2013	€ 270.000	€ 32.400	€ 80.014	€ 189.986
2014	€ 189.986	€ 22.798	€ 89.616	€ 100.370
2015	€ 100.370	€ 12.044	€ 100.370	€ 0

e. *Afschrijvingskosten (maandelijks)*

Afschrijvingskosten (W&V) (€ 90.000/12)	+ € 7.500
Saldo winst (W&V)	– € 7.500

Interestkosten (maandelijks)

Interestkosten (W&V) (0,12 * € 270.000/12)	+ € 2.700
Saldo winst (W&V)	– € 2.700

f. *Afschrijvingskosten (maandelijks)*

Saldo winst (Balans credit) (€ 90.000/12)	– € 7.500
Machines (Balans debet)	– € 7.500

Interestkosten (maandelijks)

Nog te betalen interest (Balans credit)	+ € 2.700
Saldo winst (Balans credit)	– € 2.700

g.

Nog te betalen interest (Balans credit) (= 0,12 * € 270.000)	– € 32.400
Leaseverplichtingen (Balans credit) (€ 112.414 – € 32.400)	– € 80.014
Bank (Balans debet)	– € 112.414

3.2.8.

a. Shape Color moet activeren, omdat het een financial lease betreft waarbij het economisch risico bij ShapeColor ligt.

b. Printer Debet -/- 100.000, Bank Debet -/- 120.630 = -/- 220.630
Onverdeelde winst Credit -/- 130.000, Leaseverplichting Credit -/- 90.630 = -/- 220.630

3.2.9. Niet voor studenten beschikbaar

3.2.10. Niet voor studenten beschikbaar

3.2.11.

a. Goodwill bij aankoop van activa of bij verwerving van een meerderheidsbelang wordt berekend als het verschil tussen verkrijgingsprijs en nettovermogenswaarde met als waarderingsgrondslagen de grondslagen van de overnemende of kopende onderneming.

b. Het matchingpricipe.

3.2.12. Niet voor studenten beschikbaar

3.2.13.

a. Artikel 2:389 lid 2 BW schrijft voor dat de rechtspersoon de nettovermogenswaarde van de deelneming bepaalt door de activa, voorzieningen en schulden van de maatschappij waarin hij deelneemt te waarderen (en haar resultaat te berekenen) op dezelfde grondslagen als zijn eigen activa, voorzieningen, schulden (en resultaat).

b. Waarde goodwill: De intrinsieke waarde van het eigen vermogen van de BV Maatpak wordt, ten gevolge van de herwaardering € 940 (voor) + € 160 (herwaardering = € 1.100). De deelneming zal geschieden voor 100%, zodat de deelneming € 1.100 intrinsiek waard is. Er wordt € 1.200 betaald, zodat de goodwill **€ 100** bedraagt.

c. Activeren en vervolgens afschrijven over de levensduur.

3.3.1.
Bij de percentage of completion-methode zal ieder jaar een deel van de kosten aan het onderhanden werk worden toegevoegd en dus voortschrijdend winst worden genomen. Bij de completed contract-methode zal de winst pas genomen, worden aan het eind van het project, dus pas in 2018.

3.3.2. Niet voor studenten beschikbaar

3.3.3.

a. Bij de toepassing van completed-methode komt het resultaat pas in het jaar van voltooien van het project in de jaarrekening naar voren. In de onderhavige situatie dus in 2016. Bij de percentage-methode wordt het resultaat in ieder jaar bepaald en wordt verdeeld over de jaren 2016 t/m 2019.

b. De borgstelling wordt toegelicht in de jaarrekening onder het hoofd 'niet uit de balans blijkende verplichtingen'.

3.3.4. Niet voor studenten beschikbaar

3.3.5.

a. Verloop handelsgoederen 2015 bij hantering LIFO-principe:

1 januari 2014, op voorraad: 10 stuks van € 20 =	200
Inkoop 1e halfjaar: 200 stuks à € 25 =	5.000
Verkoop 1e halfjaar: -180 stuks à € 25 =	- 4.500
	700

Voorraad per 30 juni 2015:	
10 stuks van € 20 =	200
20 stuks van € 25 =	500
	700

Inkoop 2e halfjaar: 130 stuks à € 30 =	3.900
Verkoop 2e halfjaar: -130 stuks à € 30 =	- 3.900
- 10 stuks à € 25 =	- 250
	450

Voorraad per 31 december 2014:	
10 stuks van € 20 =	200
10 stuks van € 25 =	250
	450

Resultaat verkopen 2015:	
eerste halfjaar: 180 x (€ 45 - € 25) =	3.600
tweede halfjaar: 130 x (€ 50 - € 30) =	2.600
10 x (€ 50 - € 25) =	250
	6.450

b. -Het winstverschil bedraagt € 6.600 - € 6.450 = € 150 in het voordeel van FIFO. Het waardeverschil per 31 december 2015 bedraagt € 600 - € 450 = € 150 in het voordeel van FIFO.

- Het winstverschil op basis van de resultaatberekening (in de resultatenrekening) moet stroken met de resultaatberekening op basis van vermogensvergelijking: een € 150 hogere waarde per 31 december 2015 bij hantering van het FI FO-principe veroorzaakt een € 150 hogere waarde van het eindvermogen per 31 december 2015. € 150 hoger eindvermogen betekent dan een € 150 hogere winst over 2015.

3.3.6.

a. Bij waardering van de voorraden volgens het FIFO-principe is de omzet van de verkopen gelijk aan de omzet verkopen bij hantering van het LIFO-principe. Bij FIFO worden de goedkopere producten eerst verkocht en daarna de duurdere. Bij LIFO daarentegen worden eerst de duurdere en daarna de goedkopere producten verkocht. De inkoopwaarde van de verkopen zijn bij FIFO lager dan bij LIFO. Het verkoopresultaat bij FIFO is dan hoger wanneer de omzet in FIFO en LIFO gelijk is. Immers, de winst wordt bepaald door Omzet -/- inkoopwaarde = verkoopresultaat.

b. Een hogere waarde op de balans van de 60 stuks leidt tot een hoger eindvermogen. Onder overigens gelijkblijvende omstandigheden zal een hoger eindvermogen leiden tot een hogere winst bij toepassing van winstbepaling door middel van vermogensvergelijking.

c. Alles verkocht, geen verschil in verkoopwinst op basis van FIFO of LIFO.

3.3.7.

a. De aandelen zijn op 31 december 2013 **boven** de nominale waarde (tegen € 5,25 per aandeel) geplaatst.

b.

Banksaldo 1/1 2014 =	€ 125.000
Inkoop 8/2 = 100 * € 810 =	81.000 –
Verkoop 18/2 = 200 * € 1.050 =	210.000 +
Inkoop 7/3 = 300 * € 820 =	246.000 –
Verkoop 26/3 = 500 * € 1.100 =	550.000 +
Overige kosten 30/3 =	100.000 –
Banksaldo 31/3 2014 =	€ 458.000 +

c.

€ 800		€ 810		€ 820	
500	(1/1)	100	(8/2)	300	(7/3)
200 –	(18/2)	100 –	(26/3)	100 –	(26/3)
300		0		200	
300 –	(26/3)				
0					

TO = 200 * € 1.050 + 500 * € 1.100 =	€ 760.000
IWO = 500 * € 800 + 100 * € 810 + 100 * € 820 =	€ 563.000 –
Overige kosten =	€ 100.000 –
Winst 1e kwartaal 2014 =	€ 97.000

d. Waarde voorraad per 31/3 = 200 * € 820 = € 164.000

e.

TO = 200 * € 1.050 + 500 * € 1.100 =	€ 760.000
IWO = 200 * € 810 + 500 * € 820 =	€ 572.000 –
Overige kosten =	€ 100.000 –
Winst 1e kwartaal 2014 =	€ 88.000

f.

Balans Rapiditas per 31 maart 2014			
Voorraad Backhand	164.000	Aandelenkapitaal	500.000
200 * € 820		Agio	25.000
		Reserve herwaardering	9.000
		Winst 1e kwartaal 2014	88.000
Bank	458.000		
	622.000		622.000

Toelichting Reserve herwaardering:

1 februari 2014	500 * (€ 810 – € 800) =	€ 5.000
1 maart 2014	400 * (€ 820 – € 810) =	€ 4.000
		€ 9.000

3.3.8

a.

Balans Wimbledon per 1 januari 2014			
Voorraad Funlop	400.000	Aandelenkapitaal	500.000
		Agio	25.000
Bank	125.000		
	525.000		525.000

b.

Banksaldo 1/1 2014 =	€ 125.000
Inkoop 8/2 = 200 * € 410 =	€ 82.000 –
Verkoop 18/2 = 500 * € 500 =	€ 250.000 +
Inkoop 7/3 = 400 * € 425 =	€ 170.000 –
Verkoop 26/3 = 600 * € 550 =	€ 330.000 +
Overige kosten =	€ 80.000 –
Banksaldo 31/3 2014 =	**€ 373.000 +**

c.

€ 400		€ 410		€ 425
1.000	(1/1)	200	(8/2)	400 (7/3)
500	–(18/2)	100	– (26/3)	
500		100		
500	–(26/3)			
0				

TO = 500 * € 500 + 600 * € 550 =	€ 580.000
IWO = 1.000 * € 400 + 100 * € 410 =	€ 441.000 –
Overige kosten =	€ 80.000 –
Winst 1e kwartaal 2014 =	**€ 59.000**

d. Waarde voorraad per 31/3 = 100 * € 410 + 400 * € 425 = **€ 211.000**

e.

€ 400		€ 410		€ 425	
1.000	(1/1)	200	(8/2)	400	(7/3)
300	–(18/2)	200 –	(18/2)	400 –	(26/3)
700		0		0	
200	–(26/3)				
500					

TO = 500 * € 500 + 600 * € 550 =	€ 580.000
IWO = 400 * € 425 + 200 * € 410 + 500 * € 400 =	€ 452.000 –
Overige kosten =	€ 80.000 –
Winst 1e kwartaal 2014 =	**€ 48.000**

f. Waarde voorraad per 31/3 = 500 * € 400 = **€ 200.000**

g. Matchingbeginsel = de kosten worden genomen in de periode dat de opbrengsten worden verantwoord van de producten waarvoor de desbetreffende kosten zijn gemaakt.

h. De IWO heeft betrekking op 1.100 verkochte tennisrackets (terwijl er 600 tennisrackets zijn ingekocht).

3.3.9. Niet voor studenten beschikbaar

3.3.10. Niet voor studenten beschikbaar

3.3.11. Niet voor studenten beschikbaar

3.3.12. Niet voor studenten beschikbaar

3.3.13. Niet voor studenten beschikbaar

3.3.14

a.

Pand (Balans debet)	– € 1.500	
Winst (Balans credit)	– € 1.500	
Afschrijvingskosten (W&V)	+ € 1.500	
Winst (W&V)	– € 1.500	

b.

Te betalen interest (Balans credit)	– € 24.000	(0,06 * € 400.000)
Bank (Balans debet)	– € 24.000	

c.

6% Hypothecaire lening (Balans credit)	– € 40.000
Bank (Balans debet)	– € 40.000

d. (

Te betalen interest (Balans credit)	+ € 1.800	(0,06 * € 360.000 * 1/12)
Winst (Balans credit)	– € 1.800	
Interestkosten (W&V)	+ € 1.800	
Winst (W&V)	– € 1.800	

e.

Bank (Balans debet)	+ € 27.000

Vooruitontvangen huur (Balans credit) + € 27.000

f.
Vooruitontvangen huur (Balans credit) – € 9.000 (€ 27.000/3)
Winst (Balans credit) + € 9.000
Huuropbrengsten (W&V) + € 9.000
Winst (W&V) + € 9.000

g.

Post	Winst-en-verliesrekening over 2017	Balans debet op 31 december 2017	Balans credit op 31 december 2017
6%-hypothecaire lening			€ 360.000 (€ 400.000 – € 40.000)
Te betalen interest			€ 16.200 (0,06 * € 360.000 * 9/12)
Vooruitontvangen huur			€ 9.000 (€ 27.000 * 1/3)
Interestkosten	€ 22.200 (0,06 * € 400.000 * 3/12 + 0,06 * € 360.000 * 9/12)		
Huuropbrengsten	€ 18.000 (2 * € 9.000)		

h.
Bank (Balans debet) + € 21.000
Winst (Balans credit) – € 6.000
Vooruitontvangen huur (Balans credit) + € 27.000

Incidentele kosten (Korting huur) (W&V) + € 6.000
Winst (W&V) – € 6.000

3.3.15
a.
6% Lening (Balans credit) – € 12.000
Bank (Balans debet) – € 12.000

b.
Te betalen interest (Balans credit) – € 14.400 (0,06 * € 240.000)
Bank (Balans debet) – € 14.400

c.
Winst (Balans credit) – € 1.140 (0,06 * € 228.000 * 1/12)
Te betalen interest (Balans credit) + € 1.140
Interestkosten (W&V) + € 1.140
Winst (W&V) – € 1.140

d.
3,6% Lening (Balans debet) + € 20.000
Bank (Balans debet) – € 20.000

e.
Bank (Balans debet) + € 2.000
3,6% Lening (Balans debet) – € 2.000

f.
Bank (Balans debet) + € 360 (0,036 * € 20.000 * 6/12)
Vooruitontv. interest (Balans credit) + € 360

g.

Vooruitontv. interest (Balans credit)	– €	60	(0,036 * € 20.000 * 1/12)
Winst (Balans credit)	+ €	60	
Interestopbrengsten (W&V)	+ €	60	
Winst (W&V)	+ €	60	

h.

Post	W&V rekening over 2017	Balans debet 31 december 2017	Balans credit 31 december 2017
6%-lening			€ 228.000 € 240.000 – € 12.000
3,6%-lening		€ 18.000 € 20.000 – € 2.000	
Te betalen interest			€ 6.840 0,06 * € 228.000 * 6/12
Vooruitontvangen interest			€ 162 0,036 * € 18.000 * 3/12
Interestkosten	€ 14.040 0,06 * € 240.000 * 6/12 + 0,06 * € 228.000 * 6/12		
Interestopbrengsten	€ 522 0,036 * € 20.000 * 6/12 + 0,036 * € 18.000 * 3/12		

Hoofdstuk 4 Passief balans

Theorievragen

1. Het in de statuten vastgelegde kapitaal dat de vennootschap maximaal mag uitgeven.
2. Dat deel van het aandelenkapitaal dat is uitgegeven.
3. Dat deel van het geplaatste kapitaal dat ook is volgestort (= betaald).
4. Dat deel van het kapitaal dat niet is volgestort, maar wel al is opgevraagd.
5. Dat deel van het op de uitgegeven aandelen door de vennootschap in totaal te ontvangen bedrag dat het nominale deel te boven gaat.
6. Een reserve is een deel van het eigen vermogen dat niet aan de aandeelhouders werd uitgekeerd.
7. Een reserve op grond van een wettelijk bepaling.
8. Zie artikel 2:373 lid 4 BW.
9. Deze post komt alleen voor in verband met de waardering van activa tegen actuele waarde en vertegenwoordigt het verschil tussen deze actuele waarde en de aanschafwaarde. De herwaarderingsreserve is deels (voor zover nog niet gerealiseerd) een, afzonderlijk te vermelden, wettelijke reserve.
10. Reserves die volgens de statuten moeten worden aangehouden.
11. Zie artikel 2:374 BW.
12. Verschil reserves en voorzieningen: voorzieningen worden gevormd in verband met toekomstige specifieke verplichtingen die voortvloeien uit bedrijfsactiviteiten in het huidige boekjaar; reserves dienen als buffer voor verplichtingen die uit toekomstige oorzaken ontstaan. Verschil voorzieningen en schulden: bij voorziening is er een verplichting waarvan het bedrag en/of het tijdstip van nakoming slechts geschat kan worden; bij schulden is er sprake van een belastingverplichting die is geconcretiseerd naar bedrag en tijdstip van betaling.
13. De toevoeging berust op schattingen; in goede jaren zou te veel toegevoegd kunnen worden en in slechte jaren te weinig.
14. Dit moet gebeuren als het reeds ingetreden waardeverminderingen van een actief betreft (artikel 2:374 lid 2 BW).
15. Als er tussen het bedrijfseconomische en het fiscale belastbare resultaat verschillen optreden en in het geval van herwaardering in de commerciële balans.
16. In de toelichting.

Gesloten vragen

1. € 3.530.000
2. Niet voor studenten beschikbaar.
3. Agio
4. Niet voor studenten beschikbaar.
5. Invloed op de samenstelling, maar niet op de omvang van het eigen vermogen
6. Niet voor studenten beschikbaar.
7. Statutaire reserves vallen onder de post eigen vermogen.
   De pensioenvoorziening is geen eigen vermogenspost, maar valt onder de rubriek voorzieningen. Leningen van derden (ook al is het een 100% deelneming) worden onder de schulden in de balans opgenomen. Het juiste antwoord is: statutaire reserves.
8. Het juiste antwoord is: Een geplaatst aandeel dat nog niet is volgestort, zal uiteindelijk leiden tot een vordering van de bv op de aandeelhouder.
9. Ja, als vordering aan de debetzijde van de balans.
10. Indien sprake is van een schuld waarvoor de BV een zekerheid heeft afgegeven, dient dit in de jaarrekening te worden toegelicht.

11. Niet voor studenten beschikbaar.
12. Niet voor studenten beschikbaar.
13. In de balans wordt in de situatie van niet volgestort geplaatst kapitaal, het gestorte kapitaal vermeld.
14. Niet voor studenten beschikbaar.
15. Niet voor studenten beschikbaar.
16. Geactiveerde kosten in verband met de oprichting en uitgifte van aandelen en geactiveerde kosten van ontwikkeling.
17. € 70.000
18. Meerdere verwerkingsmethoden zijn toegestaan.
19. € 22.500
20. In 2016 wordt een herwaarderingsreserve gevormd van € 200.000. Bij verkoop in 2017 wordt de herwaarderingsreserve verlaagd met € 200.000.
21. Niet voor studenten beschikbaar.
22. Niet voor studenten beschikbaar.
23. Door winstinhouding.
24. Niet voor studenten beschikbaar.
25. Wettelijke reserve.
26. Niet voor studenten beschikbaar.
27. Blijkt het bestaan wel en de grootte niet uit de balans.
28. Mag de balans het vermogen weergeven, zoals het wordt samengesteld met inachtneming van de bestemming van de winst of de verwerking van het verlies (artikel 2:373 lid 1 sub g BW). RJ schrijft echter anders voor.
29. Als een onttrekking aan het eigen vermogen
30. Niet voor studenten beschikbaar.
31. Kapitaal, agio, overige reserves.
32. Niet voor studenten beschikbaar.
33. Niet voor studenten beschikbaar.
34. Niet voor studenten beschikbaar.
35. Zowel a, b als c.
36. Niet voor studenten beschikbaar.
37. Het juiste antwoord is: 15.000.
38. Het juiste antwoord is: 30.000.
39. Middels instemming door de directie van Broer heeft Broer dertig aandelen in het kapitaal van Ary van een derde gekocht voor € 150 per stuk (artikel 2: 207d lid 1 BW).
40. Niet voor studenten beschikbaar.
41. De overige reserves
42. Niet voor studenten beschikbaar.
43. Niet voor studenten beschikbaar.
44. I is juist en II is onjuist
45. Niet voor studenten beschikbaar.
46. Een besloten vennootschap mag tot maximaal de helft van haar eigen aandelen inkopen.
47. Niet voor studenten beschikbaar.
48. I en II zijn juist
49. Niet voor studenten beschikbaar.
50. Investeringen
51. Niet voor studenten beschikbaar.
52. De materiële vaste activa worden verhoogd met € 20.000 en de herwaarderingsreserve aan de passivazijde van de balans neemt toe met € 20.000. De voorraden nemen aan de activazijde af met € 75.000.

53. Deze toevoeging is in elk van de vijf jaren een kostenpost van € 1.500.000 in de winst-en-verliesrekening.
54. Nee, de post Debiteuren blijft gelijk en de post voorzieningen blijft gelijk..
55. Activazijde: niets
    Passivazijde: Eigen Vermogen min €11.000, Voorziening plus €11.000.
56. Niet voor studenten beschikbaar.
57. Een voorziening wegens een door een klant ingediende schadeclaim bij een advocatenkantoor, waarbij het advocatenkantoor het gelijk aan zijn zijde denkt te hebben.
58. Niet voor studenten beschikbaar.
59. I+II
60. Niet voor studenten beschikbaar.
61. Niet voor studenten beschikbaar.
62. Niet voor studenten beschikbaar.
63. Het vreemd vermogen op lange termijn.
64. Niet voor studenten beschikbaar.
65. Indien sprake is van een schuld waarvoor de BV een zekerheid heeft afgegeven, dient dit in de jaarrekening te worden toegelicht.
66. Niet voor studenten beschikbaar.
67. De huur ontvangen is in deze periode, maar opbrengst is in een volgende periode.
68. Niet voor studenten beschikbaar.
69. Gegeven levereancierskrediet
70. Niet voor studenten beschikbaar.
71. Leverancierskrediet
72. Niet voor studenten beschikbaar.
73. I is juist en II is onjuist
74. Niet voor studenten beschikbaar.

Open vragen

4.1.1

	Mutaties	**in €**
Beginstand eigen vermogen		**€ 320.000**
Mutatie(s) kapitaal	Toename kapitaal door uitgifte nieuwe aandelen	€ 20.000
Mutatie(s) agio	Toename agio door storting boven nominale waarde	€ 30.000
Mutatie(s) wettelijke reserve	Toename herwaarderingsreserve pand	€ 15.000
Mutatie(s) overige reserve inclusief resultaat boekjaar	Vrijval voorziening: toename resultaat (100.000) Afboeking goodwill (-/- 60.000) Verlies boekjaar	 -/- 10.000
Eindstand eigen vermogen		**€ 375.000**

4.1.2

Eigen vermogen begin van het boekjaar	€ 600.000
Uitgifte nieuwe aandelen	+ € 100.000
Vrijval statutaire reserve	0
Herwaardering kantoorpand	+ € 50.000
Uitkering dividend	-/- € 25.000
Eigen vermogen einde van het boekjaar	€ 725.000

De uitgifte van nieuwe aandelen leidt tot vermeerdering van het aandelenkapitaal van € 100.000. De vrijval van de statutaire reserve leidt tot een verschuiving binnen het eigen vermogen. De gebonden reserve wordt een vrije reserve. Per saldo neemt het eigen vermogen daardoor niet toe of af. De herwaardering van het pand leidt tot een toename van het eigen vermogen met € 50.000 en de dividenduitkering tot een afname van het eigen vermogen van € 25.000. De reorganisatievoorziening wordt ten laste van de winst- en verliesrekening geboekt, niet direct ten laste of gunste van het eigen vermogen

Over de winst in het boekjaar is niets gegeven, zodat die op 0 wordt gesteld. Ook goed: stellen dat het verlies 75.000 (door treffen reorganisatievoorziening) betreft. In dat geval is het eigen vermogen einde jaar 75.000 lager.

4.1.3.

Materiele vaste activa	300	Aandelenkapitaal	20
		Herwaarderingsreserve	50
		Overige reserves	390
Voorraad	50	Voorzieningen	25
Debiteurem	200		
Liquide middelen	235	Crediteuren (kort)	300
	785		785

Voorraad: 0 + 50 = 50. Herwaardering + 50
Winst: 60 wordt gereserveerd . 330 + 60 = 30
Voorziening: was 0 wordt 25.
Debiteuren: alle 'oude' debiteuren hebben betaald, 200 nieuwe, immers van de omzet van 800, 200 niet betaald.
Crediteuren:
alle 'oude' crediteuren zijn betaald. Er moet nog 300 aan facturen worden betaald (binnen betalingstermijn).

Liquide middelen:	150
-/- betaling crediteuren	200
+ ontvangst door debiteuren	100
+ omzet 800 -/- 200 =	600
-/- (400 + 315 -/- 300) =	415
Liquide middelen eind:	235

4.1.4.

a. Kennelijk zijn de machines te hoog gewaardeerd en hadden zij met € 15.000 afgewaardeerd moeten worden. Het eigen vermogen had dan ook € 15.000 lager moeten uitvallen.
b. Kennelijk klopte de waarde van € 11.000, nu het hele bedrag snel kon worden geïncasseerd. Het eigen vermogen was in zoverre dus ook juist.
c. Kennelijk stond de herwaarderingsreserve ten onrechte nog op de balans, nu er geen pand meer is. Deze had dus aan de winstreserves toegevoegd moeten worden, maar dit doet het eigen vermogen per saldo niet veranderen.
d. Deze post dient te vervallen, want hoort niet op de balans. Op dat moment stijgt het eigen vermogen met € 60.000.

4.1.5. Niet voor studenten beschikbaar

4.1.6.

a. Ja, tot de invoering van de flex-bv waren er beperkingen opgenomen in artikel 2:207c (leden 2 en 3) BW. Dit artikel is inmiddels vervallen.
b. Ja, volgens artikel 2:365 (lid 2) BW moet tegenover geactiveerde oprichtingskosten een wettelijke reserve worden aangehouden ten bedrage van in dit geval € 24.000.
c. Nee, er mag op basis van de balanstoets maximaal € 480.000 worden uitgekeerd.

4.1.7. Niet voor studenten beschikbaar

4.1.8.

a. Het verloop van de vaste activa moet in de toelichting op ruimere wijze plaatsvinden (artikel 2:368 BW). Er mag niet worden volstaan met saldering van verschillende onderdelen. De informatiewaarde zou te gering zijn. De onderdelen van het verloopoverzicht zijn:
   Boekwaarde vast actief per begindatum
   + Investeringen in het actief
   -/- Desinvesteringen
   +, -/- Herwaarderingen –
   -/- Afschrijvingen
   Boekwaarde vast actief per einddatum
b. Volgens de indelingseisen van de jaarrekening moet het aan het bedrijf verbonden (niet uit te keren) kapitaal worden vermeld zonder het agio dat wel aan aandeelhouders kan worden uitgekeerd. Kapitaalbescherming artikel 2:105 lid 2 en artikel 2:216 BW. De balans had daarom in ieder geval een bedrag van € 350.000 Agio moeten vermelden (artikel 3:373 lid 1 BW).
c. De Schelp B.V. ziet mogelijkheden om de gemaakte kosten in de toekomst terug te verdienen en is op grond daarvan overgegaan tot het activeren van deze kosten. De kosten worden in de toekomst afgeschreven naar rato van de verwachte levensduur en de spreiding van de omzet over de jaren. Artikel 2:365 lid 1 BW, artikel 2:386 lid 3 BW.
d. Waardering tegen vervaardigingsprijs en tegen actuele waarde (artikel 2:384 BW en artikel 2:388 BW).
e. Waardeverminderingen dienen op het desbetreffende actief in mindering te worden gebracht, hiervoor mag geen voorziening worden gevormd. Artikel 2:374 lid 2 BW. Het totale vermogen aan beide zijden van de balans zou te hoog zijn en dan ook een vertekend beeld geven.

4.1.9. Niet voor studenten beschikbaar

4.1.10.

a. Agioreserve en overige reserve, dus € 50.000.
b. Vaste materiële activa € 1.000.000 hoger en de herwaarderingsreserve € 1.000.000 hoger. Geen aanpassingen op de winst-en-verliesrekening.

4.1.11. Niet voor studenten beschikbaar

4.1.12.

1. Er zijn ontwikkelingskosten geactiveerd. Op basis van artikel 2:365 lid 2 jo. 2:373 lid 4 BW moet er een wettelijke reserve worden aangehouden. In de balans staat geen wettelijke reserve.
2. Eigen goodwill mag niet geactiveerd worden. Artikel 2:365 lid 1 of artikel 2:385 lid 2 BW.
3. Onderhanden Werk is geactiveerd onder de Vorderingen. Op basis van artikel 2:369 sub b BW moet onderhanden werk worden gerubriceerd onder de Voorraden.
4. Het geplaatst kapitaal is 120.000. Op basis van artikel 2:67 lid 4 moet dit minimaal 20% van 4.000.000 = 800.000 zijn. Ook goed artikel 2:178 lid 4 BW.

5. Er is een voorziening voor algemene economische ontwikkelingen opgenomen. Het is niet toegestaan een dergelijke voorziening te vormen. De mogelijke voorzieningen staan beschreven in artikel 2:374 lid 1 BW.
6. Waardevermindering van een actief wordt niet door vorming van een voorziening tot uitdrukking gebracht. Artikel 2:374 lid 2 BW. De post voorraad aan de actiefkant op de balans dient te worden afgewaardeerd.
7. Geen vergelijkende cijfers, artikel 2:363 lid 2 BW.
8. Er is geen splitsing als bedoeld in artikel 2:364 lid 2 BW aangebracht.

4.1.13 Niet voor studenten beschikbaar

4.1.14.
a. Materiële vaste activa: € 320.000 en herwaarderingsreserve: € 70.000.
b. Liquide middelen: € 40.000
c. Aandelenkapitaal: € 200.000 en agioreserve € 300.000
d. Immateriële vast activa: € 50.000
e. Langlopende schulden: € 250.000

4.1.15. Niet voor studenten beschikbaar

4.2.1. Niet voor studenten beschikbaar

4.2.2
Op basis van de balanstest mag 20 + 750 + 400 = 1.170 worden uitgekeerd.De uitekeringtest komt er op neer dat de onderneming niet in liquiditeitsproblemen mag komen. De schulden op korte termijn zijn 400. De vlottende activa zijn 750. Er zou dus 350 kunnen worden uitgekeerd.

4.2.3
a. De balanstest houdt in dat de AV/het bevoegde orgaan slechts mag besluiten tot uitkering van dividend voor zover het eigen vermogen groter is dan de wettelijke en statutaire reserves (2:216 lid 1 BW)
Het eigen vermogen bedraagt geplaatst kapitaal + agio + onverdeelde winst + herwaarderingsreserve = 113.010
De herwaarderingsreserve (€25.000) kan niet worden uitgekeerd .
Op grond van de balanstest kan worden uitgekeerd (i) het eigen vermogen (113.010) minus herwaarderingsreserve (25.000) = 88.010 of uitsluitend geplaatst kapitaal (10) + agio (48.500) + onverdeelde winst (39.500)= 88.010

b. De uitkeringstoets houdt in dat het bestuur moet beoordelen of de vennootschap na de uitkering kan blijven voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden.
Naast de op het moment van uitkering bestaande schulden gaat het ook om schulden die op het moment van uitkering redelijkerwijs voorzienbaar zijn.
Indien Freight B.V. uitsluitend rekening houdt met vorderingen die kortlopend zijn (<1 jaar) dan kan zij 88.510 – 38.000 = 50.510 uitkeren.

4.2.4
De ruimte is het eigen vermogen minus de wettelijke en statutaire reserves. In dit geval is het eigen vermogen 100 plus 150 plus 20 plus 10 dus 280. De wettelijke en statutaire reserves zijn 10. Derhalve per saldo 270.

4.2.5
Verwacht wordt dat het antwoord ten minste de volgende elementen bevat en dat deze elementen tenminste summier, maar helder worden uitgewerkt en de argumenten pro en contra tegenover elkaar worden gesteld en daaruit een logische conclusie wordt getrokken:

- Principe balanstest, dus uitleg wat dat is
- Factor geplaatst kapitaal (in beginsel uitkeerbaar)
- Factor Agio (in beginsel uitkeerbaar)
- Factor negatieve winstreserves (beperkt dit de uitkeerbare ruimte of niet?)
- Principe uitkeringstest, dus uitleg wat dit is
- Factor voorziening (in beginsel irrelevant nu er nog geen harde claim lijkt te liggen)
- Factor schuld aan aandeelhouder (in beginsel irrelevant nu deze pas over 5 jaar afgelost hoeft te worden)

4.2.6
a. De uitkeringsruimte wordt door middel van de balanstest bepaald door na te gaan in hoeverre het eigen vermogen groter is dan het beklemd vermogen (de wettelijke en statutaire reserves).
Het totale eigen vermogen volgens de gegeven balans bedraagt € 2.230.000.
Het beklemd vermogen van de NV bedraagt (ervan uitgaande dat het AK, de deelnemingsreserve en de herwaarderingsreserve beklemd zijn): € 1.030.000.
Ook goed: deelnemingsreserve is niet beklemd , omdat de NV vrij kan beschikken over de winsten van de deelneming(en); dan is het beklemd vermogen: € 900.000
Uit de balanstest volgt dan dat de uitkeringsruimte: € 2.230.000 - € 1.030.000 = € 1.200.000 bedraagt.
Ook goed: € 2.230.000 - € 900.000 = € 1.330.000

b. Uitgangspunt is de balanstest die heeft plaatsgevonden.
Toelichting ten behoeve van de beoordeling van het antwoord: De wet geeft geen gedetailleerde voorschriften over de wijze waarop de uitkeringstoets dient plaats te vinden. Uit onder andere de wetsgeschiedenis blijkt dat de volgende zaken moeten worden betrokken: staat de liquiditeitsprognose over ten minste een jaar toe dat de dividenduitkering kan worden gedaan? Welke verplichtingen zijn op moment van uitkeren redelijkerwijs voorzienbaar? Hoe is de liquiditeit, solvabiliteit en rentabiliteit van de onderneming? Zijn er statutaire of contractuele voorwaarden die uitkering in de weg staan (zoals ratio's/convenanten in lening overeenkomsten)?
De uitkeringstest is niet verplicht voor de NV.
Echter, Dados heeft deze wel betrokken in het besluit van het bestuur ten aanzien van de hoogte van de uitkering. Bij de uitkeringstoets beoordeelt het bestuur of de vennootschap kan blijven voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden.
Het gaat primair om de beoordeling over een periode van een jaar (tenzij aanleiding is een langere periode te onderzoeken). De casus geeft niet aan dat er aanleiding is om een periode langer dan een jaar te onderzoeken. De binnen een jaar opeisbare schulden moeten dus opgenomen zijn onder de kortlopende passiva. Dit zijn: de crediteuren en de overlopende passiva; totaal: € 2.000.000
Deze kunnen worden voldaan uit de kortlopende vorderingen (debiteuren, overige vorderingen en liquide middelen) tezamen € 2.175.000. Op grond hiervan kan Dados over gaan tot gehele uitkering van dividend op basis van de balanstest

4.2.7
a. 850
b. 100

c. 150

Toelichting

a. De passiva bestaan uit het eigen vermogen en het vreemd vermogen (leningen). Het eigen vermogen van Beluga is dus 1.000 – schulden = 850.
b. De aandeelhouders hebben voor 100 nog niet gestort. Dit bedrag wordt afzonderlijk in de balans opgenomen onder de post 'opgevraagd kapitaal' en betreft een vordering op de aandeelhouders.
c. De wettelijke reserves zijn niet vrij uitkeerbaar, derhalve 150.

4.2.8.

168, want de AV is bevoegd tot vaststelling van uitkeringen voor zover het eigen vermogen groter is dan de reserves die krachtens de wet of de statuten moeten worden aangehouden (zie artikel 2:216 lid 1, 207 lid 2, 208 lid 6 BW). Het uitkeerbaar vermogen is op grond daarvan derhalve: 150 (overige reserves) + 18 (aandelen kapitaal)). Verantwoord om uit te keren o.g.v. uitkeringstest: 40. Immers, als Coolgreen 168 zou uitkeren, dan nemen de liquide middelen af met dit bedrag en dan blijft er maar 32 over waaruit de crediteuren ad 160 betaald kunnen worden. Bij een uitkering van 40 blijven er voldoende liquide middelen over voor de kortlopende schulden.

4.2.9.

40, als er geen sprake is van 'beklemmend vermogen' bij de bv, dan is de balanstest niet relevant. Met de balanstest wordt immers nagegaan hoeveel het eigen vermogen het beklemmende vermogen (dus de wettelijke en statutaire reserves) overstijgt. Is er geen beklemmend vermogen, dan werpt dat dus geen belemmering op voor het doen van een uitkering. Zelfs niet als het eigen vermogen daardoor negatief is/wordt. De uitkeringstoets is wel relevant. Daarbij moet worden nagegaan of de onderneming na uitkering nog kan voldoen aan haar kortlopende verplichtingen. In het geval van Duimbreed BV bedragen de crediteuren 190. Deze kunnen niet geheel worden voldaan uit de LM (80), maar kunnen wel worden voldaan als de debiteuren betalen en een deel van de voorraad wordt verkocht. Met andere woorden: de vlottende activa bedragen 230 in totaal, daarvan moet op korte termijn 190 aan crediteuren worden afgelost. Er blijft dan 40 ruimte over voor uitkering.

4.2.10.

De directie hoeft niets extra's te ondernemen. Er is geen wettelijke bepaling die het noodzakelijk maakt voor deze lening een wettelijke reserve te vormen. De lening is dus reeds goed en volledig verwerkt.

4.2.11. Niet voor studenten beschikbaar

4.2.12.

a. Bedrag van kapitaal en overige reserves is uitkeerbaar als dividend: dus € 275.000.
b. Ja, een herwaarderingsreserve is te onderkennen in situaties waarbij activa gewaardeerd worden op de actuele waarde. Bij toepassen van historische kostprijs komt een herwaarderingsreserve niet voor.

4.3.1. Niet voor studenten beschikbaar

4.3.2. Niet voor studenten beschikbaar

4.3.3. Niet voor studenten beschikbaar

4.4.1.

a. In de opgave is gegeven dat er voorzieningen zijn. Daarom is de 'BV Koekjesmondster' wettelijk verplicht deze voorziening voor pensioenverplichtingen op te nemen.
b. Indien het bedrag op de balans wordt opgenomen, geschiedt dit ten laste van de Resultatenrekening. Onder aftrek van de verschuldigde vennootschapsbelasting over de € 80.000 zal het resultaat na belasting dalen met 60% van € 80.000 = € 48.000 tot € 2,452 miljoen.

4.4.2. Niet voor studenten beschikbaar

4.4.3. Niet voor studenten beschikbaar

4.4.4.

Er ontbreekt een essentieel element, namelijk de Voorziening passieve belastinglatentie.
Juist was geweest (uitgaande van een percentage van 20 voor de belastinglatentie):
Eind 2015:
Activa: Materiële vaste activa plus 1.000.000
Passiva: Herwaarderingsreserve plus 800.000
Passiva: Voorziening (passieve belastinglatentie) plus 200.000

En eind 2016:
Activa: Materiële vaste activa min 200.000
Passiva: Herwaarderingsreserve min 160.000
Passiva: Voorziening (passieve belastinglatentie) min 40.000

4.4.5. Niet voor studenten beschikbaar

4.4.6. Niet voor studenten beschikbaar

Hoofdstuk 5 Winst-en-verliesrekening/kasstroomoverzicht

Theorievragen

Winst-en-verliesrekening:

1. De categoriale en de functionele indeling.
2. Dit is een indeling naar kostensoorten zoals: afschrijvingen, lonen en salarissen, overige bedrijfskosten.
3. Dit is een indeling van de kosten naar functie binnen de onderneming zoals: verkoopkosten, en beheerskosten.
4. Omzet zonder omzetbelasting.
5. Deze blijft buiten de resultatenrekening.
6. Deze geeft de operationele winst weer. Dit is de winst zonder dat rekening is gehouden met de wijze van financieren.
7. Dit kan zijn: rentelasten en rentebaten, wijzigingen in de waarde van financiële vaste activa, resultaat deelnemingen en opbrengsten van andere effecten en vorderingen.

Kasstroomoverzicht:

8. Een overzicht van de geldmiddelen die in een periode beschikbaar zijn gekomen en zijn aangewend.
9. De directe methode (ontvangsten en uitgaven worden als zodanig gerapporteerd) en de indirecte methode (het gerapporteerde resultaat wordt aangepast naar kasstromen).
10. Nee, niet op grond van de wet. De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft strengere eisen.
11. Kasstromen uit: operationele, investerings- en financieringsactiviteiten.
12. Ontvangsten en uitgaven zijn objectief te bepalen; opbrengsten en kosten brengen schattingen mee.
13. Voor prestatiebeoordeling blijft de resultatenrekening onontbeerlijk. Een kasachteruitgang bijvoorbeeld wil nog niet zeggen dat er slecht gedraaid is.

Gesloten vragen

1. In 2016.
2. Het verloop van de herwaarderingsreserve
3. Ja, die keuze is altijd mogelijk.
4. Niet voor studenten beschikbaar.
5. Niet voor studenten beschikbaar
6. Op de winst- en verliesrekening met categoriale kostenindeling
7. Het maakt voor het saldo van de baten en lasten niet uit of de categoriale of de functionele indeling wordt gehanteerd.
8. Kosten die niet reeds uitgaven behoeven te zijn en opbrengsten die niet reeds ontvangsten behoeven te zijn.
9. Het inzicht bieden in de oorzaken van veranderingen in grootte en samenstelling van de bezittingen en schulden.
10. De baten en lasten.
11. In de praktijk wordt de functionele indeling het meest toegepast. De categoriale indeling is te vinden in lid 3 van artikel 2:377 BW. In de categoriale indeling worden de baten en lasten ingedeeld naar de aard van de baten en de lasten. In de functionele indeling worden de baten en lasten ingedeeld naar de functie van de baten en de lasten. Het juiste antwoord is: De categoriale indeling wordt in minder dan de helft van de gevallen toegepast.
12. Niet voor studenten beschikbaar
13. Niet voor studenten beschikbaar

14. De dividendbetaling aan aandeelhouders moet worden verwerkt in de financieringskasstroom en de betaalde winstbelasting in de operationele kasstroom. De netto kasstroom na verwerking van de gebeurtenissen wordt dan € 800.000 negatief.
15. De verandering in de liquide middelen
16. In de operationele kasstroom
17. In de financieringskasstroom
18. De mutatie van de liquide middelen bedraagt in 2017 € 100.000.
19. Kasstromen uit financieringsactiviteiten
20. Ja, de afschrijvingen komen voor als aanpassing van het bedrijfsresultaat.
21. 2016: uitgaande investeringskasstroom van € 80.000, inkomende financieringskasstroom van € 40.000.
    2017: uitgaande financieringskasstroom van € 8.000.
22. De desinvestering van het oude wagenpark is voor een ontvangst van € 50.000 verwerkt in de investeringskasstroom.
    De uitgave van € 400.000 aan het nieuwe wagenpark is verwerkt in de investeringskasstroom.
23. Omdat afschrijvingen wel het bedrijfsresultaat verminderen maar geen uitgave zijn.
24. Niet voor studenten beschikbaar
25. Niet voor studenten beschikbaar
26. Niet voor studenten beschikbaar
27. Kasstromen uit ontwikkelingsactiviteiten.
28. Niet voor studenten beschikbaar
29. Kasstromen uit operationele activiteiten.
30. Voor geen enkele rechtspersoon verplicht.
31. Een gebeurtenis leidt tot opname in het kasstroomoverzicht als er daadwerkelijk sprake is van een betaling of ontvangst in geld door de onderneming. Investeringen in vaste activa in 2014 zijn een minpost in het kasstroomoverzicht van 2014. Het juiste antwoord is: Ja, het is een minpost.

Open vragen

5.1.

a. De post Crediteuren is over 2016 gestegen met € 300.000. Dit betekent dat er voor dit bedrag geen beroep is gedaan op kasgeld en de kasstromen +€ 300.000 zijn. (Blok: operationele activiteiten).
b. De post Voorraden is met € 50.000 gedaald. Voor dit bedrag is dus minder geld in voorraden vastgelegd en beschikbaar als kasgeld. Kasstromen: +€ 50.000. (Blok: operationele activiteiten).
c. Afschrijvingskosten zijn kosten, maar *geen* uitgaven. Ze verschijnen als kosten op de winst-en-verliesrekening, maar voor het kasstroomoverzicht moeten ze er weer bij worden opgeteld. Dus kasstromen nemen toe met +€ 600.000. (Zie regel: kasstroom = nettowinst + afschrijvingen; Blok: operationele activiteiten).
d. Een daling van de Langlopende Schuld betekent dat uitstaande lening(en) (deels) zijn afgelost voor € 400.000. Dit is een *afname* van het banksaldo, dus kasstromen -€ 400.000. (Blok: financieringsactiviteiten).
e. Een *toename* van de Kortlopende Schulden. Effect op het kasstroomoverzicht is een toename van +€ 40.000. (Blok: financieringsactiviteiten).

5.2.

a. Een grove indicatie van de cashflow is nettowinst + afschrijvingen. In dit geval dus -/- 5.400 + 10.000 = + 4.600.

b. Een positieve cashflow geeft de ingaande geldstroom weer die de onderneming niet onmiddellijk weer verlaat. De cashflow geeft daarmee een indicatie van het bedrag dat aan kasmiddelen gegenereerd wordt (en dus in principe beschikbaar is voor de aflossing van vreemd vermogen (o.a. betaling van crediteuren), het doen van nieuwe investeringen of eventueel aan de aandeelhouders ten goede kan komen).
In dit geval komt er, ondanks het verlies, extra geld beschikbaar voor het betalen van de schuldeisers en lijkt een faillietverklaring niet noodzakelijk.

5.3. Niet voor studenten beschikbaar

5.4

a. Er is sprake van financial lease, omdat de bestelauto is geactiveerd (economisch eigendom) en aan de creditzijde van de balans staat de post leaseverplichtingen.
Bij operational lease zou de bestelauto niet op de balans voorkomen en zou geen sprake zijn van leaseverplichtingen aan de creditzijde van de balans.

b.

Leasetermijn =	€ 19.785
Interest 2015 = 0,1 * € 75.000 =	€ 7.500 –
Aflossing 2015 =	€ 12.285

Leaseverplichtingen = € 75.000 – € 12.285 = € 62.715

c.

Winst-en-verliesrekening Krayenhoff over 2016

Omzet = 200 * € 2.000 + 500 * € 2.100 =	€ 1.450.000
Inkoopwaarde omzet = 300 * € 1.500 + 400 * € 1.600 =	€ 1.090.000 –
Verzekeringskosten pand	€ 6.000 –
Overige kosten	€ 140.000 –
Afschrijvingskosten pand = 0,02 * € 500.000 =	€ 10.000 –
Afschrijvingskosten bestelauto 0,2 * € 75.000 =	€ 15.000 –
Interestkosten 6% lening =	
0,06 * € 400.000 * 9/12 + 0,06 * € 380.000 * 3/12 =	€ 23.700 –
Interestkosten leaseauto	€ 6.272 –
Winst 2016 voor aftrek VPB	€ 159.028 –
Vennootschapsbelasting = 0,25 * € 159.028 =	€ 39.757 –
Winst 2016 na aftrek VPB	€ 119.271

d.

Balans Krayenhoff BV per 1 januari 2017 voor winstverdeling			
Pand	390.000	Aandelenkapitaal	200.000
Bestelauto	45.000	Agio	50.000
		Winstreserve	106.285
		Winst 2016 (na vpb)	119.271
		6% Lening	380.000

Voorraad racefietsen	320.000	Leasverplichtingen	49202
Debiteuren	1.050.000	Crediteuren	960.000
Vooruitbetaalde bedragen	4.000	Te betalen rente	5.700
Liquide midelen	101.215	Te betalen vpb	39.757
	1.910.215		1.910.215

Bestelauto = € 60.000 – 0,2 * € 75.000 = € 45.000

Voorraad racefietsen = 200 * € 1.600 = € 320.000

€ 1.500	€ 1.500	€ 1.600
200 (31/12)	100	600 (10/12)
200 – (1/4)	100 – (15/12)	400 – (15/12)
0	0	200

Debiteuren = € 200.000 + € 1.450.000 – € 600.000 = € 1.050.000
Liquide middelen = € 236.000 – € 134.785 = € 101.215
Winstreserve = € 81.285 + € 25.000 = € 106.285
6% Lening = € 400.000 – € 20.000 = € 380.000
Leaseverplichtingen = € 62.715 – € 13.513 = € 49.202
Crediteuren = € 300.000 + € 1.110.000 – € 450.000 = € 960.000
Te betalen interest 6% lening = 0,06 * € 380.000 * 3/12 = € 5.700

Hoofdstuk 6 Ratio

Theorievragen

1. Artikel 2:3 62 lid 1 BW bepaalt dat de jaarrekening een zodanig inzicht moet verschaffen, dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent het vermogen, het resultaat, alsmede voor zover de aard van een jaarrekening dat toelaat, omtrent de solvabiliteit en de liquiditeit.
2. Onder de liquiditeit van een onderneming wordt verstaan de mogelijkheid van een onderneming om op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen.
3. Current ratio (norm 1,2-1,5), quick ratio (norm 0,5-1,0), netto-werkkapitaal (geen echte norm, wel in de regel positief).
4. Een structureel te lage liquiditeitspositie kan een onderneming in de problemen brengen als schuldeisers het uitblijven van betaling niet langer accepteren. De onderneming kan dan mogelijk herfinancieren. Dit zal echter een verhogend effect hebben op de rentelasten van de onderneming.
5. Een structureel te hoge liquiditeitspositie is evenmin goed voor een onderneming. Liquiditeiten die niet worden aangewend om te ondernemen renderen niet.
6. De cashflow (kasstroom) wordt in de praktijk vaak gedefinieerd als de nettowinst + afschrijvingen.
7. De geprognotiseerde cashflow wordt tegenwoordig veel gebruikt voor de waardebepaling van ondernemingen.
8. De solvabiliteit wordt omschreven als het vermogen van een onderneming om op lange termijn het totale vreemd vermogen te kunnen terugbetalen.
9. De solvabiliteit kan als volgt worden weergegeven: eigen vermogen / vreemd vermogen (norm in de regel minimaal 50%); eigen vermogen / totaal vermogen (norm in de regel minimaal 33%); Debt Ratio: vreemd vermogen / totaal vermogen (norm in de regel maximaal 66%); Debt to Equity Ratio: vreemd vermogen / eigen vermogen (norm maximaal 200%). De bankennorm is minimaal 20% eigen vermogen.
10. Een structureel te lage solvabiliteitspositie kan tot financieringsproblemen leiden en uiteindelijk tot discontinuïteit.
11. Een structureel te hoge solvabiliteitspositie is slecht voor de rentabiliteit van een onderneming. Eigen vermogen is namelijk in het algemeen duurder dan vreemd vermogen. Verschaffers van eigen vermogen krijgen (eventueel) pas dividend uitgekeerd nadat de verschaffers van vreemd vermogen zijn betaald. Verschaffers van eigen vermogen lopen meer risico op het door hen geïnvesteerde geld dan verschaffers van vreemd vermogen. Meer risico betekent dat verschaffers van eigen vermogen ook meer rendement zullen verlangen. Dit maakt dat het aanhouden van eigen vermogen door ondernemingen wordt gezien als duur. Bovendien is rente op vreemd vermogen voor de onderneming fiscaal aftrekbaar. De beloning voor het verschaffen van eigen vermogen, dividend is dat niet.
12. Rentabiliteit wil letterlijk zeggen: winstgevendheid.
13. De rentabiliteit van het totaal vermogen geeft aan de winstgevendheid van elke euro die in de onderneming is gestoken. Oftewel een RTV van 10% wil zeggen dat de onderneming met elke euro die in het bedrijf geïnvesteerd is een tien cent verdient.
14. Bij de nettorentabiliteit van het eigen vermogen wordt gekeken naar het bedrag dat uiteindelijk aan winst overblijft, nadat alle kosten en de belasting zijn betaald. Dit is het bedrag dat aan de verschaffers van het eigen vermogen ten goede komt. Oftewel: een REV na belasting van 20% wil zeggen dat elke euro die de eigenvermogenverschaffers hebben geïnvesteerd, hen twintig cent oplevert.

15. De Interest coverage ratio (ICR) (EBIT/rentelasten). De banknorm voor deze waarde is >2. In de literatuur wordt ook wel tussen 3 en 5 als goed genoemd.
    De Aflossingscapaciteit (AC) (Net debt/EBITDA). De banknorm voor deze waarde is < 3,5.
16. De Interest coverage ratio (ICR) meet of een onderneming in staat is haar rentelasten in het boekjaar te voldoen uit haar resultaat (voor rente en belastingen). Is de uitkomst van de ICR > 1, dan is de onderneming daartoe in staat. Is de uitkomst < 1, dan heeft de onderneming een probleem met de bank, omdat ze niet meer voldoet aan de leningsvoorwaarden.
17. EBIT= Earnings Before Interest and Tax (bedrijfsresultaat). EBITDA = Earnings Before Interest, Tax, Depreciation and Amortization.
18. Resultaat voor belastingen + rente = EBIT.
19. Resultaat voor belastingen + rente = EBIT + Afschrijvingen en Afwaarderingen = EBITDA.
20. De negatieve ICR houdt in dat een onderneming in dat jaar niet in staat was haar rentelasten te betalen uit haar operationele resultaat.
21. EBIT is weliswaar het operationele resultaat van de onderneming, maar het is nog niet gezegd dat het resultaat ook beschikbaar is in liquide middelen. Het kan immers zo zijn dat resultaat deels nog niet is omgezet in geld als klanten bijvoorbeeld hun factuur nog niet hebben betaald. EBIT is dus wel resultaat, maar meestal niet het bedrag dat in geld direct beschikbaar is. Dit kan een probleem opleveren wanneer de ICR positief uitvalt, maar de onderneming toch niet in staat is de rentelasten uit haar liquide middelen te voldoen. Het is dan ook verstandig om naast het berekenen van de ICR het kasstroomoverzicht nader te bekijken.
22. Met de aflossingscapaciteit (AC) van een onderneming wordt gemeten hoe groot de net debt (nettoschuld) van de onderneming is in termen van haar EBITDA. Als de AC afneemt, dan verbetert de aflossingscapaciteit van de onderneming. Neemt de AC toe, dan betekent het dat de aflossingscapaciteit is verslechterd. Een Debt/Ebitda-ratio geeft dus aan hoeveel jaar aan bedrijfsresultaat (exclusief rente, belastingen en afschrijvingen) nodig is om alle uitstaande schulden af te kunnen lossen.
23. Ruime definitie: Lang vreemd vermogen + kortlopende schulden -/- liquide middelen.
    Gangbare definitie: Rentedragende schulden -/- liquide middelen.

Gesloten vragen

1. Toenemen.
2. Gelijk gebleven.
3. De current ratio is altijd groter dan 1 of groter dan 100%.
4. Niet voor studenten beschikbaar.
5. Niet voor studenten beschikbaar.
6. Toenemen
7. Niet voor studenten beschikbaar.
8. Niet voor studenten beschikbaar
9. Afnemen, toenemen of gelijk blijven
10. Niet voor studenten beschikbaar
11. 2,00.
12. Niet voor studenten beschikbaar
13. Afnemen
14. Niet voor studenten beschikbaar
15. Niet voor studenten beschikbaar

16. Niet voor studenten beschikbaar
17. Toenemen
18. Niet voor studenten beschikbaar
19. Het uitgeven van nieuwe aandelen voor een bedrag van € 75.
20. Niet voor studenten beschikbaar
21. Niet voor studenten beschikbaar
22. Niet voor studenten beschikbaar
23. Niet voor studenten beschikbaar
24. Niet voor studenten beschikbaar
25. Het werkkapitaal geeft de kaspositie van een onderneming weer, na voldoening van de schulden op korte termijn.
26. (Eigen vermogen + lang vreemd vermogen) - vaste activa
27. Niet voor studenten beschikbaar
28. De solvabiliteit verbeteren
29. Niet voor studenten beschikbaar
30. Stellingen I en II zijn onjuist.
31. Niet voor studenten beschikbaar
32. De ICR geeft niet aan of de te betalen interest binnen de onderneming als cash beschikbaar is.
33. Niet voor studenten beschikbaar
34. Afnemen
35. 8
36. Niet voor studenten beschikbaar
37. Stelling I is juist.
38. Niet voor studenten beschikbaar
39. De current ratio
40. De aflossingscapaciteit (AC)

Open vragen

6.1
1. ((150.000 + 120.000 + 30.000 -/- 150.000) / (40.000 + 80.000)) * 100%= 125%
2. ((150.000 + 120.000 + 30.000) / (40.000 + 80.000)) * 100% = 250%
3. ((250.000 + 40.000 + 80.000) / (170.000 + 60.000)) * 100% = 161%
4. 250.000 + 40.000 + 80.000 –/- 30.000 = 340.000
5. ((170.000 + 60.000) / 600.000) * 100% = 38%

6.2
De EBITDA is de omzet (€ 700.000) minus de kostprijs van de omzet (€ 400.000) minus de overige bedrijfskosten (€ 75.000) is € 225.000

6.3
1. Eigen vermogen daalt door de dividenduitkering met 100.000, terwijl het totale vermogen gelijk blijft. Dit heeft dus een verlaging van de solvabiliteit ten gevolge en dit zal voor de bank niet acceptabel zijn.

2. De vlottende activa stijgen en de kortlopende schulden blijven gelijk, zodat dit leidt tot een verbetering van het werkkapitaal.
3. De kortlopende schulden nemen af, terwijl de vlottende activa gelijk blijven, zodat de current ratio verbetert.

Door de dumping dalen de vlottende activa met 144.000 en daalt het eigen vermogen met 144.000 min 35.000 is 109.000, terwijl de liquiditeit toeneemt met het verschil van 35.000. Het vreemd vermogen blijft gelijk, maar het eigen vermogen neemt af, zodat de debt-to-equity ratio stijgt in plaats van daalt, zodat dit geen verstandig idee is, ook al komt er snel geld binnen.

6.4.

a. (156.000 + 167.000 + 134.000 + 123.000) / (140.000 + 129.000) = 215,61%
b. (156.000 + 167.000 + 134.000 + 123.000) -/- (140.000 + 129.000) = 311.000
c. 141.000 + 140.000 + 129.000 -/- 123.000 = 287.000
d. 423.000 / 833.000 = 50,78%
e. (167.000 + 134.000 + 123.000) / (140.000 + 129.000) = 157,62%

6.5.

a. Positief effect, de vlottende activa stijgen en het kortlopend vreemd vermogen blijft gelijk.
b. Positief effect, de vlottende activa en de voorraden blijven gelijk, maar het kort vreemd vermogen daalt.
c. Positief 1 effect, het eigen vermogen blijft gelijk, maar het totale vermogen daalt (max 2 punten).

6.6.

a. Geen verbetering van het Netto Werkkapitaal, omdat zowel vlottende activa als kort vreemd vermogen met hetzelfde bedrag verminderen.
b. Wel een verbetering van het Netto Werkkapitaal, omdat de vlottende activa toenemen met de opbrengst uit verkoop van het gebouw, terwijl de kortlopende schulden niet veranderen.
c. Geen verbetering van het Netto Werkkapitaal, omdat er alleen een interne verplaatsing optreedt binnen de vlottende activa. Zowel vlottende activa als kortlopende schulden blijven gelijk.
d. Wel een verbetering van het Netto Werkkapitaal, omdat de kortlopende schulden afnemen terwijl de vlottende activa hetzelfde blijven.

6.7.

a. De RTV voor de verdubbeling: Bedrijfsresultaat/gem. TV = 60/600 = 0,10 of 10%. Na de verdubbeling: Bedrijfsresultaat/ gem. TV = 120/1200 = 0,10 of 10%. De verdubbeling zorgt niet voor een verbetering van de RTV, omdat de teller en de noemer in de RTV procentueel evenveel toenemen. Het bedrijfsresultaat per euro gemiddeld TV blijft hetzelfde.
b. Het bedrijfsresultaat verandert niet en het gemiddelde TV ook niet: RTV = 60/600 = 0,10 of 10% zowel voor als na reductie van de rentekosten. Een gelijkblijvend bedrijfsresultaat, maar een andere verdeling ervan over VV-verschaffers (krijgen minder) en EV-verschaffers (krijgen meer).
c. RTV voor verlaging overige bedrijfskosten: 60/600 = 0,10 of 10%, na verlaging overige bedrijfskosten van bijv. (140) naar (134): RTV na = 66/600 = 0,11 of 11%.
   REV voor verlaging overige bedrijfskosten: 40/400 = 0,10 of 10%
   REV na verlaging overige bedrijfskosten. naar 134: 46/400 = 0,115 of 11,5%
   Een groter bedrijfsresultaat leidt in alle gevallen tot een hogere RTV, omdat de teller (het bedrijfsresultaat) van de RTV stijgt naar 66, terwijl de noemer (het gemiddelde TV) gelijk blijft.

Een groter bedrijfsresultaat en gelijkblijvende rentekosten leiden ook tot een hogere REV, omdat de teller (het resultaat voor belastingen) van de REV stijgt, terwijl de noemer (het gemiddelde EV) gelijk blijft.

6.8.

a. 108.000 + 27.000 + 3.000 + 11.000 = 149.000

b. (108.000 + 27.000 + 3.000) / 3.000 = 46

c* Over de EBITDA is met deze cijfers geen waardeoordeel te geven. ICR is goed. De onderneming is 46 maal in staat de rentelasten te betalen uit haar operationele resultaat.

6.9. Niet voor studenten beschikbaar

6.10.

a. € 250.000/€ 3.000.000 * 100% = 8,3%

b. € 100.000/(€ 600.000 + € 300.000 + € 100.000) * 100% = 10,0%

c. KVV = € 100.000/(€ 612.500 + € 340.000 + € 800.000 + € 155.000 + € 52.500 + € 40.000) * 100% = 5,0%
Er is sprake van een positief hefboomeffect omdat RTVVB > KVV (8,3% > 5,0%).
Of REVVB > RTVVB (15% > 8,3%)

d. Beginsaldo vaste activa (1/1) – Afschrijving vaste activa + Investeringen = Eindsaldo vaste activa (31/12)
(€ 2.000.000 + € 520.000 + € 200.000) – € 100.000 + INV = € 1.980.000 + € 600.000 + € 178.000
€ 2.720.000 – € 100.000 + INV = € 2.758.000
INV = € 138.000

e. RTVVB verandert niet, omdat het bedrijfsresultaat gelijk blijft en het TV ook gelijk blijft.

f. De solvabiliteit gemeten aan de hand van de debt ratio verbetert, omdat het vreemd vermogen afneemt (aflossing 9% banklening) en het TV gelijk blijft (vervanging van vreemd vermogen door eigen vermogen).

g. Er is € 15.000 aan de Voorziening groot onderhoud onttrokken, omdat het begin saldo op 1 januari 2013 € 600.000 bedraagt en er in 2013 € 40.000 wordt toegevoegd aan de Voorziening groot onderhoud en het eindsaldo op 31 december 2013 € 625.000 bedraagt.€ 600.000 + € 40.000 + Mutatie = € 625.000, Mutatie = – € 15.000

6.11.

a. Netto-werkkapitaal: Verbetering door afname van de kortlopende schuld. OCR: Neutraal, enkel een verschuiving binnen het vreemd vermogen.

b. Netto-werkkapitaal: Aangezien het wagenpark een vast activum is en geen vlottend, blijven vlottende activa gelijk en treedt een daling van de kortlopende schulden op, derhalve een verbetering. OCR: Verbetering door daling van het vreemd vermogen.

c. Netto-werkkapitaal: Neutraal. Verschuiving binnen vlottende activa. OCR: Neutraal. Geen invloed op vreemd vermogen.

d. Netto-werkkapitaal: Neutraal. Verschuiving binnen de kortlopende schulden. OCR: Neutraal. Verschuiving binnen de kortlopende schulden.

e. Netto-werkkapitaal: Verbetering. Emissie vergroot het eigen vermogen, terwijl ook de liquide middelen toenemen. OCR: Verbetering: eigen vermogen stijgt.

6.12. Niet voor studenten beschikbaar

6.13.

Ad 1 De post Crediteuren (vlottende passiva) zal toenemen en de post Bank (vlottende activa) zal met hetzelfde bedrag stijgen. In de Quick ratio stijgen teller en noemer met hetzelfde bedrag, zodat over de QR niets valt te zeggen (indien (VA – Voorraad) > VP, zal deze dalen; indien (VA – voorraad) < VP, zal deze stijgen). In de OCI zal Vreemd Vermogen toenemen, waardoor het Totaal Vermogen toeneemt bij gelijkblijvend Eigen Vermogen. De ratio EV/TV zal dalen.

Ad 2 Kas stijgt en Debiteuren dalen met hetzelfde bedrag. (NB: Heeft geen effect op de voorraadmutaties). Bij de QR blijven de vlottende activa constant evenals vlottende passiva en QR wijzigt niet. Bij de OCI verandert ook niets door de verschuiving tussen Bank en Debiteuren.

Ad 3 Verkoop bestelauto leidt tot daling Vaste Activa en toename Bank. Door de aflossing van een bankschuld met hetzelfde bedrag blijft Vlottende Activa gelijk. Door gelijkblijvende Vlottende Activa bij en gedaalde Vlottende Passiva neemt QR toe (verbetert). De OCI stijgt: geen wijziging in EV, wel daling in TV, zodat de verhouding EV/TV stijgt.

Ad 4 Te betalen Dividend (Vlottende Passiva) daalt en EV (Ingehouden Winst) neemt toe. Bij gelijkblijvende Vlottende Activa stijgt de QR en door stijging EV bij gelijkblijvende TV neemt de OCI toe.

Ad 5 Vlottende Passiva dalen door aflossing rekening-courantschuld en Eigen Vermogen neemt toe door aandelenemissie. Vlottende Activa blijven gelijk (geld wat van aandeelhouders komt, verdwijnt weer door aflossing). QR neemt toe en OCI stijgt, omdat EV stijgt bij gelijkblijvend TV.

6.14. Niet voor studenten beschikbaar

6.15.

a. Geen effect op de quick ratio. Het is een verschuiving *binnen* de vlottende activa.
b. Quick ratio zal toenemen. De teller blijft ongewijzigd, terwijl de noemer kleiner wordt. De kortlopende schulden nemen immers af door de omzetting naar langlopende schulden.
c. Owned Capital Index EV/TV zal toenemen. De teller stijgt door het toenemen van de component herwaardering binnen het eigen vermogen. De noemer stijgt met hetzelfde bedrag. De breuk neemt als geheel toe.

6.16. Niet voor studenten beschikbaar

6.17.

a. Boekwaarde is zichtbaar eigen vermogen, ofwel 30.
b. Intrinsieke waarde is eigen vermogen gecorrigeerd voor de actuele waarde: 30 + 30= 60.
c. Rentabiliteitswaarde = genormaliseerde winst/rendementseis, ofwel (7+4)/ (0,06+0,04) = 11/0,1= 110.

6.18. Niet voor studenten beschikbaar

6.19.

a. Netto-werkkapitaal neemt af door verhoging van de kortlopende schuld. Owned-capital index neemt af door stijging van het totale vermogen. Eigen vermogen blijft gelijk.
b. Afname van vlottende activa en gelijke daling van de kortlopende schulden. Netto-werkkapitaal blijft gelijk. Owned-capital index stijgt door de lagere kortlopende schuld.
c. Verlaging van de vlottende activa en idem de kortlopende schulden. Geen invloed op het netto-werkkapitaal. Owned-capital index stijgt door de lagere kortlopende schuld.

6.20. Niet voor studenten beschikbaar

6.21.

a. Verslechtering van Quick Ratio (QR), omdat vlottende activa (VA) gelijk blijven. De voorraden blijven gelijk en de Kortlopende schuld (KS) stijgt. Geen invloed op OCI; eigen vermogen blijft gelijk en het totaalvermogen ook, omdat er enkel verschuiving plaatsvindt binnen het vreemd vermogen.
b. Verbetering van de QR, omdat de schuld afneemt en de VA en Voorraden constant blijven. Verbetering van de OCI, omdat het totaal vermogen daalt en het eigen vermogen gelijk blijft.
c. Verbetering QR, zie b. Eigen vermogen stijgt, totaal vermogen blijft gelijk; er is immers verschuiving van kortlopende schuld naar eigen vermogen. Verhoudingsgetal OCI stijgt, verbetert.
d. QR blijft gelijk. Enkel een verschuiving binnen de kortlopende schulden. Ook voor OCI geen verandering. Enkel verschuiving.
e. QR geen invloed. Er is enkel sprake van toename Materiële vaste activa en Eigen vermogen. Deze posten hebben geen invloed op de formule. OCI: Verhoging eigen vermogen en verhoging van totaal vermogen met hetzelfde bedrag. OCI zal dus stijgen, verbeteren.

6.22. Niet voor studenten beschikbaar

6.23.

a. De debetpost A.I.3, *concessies, vergunningen en intellectuele eigendom* zal worden gedebiteerd voor +€ 20 miljoen. De creditpost C.11 *Overige schulden* zal voor 4/5 van € 20 miljoen is € 16 miljoen worden gecrediteerd en de post D.11 *Kortlopende overige schulden* zal worden gecrediteerd voor € 4 miljoen.
b. De Owned capital index is Eigen Vermogen / Totaal Vermogen. Aangezien het vreemd vermogen met € 20 miljoen toeneemt en het Eigen Vermogen gelijk blijft, neemt de solvabiliteit af (verslechtert).

6.24. Niet voor studenten beschikbaar

6.25.

a. Het meest geschikte kengetal om de liquiditeitspositie van Perslucht te meten is de current ratio of de quick ratio. CR voor Perslucht = kortlopende activa / kortlopende passiva = € 30 miljoen / € 20 miljoen = 1,5 en dus voldoende om de kortlopende verplichtingen te voldoen. De QR = [vlottende activa - voorraden] / vlottende passiva = [€ 30 miljoen -/- € 6 miljoen] / € 20 miljoen = 1,2 en ruim boven 1. Aangezien beide kengetallen boven de één liggen, lijkt het argument van Perslucht niet steekhoudend.
b. Het financiële kengetal dat het meest in aanmerking komt, is het gemiddelde aantal debiteurendagen, dat gedefinieerd is als het gemiddelde debiteurenbedrag / omzet / 365 dagen. Ingevuld levert dit [€ 30 miljoen / € 10 miljoen] * 1/365 dagen = 121 debiteurendagen. (ca. 4 maanden). Aangezien de door Perslucht verleende krediettermijn 2 maanden is, kan geconcludeerd worden dat de debiteuren van Perslucht gemiddeld 2 maanden te laat betalen en er waarschijnlijk iets schort aan de debiteurenadministratie of het incassobeleid van Perslucht.

6.26. Niet voor studenten beschikbaar

6.27.

a. Voor de fusie tussen Vendex en KBB is de meest verantwoorde keuze de current ratio. Het betreft hier twee handelsconcerns die voor het overgrote deel direct verkoopbare voorraden aanhouden die op korte termijn in geld kunnen worden omgezet en gebruikt kunnen worden om aan kortlopende betalingsverplichtingen te voldoen.
   Voor de fusie tussen de farmaciegiganten ligt de quick ratio meer voor de hand. Een groot deel van hun voorraden zijn grondstoffen en halffabricaten bedoeld om in het productieproces te worden verwerkt. Deze zijn niet bedoeld voor directe verkoop en kunnen ook niet worden gebruikt ter dekking van kortlopende betalingsverplichtingen.
b. Glaxo-Wellcome heeft debiteurendagen van 40, terwijl de betaaltermijn voor klanten 2 maanden of 60 dagen. Dus gemiddeld betalen alle klanten ruim binnen de toegestane krediettermijn, hetgeen een aanwijzing kan zijn van betrouwbare debiteuren met een goede liquiditeitspositie en/of een goed debiteurenbeheer van Glaxo-Wellcome.
   Het aantal debiteurendagen van SmithKline-Beecham is weliswaar lager (35 dagen), maar de toegestane betaaltermijn is slechts 30 dagen. Dit duidt dat erop dat gemiddeld genomen later wordt betaald dan de toegestane krediettermijn en er iets aan de hand kan zijn met de betrouwbaarheid of liquiditeitspositie van de afnemers van SmithKline-Beecham of dat SmithKline-Beecham geen nauwlettend toezicht houdt op zijn debiteurenposities.

6.28. Niet voor studenten beschikbaar

6.29.
Kortlopende schulden: Het werkkapitaal op 31-12-15 laat zich berekenen als kortlopende activa -/- kortlopende passiva: [2.200 + 3.500 + 1.000] -/- 5.400 = € 1.300.
Gegeven is dat 31-12-16 het werkkapitaal € 400 hoger uitvalt, dus € 1.700.
Terugrekenend geldt dat kortlopende activa -/- werkkapitaal = kortlopende schulden: [2.500 + 3.600 + 1.500] -/- 1.700 = € 5.900 aan kortlopende schulden.
Eigen vermogen: Gegeven is de ‘owned capital index’ eind 2016 van 40% = Eigen Vermogen / Totaal Vermogen, zodat het Eigen Vermogen zich laat berekenen als 0,4 x 13.500 = € 5.400.
Voorzieningen: De voorzieningen vormen een sluitpost en laten zich berekenen als balanstotaal -/- schulden -/- eigen vermogen = 13.500 -/- 5.900 -/- 700 -/- 5.400 = € 1.500.

6.30. Niet voor studenten beschikbaar

6.31.

a. Het werkkapitaal (eigen vermogen + langlopende schulden -/- vaste activa) 2013 bedraagt 400 + 400 -/- 700 = +100 Voor 2014 bedraagt deze: 625 + 350 -/- 1000 = -25
b. De ‘owned capital index’ is Eigen Vermogen / Totaal Vermogen. Over 2013 was deze 400/1000 * 100% + 40% en over 2014 625/1250 * 100% = 50%.

6.32. Niet voor studenten beschikbaar

6.33.

a. De twee ratio’s zijn de solvabiliteitsratio's en zijn als volgt gedefinieerd: Leverage-ratio: eigen vermogen / vreemd vermogen * 100%. Voor Puzzel B.V. bedraagt deze ratio: 40.000 / 60.000 * 100% = 66,7%.
   Owned capital ratio: eigen vermogen / totaal vermogen * 100%.
   Voor Puzzel B.V. bedraagt deze ratio: 40.000 / 100.000 * 100% = 40%.
b. Het werkkapitaal is gedefinieerd als vlottende activa -/- vlottende passiva of als eigen vermogen + lang vreemd vermogen -/- vaste activa.

Invullen levert: 17.000 = vlottende activa -/- 28.000, zodat de vlottende activa 45.000 bedragen. De vlottende activa van Puzzel B.V. bestaan uit de voorraden (20.000 en de handelsdebiteuren, zodat deze laatste post 25.000 groot is. De totale passiva = totale activa = 100.000, zodat de post 'Machines' 100.000 -/- 45.000 = 55.000 is.

6.34. Niet voor studenten beschikbaar

6.35.

a. B.V. A: Current ratio: 2.000/1.500 = 4/3 Quick ratio: 1.000/1.500 = 2/3
B.V. B: Current ratio: 2.000/1.500 = 4/3 Quick ratio: 1.000/1.500 = 2/3

b. Voor de B.V. A zal de voorkeur uitgaan naar het gebruik van de current ratio, aangezien, gelet op de aard van de voorraden (dagverse producten), de opslagduur kort zal zijn en de voorraden daarom op korte termijn in vorderingen zullen worden omgezet.
Voor de B.V. B daarentegen zal de voorkeur uitgaan naar hantering van de quick ratio. De kans dat de voorraad op korte termijn zal worden omgezet in vorderingen is zeer gering, gelet op de aard van de voorraad en het moment van het opmaken van de balans (31-12-92 om 24.00 uur).

6.36. Niet voor studenten beschikbaar

6.37.

a. RTV = (winstsaldo + betaalde rente) / (1% van gemiddeld totaal vermogen) x 1% = (3.000 + 1.000) / 1% van 16.000 x 1% = 4.000 / 160 x 1% = 25%
RTV = (winstsaldo + betaalde rente) / (op 31-12-90 gemiddeld totaal vermogen) x 1% = (3.000 + 1.000) / 5.800 x 1% = 4.000 / 158 x 1% = 25,3%
REV = (winst na belasting) / (1% gemiddeld eigen vermogen) x 1% = 1.800 / 1% van 0,5 x (7.100 + (8.900) x 1% = 800 / 80 x 1% = 22,5%
REV = (winst na belasting) / (1% gemiddeld eigen vermogen) x 1% 1.800 / 71.000 x 1% = 1.200 / 71 x 1% = 25,4%

b. Current ratio = vlottende activa / vlottende passiva = 9.700 / 5.700 = 1,70
Quick ratio = (vlottende activa -/- voorraden / vlottende passiva)= (9.700 -/- 4.200) / 5.700 = 5.500 / 5.7170 = 0,96
Werkkapitaal ratio = (netto) werkkapitaal / vlottende passiva = (9.700 -/- 5.700) / 5.700 = 4.000 / 5.700 = 0,70 of: alleen werkkapitaal = 4.000

c. leverage-ratio: eigen vermogen / vreemd vermogen x 100% = 7100 / 8.700 x 100% = 81,6%
owned capital index: eigen vermogen / totaal vermogen x 100% = 7100 / 15.800 x 100 % = 44,9%

6.38. Niet voor studenten beschikbaar

6.39.

a. Current ratio: vlottende passiva (kortlopende schulden) 600 / vlottende activa 700 = 0,86.

b. De liquiditeit is niet geweldig, maar ook niet slecht. Van belang is dat de 700 vlottende activa voor een groot deel bestaat uit voorraden en debiteuren, zodat het kennen van de kwaliteit en de omlooptijd van deze twee elementen van belang is.

6.40. Niet voor studenten beschikbaar

6.41. Niet voor studenten beschikbaar

Hoofdstuk 7 Waardebepaling

Theorievragen

1. Bij het waarderen van ondernemingen is het belangrijk om onderscheid te maken tussen waarde en prijs. De waarde die voor een onderneming wordt vastgesteld, is veelal niet gelijk aan de prijs die ervoor wordt betaald. Dit komt omdat waarde een subjectief begrip is en de berekende waarde vaak een startpunt is voor de verkooponderhandelingen die uiteindelijk leiden tot een (transactie)prijs. De prijs zal dan ergens liggen tussen de waarde die de koper en de waarde die de verkoper aan de onderneming hecht. De waarde van de onderneming vanuit de verkoper bezien zal worden gebaseerd op de 'stand alone' cijfers van de onderneming en de toekomstverwachtingen van de verkoper ten aanzien van de omzet en de winst. Hierin zit vaak opgesloten dat de verkoper goodwill aan zijn onderneming zal willen toekennen. De waarde van de onderneming vanuit de koper gezien is weer anders. De koper zal de waarde van de te kopen onderneming vooral beoordelen in samenhang met de eigen onderneming en verwachtingen. Koper zal rekening houden met de eigen waarderingsgrondslagen voor activa; deze kunnen immers anders zijn dan bij de te kopen onderneming. Koper zal ook rekening houden met synergie-effecten (het zogenoemde '1+1=3 effect') en het strategische voordeel (als ik deze onderneming niet koop, dan koopt de concurrent de onderneming). Het is dus bij het waarderen van een onderneming belangrijk te bedenken voor wie de waardering wordt opgesteld, met welk doel en op welke datum. Voorts is het belangrijk te realiseren dat waarde van een onderneming niet een vast getal is, maar zich eerder beweegt binnen een bandbreedte van waarden. Het is daarom aan te raden bij de waardering van een onderneming meerdere verschillende waarderingsmethoden toe te passen om zo de waardenrange vast te stellen.
2. Aangezien alle waardebepalingsmethoden tot op zekere hoogte afhankelijk zijn van schattingen (van de waarde van de verschillende activa en passiva in het geval van de boekwaarde, de intrinsieke waarde en de liquiditeitswaarde en van de te verwachten toekomstige winsten in het geval van de rentabiliteitswaarde en de discounted cashflow-waarde), kan waardebepaling veelal tot niet meer leiden dan een indicatie van de waarde van een onderneming. Bij de op de toekomstige resultaten gerichte methoden (rentabiliteitswaarde, discounted cashflow-waarde en, in de meeste gevallen, ook de beurswaarde) is een bijkomstige factor de mate van zekerheid waarmee de toekomstige resultaten, waarop de schatting van de waarde vooral gebaseerd is, voorspeld kunnen worden. Deze onzekerheid (= risico) komt tot uitdrukking in de rendementseis die in de berekeningen gehanteerd wordt.
3. De meest gehanteerde waardebepalingsmethoden kunnen globaal worden onderverdeeld in methoden die zich richten op de balans, en methoden die zich richten op de winst-en-verliesrekening.
4. De boekwaarde van een onderneming is gelijk aan het totale eigen vermogen (bezittingen minus voorzieningen en schulden) volgens de balans.
5. De intrinsieke waarde is, evenals de boekwaarde, gelijk aan het eigen vermogen van de onderneming volgens de balans, maar nu altijd op basis van actuele waarde. Alle activa en passiva worden bij deze methode geherwaardeerd tegen actuele waarde, waarbij rekening dient te worden gehouden met belastinglatenties die door deze herwaardering kunnen ontstaan (immers, de meerwaarde die verondersteld wordt, zal in veel gevallen bij realisatie leiden tot belastingheffing).
6. De liquidatiewaarde van de onderneming geeft aan wat de geschatte netto-opbrengst is als de onderneming (op korte termijn) gestaakt zou worden. Vaak wordt dit gezien als de minimumwaarde die aan de onderneming kan worden toegekend. Bij bepaling van de liquidatiewaarde moet vaak rekening gehouden worden met soms aanzienlijke

waardedalingen van activa. Tevens komen bij staking van een onderneming soms verplichtingen om de hoek kijken die niet in de (op 'going-concern'-basis opgestelde) balans zijn opgenomen, zoals afvloeiingsregelingen voor personeel, schadeloosstellingen voor verhuurders van bedrijfspanden, adviseringskosten voor afwikkeling, en dergelijke.

7. Er zijn slechts een paar specifieke situaties waarin waardering uitgaande van de balans in plaats van de verwachte resultaten een betere benadering van de waarde van een onderneming in het economische verkeer oplevert. Deze situaties zijn vooral als sprake is van:
   - staking van de onderneming (denk aan liquidatie of faillissement);
   - overname van specifieke activa (al dan niet onder aanvaarding van bepaalde schulden) in plaats van overname van activiteiten;
   - een onderneming waarvan de activiteiten vooral bestaan uit het beleggen in andere ondernemingen of waarden (denk bijvoorbeeld aan beleggingsinstellingen).
8. De achterliggende (eenvoudige) gedachte bij contante waarde is dat een euro vandaag meer waard is dan een euro in de toekomst. Dit is te wijten aan twee factoren, te weten rente en onzekerheid over de toekomst.
9. De formule: rentabiliteitswaarde = genormaliseerde winst / rendementseis laat zich als volgt theoretisch verklaren. De koper zal bereid zijn zoveel te betalen dat deze investering maal zijn verwachte rendementseis (een percentage) de verwachte winst oplevert. Bij een investering van bijvoorbeeld € 100 en een rendementseis van 8% moet de verwachte winst ten minste 100 maal 8% = € 8 zijn. Omgekeerd: als de verwachte winst € 8 is en de rendementseis 8%, dan volgt dat de maximale waarde € 8 / 0,08 =
   € 100.
10. Een onderneming die jaarlijks € 150.000 nettowinst maakt en waarvan de potentiële koper een rendement na belastingen van 9% wil realiseren, is volgens de rentabiliteitswaardemethode waard € 150.000 / 0,09 = € 1.666.667 (afgerond € 1,7 miljoen).
11. De rentabiliteitswaarde gaat uit van in de toekomst te behalen genormaliseerde winsten. Als er op het moment van overname belangrijke rechtsgedingen spelen die potentieel tot grote uitgaven kunnen leiden, zijn die in de regel niet in de schatting van de toekomstige genormaliseerde winsten verwerkt. Waar dergelijke rechtsgedingen (of andere, vergelijkbare posten zoals milieuclaims en dergelijke) spelen, wordt in de regel een correctie gemaakt op de berekende waarde. Waar een goede schatting niet te maken is, wordt vaak een garantie in het overnamecontract opgenomen om te waarborgen dat de correctie op de koopprijs te zijner tijd, als een en ander meer concreet is geworden, alsnog gemaakt kan worden.
12. Een variatie op de rentabiliteitswaarde die in de praktijk soms wordt toegepast (vooral voor de waardering van minderheidspakketten van aandelen) is de rendementswaarde. Deze wordt bepaald door het geschatte jaarlijks verwachte dividend te delen door een rendementseis (die in de regel lager ligt dan het bij de rentabiliteitswaarde gehanteerde percentage). Echter, deze methodiek is veelal erg onnauwkeurig en verdient dan ook niet de voorkeur.
13. Klassieke methoden (accounting-benadering): retrospectief, gebaseerd op 'accounting'-begrippen zoals winst of eigen vermogen, waarderen van het eigen vermogen (aandeelhouderswaarde) van de onderneming, houden eventueel rekening met de rendementseis op het eigen vermogen, door retrospectieve karakter vaak conservatieve uitkomst van de waarde.
    DCFmethode (economische benadering): prospectief, gebaseerd op kasstromen, waarderen van de totale onderneming (*enterprise value*), houdt ook rekening met de kosten van het vreemd vermogen, DCF houdt rekening met een eeuwig voortbestaan van de onderneming.

De restwaarde voegt vaak een groot deel van de waarde toe. Hierdoor bestaat een risico op overschatting van de waarde van de onderneming.

14. Stappenplan:
    a. Schat de toekomstige vrije kasstromen van de onderneming die moet worden
    b. gewaardeerd gedurende een bepaalde prognoseperiode. Deze periode ligt meestal tussen de drie en vijf jaar. De prognoseperiode eindigt over het algemeen zodra de onderneming een stabiele kasstroom verwacht over langere tijd.
    c. Bereken de contante waarde van de kasstroom (inclusief verwachte investeringen en aflossingen) van ieder jaar naar het waarderingsmoment. De kasstromen worden contant gemaakt tegen de gemiddelde gewogen vermogenskostenvoet van de onderneming. De gemiddelde vermogenskostenvoet van de onderneming weerspiegeld de rendementseis op het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de onderneming.
    d. Tel alle contant gemaakte kasstromen bij elkaar op.
    e. Bereken de (contante) restwaarde van de onderneming ná de prognoseperiode.
    f. Tel bij de waarde van de onderneming in de prognoseperiode de restwaarde op om te komen tot de ondernemingswaarde.
15. De beurswaarde is gelijk aan het aantal geplaatste aandelen vermenigvuldigd met de beurskoers. De beurswaarde is veelal een redelijke indicatie van de waarde van de onderneming, aangezien zij de inschattingen van vaak vele beleggers en analisten weergeeft. Echter, zoals bekend spelen op de beurs emotionele factoren veelvuldig een belangrijke rol en doen zich mede hierdoor soms drastische koers- (= waarde)fluctuaties voor.

Gesloten vragen

1. Boekwaarde van het eigen vermogen gaat uit van de historische waarde en intrinsieke waarde gaat uit van de actuele waarde.
2. Niet voor studenten beschikbaar
3. € 100.000 : 0,12 = € 833.333.
4. Niet voor studenten beschikbaar
5. Niet voor studenten beschikbaar
6. I is onjuist en II is juist
7. Niet voor studenten beschikbaar
8. Niet voor studenten beschikbaar
9. 180
10. Het contant maken van een kasstroom is het vertalen van de kasstroom naar een ander tijdstip.
11. DCF-methode en intrinsieke waarde
12. De accountingbenadering is een klassieke methode. Het is retrospectief en gebaseerd op ‘accounting’-begrippen zoals winst of eigen vermogen. Het juiste antwoord is: rentabiliteitswaarde en boekwaarde van het eigen vermogen
13. De accounting-benadering heeft een retrospectief karakter, is gebaseerd op ‘accounting’-begrippen zoals winst of eigen vermogen. Men gaat hier uit van de cijfers van de onderneming in het (recente) verleden. De economische benadering heeft een prospectief karakter en is gebaseerd op kasstromen. Het houdt rekening met een eeuwig voortbestaan van de onderneming. In de economische benadering wordt de totale onderneming (*enterprise value*) gewaardeerd. Het juiste antwoord is: in de economische benadering wordt de totale onderneming gewaardeerd en in de accounting-benadering gaat het om waardering van het eigen vermogen

Open vragen

7.1.

a. Een euro vandaag is meer waard dan een euro in de toekomst. De contante waarde geeft aan wat de euro die in de toekomst wordt ontvangen vandaag waard is.
b. € 100 / 1,06 = € 94,34.
c. Het grootste verschil is dat niet uitgegaan wordt van de gemiddelde winst, maar van de kasstromen van een onderneming.
d. Dit is een methode waarin de waarde wordt bepaald door het jaarlijkse geschatte verwachte dividend te delen door de rendementseis.
e. De liquidatiewaarde geeft aan wat de geschatte netto-opbrengst is als de onderneming gestaakt zou worden.

7.2. Niet voor studenten beschikbaar

7.3.

a. Intrinsieke Waarde = 300.000 -!- 30.000 + 80.000 = 350.000.
b. 20% x 80.000 = 16.000 lager.
c. Het grootste verschil met de rentabiliteitswaarde is bij de discounted cashflow-methode dat niet van gemiddelde winst wordt uitgegaan, maar van de (preciezere benadering van de) kasstromen. Ook goed: rentabiliteitswaarde gaat uit van de winst en de discounted cashflow- methode gaat uit van de cashflow (winst plus afschrijvingen).
d. De rendementswaarde is een variatie op de rentabiliteitswaarde, die vooral wordt toegepast bij minderheidspakketten van aandelen, of: deze methodiek is veelal onnauwkeurig en verdient dan ook niet de voorkeur, of: dividend wordt gedeeld door rendementseis.

7.4. Niet voor studenten beschikbaar

7.5.

a. Eigen vermogen (350.000) plus herwaardering vaste activa (100.000) = 450.000 Ook goed: 350.000 plus 0 = 350.000, want in de 350.000 is de herwaardering al begrepen, want is actuele waarde.
b. Rente plus risico-opslag.
c. Rentabiliteitswaarde is genormaliseerde winst ! rendementseis = 40.000 ! 0,08 = 500.000.
d. Overnameprijs is ((2 x intrinsieke waarde) + (1 x rentabiliteitswaarde)) ! 3 = ((2 x 450.000) + 500.000 = 1.400.000 ! 3 = 466.667. Goodwill is overnameprijs (466.667) min eigen vermogen (450.000 hetzij 350.000) is 16.667 hetzij 116.667.
e. Liquidatiewaarde.

7.6.Niet voor studenten beschikbaar

7.7.

a. De redenering is onjuist en onlogisch. Een hoog risico en hieruit volgend een hogere risico-opslag geeft juist een lagere rentabiliteitswaarde.
b. De redenering is onjuist en onlogisch. Juist het feit dat er een herwaarderingsreserve onder het vermogen opgenomen is, betekent dat door Proxis. B.V. actuele waarde is toegepast en dat is een belangrijk element in de bepaling van de intrinsieke waarde. Er is derhalve geen enkele reden om deze post in mindering op het zichtbaar totaal eigen vermogen te brengen.

7.8 Niet voor studenten beschikbaar

7.9.

a. De intrinsieke waarde is als volgt te berekenen: 3.000.000+ 1.500.000 - 1.300.000 = 3.200.000.
b. De noodzakelijke informatie die ontbreekt, is de rentabiliteitseis die gehanteerd moet worden om als norm te fungeren voor de berekening. Antwoord eventueel onder te verdelen in basis-intrestpercentage en risicotoeslag.

7.10. Niet voor studenten beschikbaar

7.11.

a. Prijs = intrinsieke waarde + goodwill, dus 500.000 = intrinsieke waarde + 394.500. Intrinsieke waarde is 105.500.
b. De rendementseis bestaat uit een interestpercentage + een risico-opslag De risico-opslag is bij beroepen hoog, omdat veel kennis in de hoofden van mensen zit. Met andere woorden: veel goodwill is persoonlijke goodwill die niet overdraagbaar is, en waarvoor dus ook niet betaald wordt.
c. Bij de intrinsieke waarde wordt enkel rekening gehouden met de waarde van de bezittingen en schulden. Er wordt geen rekening gehouden met de winstverwachting, terwijl deze wel degelijk bij de waarde van een onderneming van belang is. Wanneer er in een onderneming winst wordt gemaakt, zal de rentabiliteitswaarde meestal hoger uitvallen dan de intrinsieke waarde. In deze casus is het winstaandeel in de maatschap aanzienlijk, waardoor de rentabiliteitswaarde waarschijnlijk hoger zal uitvallen. Dus adviseren om niet akkoord te gaan met de intrinsieke waarde.
d. Er wordt uitgegaan van een lagere rendementseis, omdat het kantoor inmiddels middelgroot is, met weinig partners zal er nu meer zakelijke goodwill i.p.v. persoonlijke goodwill zijn. 427.523 / 0,2 = 2.13 miljoen.

7.12. Niet voor studenten beschikbaar

7.13.

De gegeven feiten dienen in de betreffende balansposten te worden verwerkt:

a. Bij de post Voorraden gaat er € 10.000 af wegens incourantheid. Eigen Vermogen daalt met € 10.000.
b. Bij de post Debiteuren gaar er 10% van 40.000 = € 4.000 af wegens oninbaarheid. Eigen vermogen daalt met € 4.000.
c. Bij de post Vaste Activa gaat er wegens herwaardering van het apparaat € 10.000 af. Eigen Vermogen daalt met € 10.000.
d. Het Eigen Vermogen komt dan uit op € 500.000 -/- € 24.000 = € 476.000 gedeeld door 10.000 uitstaande aandelen geeft een Intrinsieke Waarde per aandeel van **€ 47,60.**

7.14. Niet voor studenten beschikbaar

7.15.

De rendementseis geeft aan welk minimaal jaarlijks rendement de koper wenst te verdienen op zijn overname en is opgebouwd uit een risicovrije component / rentevergoeding en een risicopremie.

7.16. Niet voor studenten beschikbaar

7.17.

a. Aangezien de balansposten van BV Safeguard zijn gewaardeerd tegen hun actuele waarde, is de omvang van het Eigen Vermogen de Intrinsieke Waarde van de onderneming: € 375 miljoen. De rentabiliteitswaarde wordt berekend als de genormaliseerde winst gedeeld door de rekenrente: 45 miljoen / 0,10 = € 450 miljoen. Toepassing van de formule van de overnameprijs resulteert in: [2 * € 375 miljoen + 1 * € 450 miljoen] / 3 = € 400 miljoen.
b. De goodwill wordt berekend als de overnameprijs minus de Intrinsieke Waarde van de onderneming. Ofwel: € 400 mln. – € 375 mln. = € 25 mln.

7.18. Niet voor studenten beschikbaar

7.19.

a. Hij zal kiezen voor de rentabiliteitswaarde. Winst is nihil, zodat de rentabiliteitswaarde 0 is.
b. Het verschil wordt 'goodwill' genoemd.
c. Omdat de kopende partij positieve resultaten inschat of dat hij verwacht synergie te bereiken die de berekende prijs laat uitkomen boven de boekwaarde.

7.20. Niet voor studenten beschikbaar

7.21.

a. De 'waarde' van een onderneming wordt door vele factoren bepaald. Sommige factoren zijn objectief bepaalbaar, zoals de waarde van sommige activa, terwijl andere factoren een subjectieve inslag hebben. Het kan hierbij gaan om de toekomstperspectieven van de onderneming, de inpassing in de kernactiviteiten van de overnemende onderneming, de kwaliteit van het personeel enzovoort. De 'prijs' is het uiteindelijke bedrag waarvoor de overnemende onderneming de andere onderneming overneemt en deze hoeft niet noodzakelijkerwijs samen te vallen met de (berekende) waarde.
b. 1. de Intrinsieke waarde, 2. de Liquidatiewaarde, 3. de Boekwaarde.

7.22. Niet voor studenten beschikbaar

7.23.

a. Correctie voor de post 'Vaste activa' leidt tot een actuele waarde van de kantoorruimte van € 3 miljoen. Hierdoor neemt de post 'Herwaarderingsreserve' eveneens toe met € 1 miljoen, zodat het Eigen Vermogen stijgt met € 1 miljoen. De actuele waarde van het Eigen Vermogen wordt € 4 miljoen. De overnameprijs per aandeel wordt dan € 4 miljoen / 100.000 aandelen is € 40.
b. Een waardebepalingsmethode die rekening houdt met de rentabiliteit van de over te nemen onderneming is de rentabiliteitsmethode. Om de methode te kunnen toepassen is aanvullend minimaal nodig de *rendementseis* en de *genormaliseerde winst* van BV Kromrecht.

7.24. Niet voor studenten beschikbaar

7.25.

a. De Boekwaarde en de Intrinsieke Waarde kijken alleen naar de huidige vermogenspositie van de over te nemen onderneming, terwijl de Rentabiliteitswaarde en de Beurswaarde rekening houden met de toekomstige winstverwachtingen van de onderneming.
b. Het Eigen Vermogen bedraagt balanstotaal -/- vreemd vermogen = € 900.000 -/- € 500.000 = € 400.000. Herwaardering van de post 'Voorraden' verlaagt het Eigen Vermogen met € 30.000, terwijl het Eigen Vermogen door de hogere taxatie van het

winkelpand met € 80.000 stijgt. Per saldo stijgt het Eigen Vermogen met € 50.000. De potentiële koper zal bereid zijn € 400.000 + € 50.000 = € 450.000 te betalen voor de over te nemen onderneming.

c. De hogere risicopremie van B betekent dat B een hogere rendementseis heeft dan A. De contante waarde van de genormaliseerde winsten zal daarom lager uitvallen voor B. Dus A brengt het hoogste bod uit!

7.26. Niet voor studenten beschikbaar

7.27.

a. Overnameprijs:
   - Intrinsieke waarde Eigen Vermogen: 375 (= gegeven)
   - Rentabiliteitswaarde:

   Genormaliseerde resultaat voor belasting / rentefactor =
   45 / 0,1 = 450.
   Overnameprijs: $\frac{2 \times 375 + 1 \times 450}{3} = \frac{750 + 450}{3} = 400$

b. Berekening goodwill = overnameprijs -/- intrinsieke waarde = 400 - 375 = 25.

7.28. Niet voor studenten beschikbaar

7.29. Niet voor studenten beschikbaar

7.30.

a. In de situatie dat de waarderingsgrondslag van een onderneming reeds de actuele waarde is en de boekwaarden als gevolg samenvallen met de actuele waarden.

b. 1.000.000 / 0.05 = 20.000.000.

7.31. Niet voor studenten beschikbaar

7.32.

a. Het meest bepalend is element 3. Al heeft een onderneming een financieel slechte periode achter de rug maar de toekomstperspectieven zijn goed (bijvoorbeeld na een reorganisatie), dan zal de waarde van de onderneming er gunstig uitzien; zeker als de marktwaarde bepaald wordt op basis van de netto contante waarde-methode.

b. De economische waarde van de geplaatste aandelen (en daarmee van een onderneming) wordt bepaald door het contant maken van de verwachte toekomstige kasstromen van de onderneming. Bij deze methode maakt men een schatting van alle inkomende en uitgaande kasstromen van de onderneming die het aandeel heeft geëmitteerd, over een vastgestelde periode, die vervolgens met behulp van een discontofactor wordt omgerekend tot een netto contante waarde.

7.33. Niet voor studenten beschikbaar

7.34.

De intrinsieke waarde van Teakhout B.V. bedraagt per 31-12-2016: 150.000 + 100.000+ 50.000 = 300.000.

7.35. Niet voor studenten beschikbaar

7.36.

Het draait hier om de boekwaarde, de intrinsieke waarde en de rentabiliteitswaarde.

De boekwaarde wordt uit de jaarrekening afgeleid door het zichtbare eigen vermogen af te lezen.
De intrinsieke waarde is het eigen vermogen, waarbij de boekwaarde wordt gecorrigeerd op basis van de actuele waarde van de activa.
De rentabiliteitswaarde gaat uit van de winst die de onderneming behaalt en dus niet het eigen vermogen.

Het voordeel van de boekwaarde is de eenvoud.
Het voordeel van de intrinsieke waarde is dat het eigen vermogen een reëel/actueel beeld te zien geeft).
Het voordeel van de rentabiliteitswaarde is dat enigszins rekening gehouden wordt met de toekomst door als basis de winst te nemen.

Het nadeel van de accountingbenadering is dat het een retrospectief karakter heeft en feitelijk weinig/geen rekening houdt met de toekomstverwachtingen van de onderneming.

7.37.
Accounting:
1. Retrospectief en/of geen toekomstverwachtingen
2. Op basis van eigen vermogen en/of winst
3. Waarderen van het EV en/of aandeelhouderswaarde
4. Eventueel rekening houden met rendement op EV
5. Verhoogd risico op te lage inschatting

Economisch:
1. Prospectief en/of toekomstverwachtingen
2. Op basis van kasstromen
3. Op basis van totale onderneming en/of enterprise value
4. Rekening houden met kosten VV
5. Verhoogd risico op te hoge inschatting

7.38.
De DCF-methode oftewel de enterprise value beoogt de marktwaarde van de onderneming/het bedrijf te berekenen. Deze waarde omvat het eigen vermogen en het vreemd vermogen of anders de gehele onderneming of anders het totaal, en deze waarde wordt bepaald op basis van kasstromen.
De equity value is de waarde van de aandelen of anders de aandeelhouderswaarde, waarbij de net debt in mindering komt op de enterprise value.

7.39. Niet voor studenten beschikbaar

Hoofdstuk 8 Groepsverhoudingen

Theorievragen

Kapitaalbelangen:

1. Artikel 24c BW:
   Het aandelenpakket dient te zijn:
   - voor eigen rekening, dan wel voor rekening van een dochtermaatschappij
   - duurzaam bedoeld
   - ten dienste van de eigen werkzaamheid.
2. Artikel 24a BW:
   Wanneer een rechtspersoon rechtstreeks of via een dochtermaatschappij:
   - al dan niet krachtens overeenkomst met andere stemgerechtigden meer dan de helft van de stemrechten in de algemene vergadering kan uitoefenen;
   - lid of aandeelhouder is en al dan niet krachtens overeenkomst met andere stemgerechtigden meer dan de helft van de bestuurders of van de commissarissen kan benoemen of ontslaan of,
   - als vennoot volledig aansprakelijk is voor de schulden van een onder eigen naam opererende vennootschap.
3. Er is sprake van een wettelijk vermoeden van een deelneming indien de rechtspersoon al dan niet tezamen met een dochtermaatschappij ten minste 20% van het geplaatste kapitaal verschaft.
4. De waarderingsgrondslag is verschillend.
5. Waardering dient te geschieden op basis van de nettovermogenswaarde, waarbij wijzigingen in de nettovermogenswaarde van de deelneming dus leiden tot aanpassing van de waardering (vermogensmutatiemethode, artikel 2:389 lid 1 BW).
6. Wanneer de rechtspersoon onvoldoende gegevens ter beschikking staan om de nettovermogenswaarde (artikel 2:389 lid 2 BW) te bepalen, mag hij uitgaan van een waarde die op andere wijze overeenkomstig deze titel is bepaald (artikel 2:384 BW: verkrijgingsprijs of actuele waarde) en wijzigt hij deze waarde met het bedrag van zijn aandeel in het resultaat en in de uitkeringen van de maatschappij waarin hij deelneemt (= vermogensmutatiemethode). Deze wijze van waardering moet worden vermeld.
7. De deelnemingsvrij stelling zorgt ervoor dat resultaten uit deelnemingen niet tot de fiscale winst behoren.
8. Een wettelijke reserve moet gevormd worden bij niet-uitkeerbare winsten van deelnemingen die worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode, terwijl de uitkering van die winst door de deelnemer niet zonder beperking is te bewerkstelligen (artikel 2:389 lid 6 BW).
9. Verkrijgingsprijs en nettovermogenswaarde.
10. Indien de waarde bij de eerste waardering overeenkomstig lid 2 of lid 3 lager is dan de verkrijgingsprijs of de voorafgaande boekwaarde van de deelneming, wordt het verschil als goodwill geactiveerd (artikel 2:389 lid 7 BW).
11. Lucky buy: passiveren (herwaardering). Bij weerspiegeling van toekomstige bedrijfsverliezen: afzonderlijke overlopende passiefpost of saldering met positieve goodwill.
12. Verwerving van een deelneming beneden de intrinsieke waarde, waarbij de waarde is gecorrigeerd voor aan die deelneming verbonden nadelen.
13. Inzake kapitaalbelangen van ten minste 20% en kapitaalbelangen waarbij de deelnemer volledig aansprakelijk is voor de schulden (artikel 2:379 lid 1 BW) dienen gegevens vermeld te worden over: naam, vestigingsplaats, aandeel in het geplaatste kapitaal, eigen vermogen per ultimo en resultaat over laatste boekjaar.

Afdeling 12, titel 9 Boek 2 B W:

14. Als de financiële gegevens van de moeder zelf zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening (402).
15. Zie de voorwaarden die in het artikel staan.
    a. De balans van de enkelvoudige jaarrekening vermeldt in ieder geval de som van de vaste activa, de som van de vlottende activa, en het bedrag van het eigen vermogen, van de voorzieningen en van de schulden. De enkelvoudige winst-en-verliesrekening vermeldt in ieder geval het resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening en het saldo der overige baten en lasten, een en ander na belastingen (artikel 2:403 lid 1 onder a BW).
    b. De AV heeft schriftelijk verklaard met de afwijking van de voorschriften in te stemmen (artikel 2:403 lid 1 onder b BW).
    c. De financiële gegevens van de rechtspersoon zijn door het hoofd van de groep geconsolideerd in een geconsolideerde jaarrekening (artikel 2:403 lid 1 onder c BW).
    d. De geconsolideerde jaarrekening is gesteld in het Nederlands, Frans, Duits of Engels (artikel 2:403 lid 1 onder d BW).
    e. Het bestuursverslag en de accountantsverklaring zijn gesteld in het Nederlands, Frans, Duits of Engels (artikel 2:403 lid 1 onder e BW).
    f. Het hoofd van de groep heeft schriftelijk verklaard zich hoofdelijk aansprakelijk te stellen voor de uit de rechtshandelingen van de rechtspersoon voortvloeiende schulden (artikel 2:403 lid 1 onder f BW).
    g. De schriftelijke verklaringen van de AV (onderdeel b) en het hoofd van de groep (onderdeel f) zijn neergelegd ten kantore van het handelsregister waar de rechtspersoon is ingeschreven (artikel 2:403 lid 1 onder g BW).
16. Organisaties van openbaar belang mogen geen gebruikmaken van de 403-vrijstelling (artikel 2:403 lid 4 BW).
17. Het hoofd van de groep kan de 403-verklaring intrekken, bijvoorbeeld omdat de rechtspersoon waarvoor de 403-verklaring is afgegeven, geen onderdeel meer uitmaakt van de groep. Het hoofd van de groep legt hiertoe een verklaring neer bij het handelsregister (artikel 2:404 lid 1 BW). Het hoofd van de groep blijft in dat geval wel aansprakelijk voor de schulden van de rechtspersoon voor de periode dat de 403-verklaring was afgegeven (artikel 2:404 lid 2 BW). De overblijvende aansprakelijkheid (de aansprakelijkheid ná intrekking van de 403-verklaring) wordt ten opzichte van de schuldeiser beëindigd indien de rechtspersoon niet meer behoort tot de groep (artikel 2:404 lid 3 onder a BW), een mededeling omtrent het voornemen om de 403-verklaring in te trekken ten minste twee maanden bij het handelsregister heeft gelegen (artikel 2:404 lid 3 onder b BW), er ten minste twee maanden zijn verlopen na aankondiging van de intrekking van de 403-verklaring in een landelijk verspreid dagblad (artikel 2:404 lid 3 onder c BW) en schuldeisers zich niet (tijdig) verzet hebben tegen deze intrekking (artikel 2:404 lid 3 onder d BW). Een schuldeiser voor wiens vordering nog aansprakelijkheid loopt, kan zich verzetten tegen de intrekking van de 403-verklaring door het hoofd van de groep. Dit verzet moet de schuldeiser binnen twee maanden na de aankondiging van de intrekking van de 403-verklaring instellen (artikel 2:404 lid 5 BW). Het verzet kan alleen gegrond worden verklaard indien aan de schuldeiser onvoldoende andere waarborgen worden geboden die zekerheid geven dat zijn vordering zal worden voldaan (artikel 2:404 lid 4 en lid 6 BW).

Afdeling 13, titel 9 Boek 2 BW: Consolidatie:

18. De geconsolideerde jaarrekening is de jaarrekening waarin alle activa, passiva, baten en laten van de rechtspersoon en vennootschappen die een groep of een groepsdeel vormen, als één geheel worden opgenomen (zie artikel 405 lid 1 BW).
19. In het jaarrapport van een concernmoeder staan:
    - de enkelvoudige jaarrekening van de moeder;
    - de geconsolideerde jaarrekening van de groep.

    Artikel 361 BW.
20. Rechtspersonen die, alleen of samen met een andere groepsmaatschappij, aan het hoofd van een groep staan (406 lid 1) en rechtspersonen die niet aan het hoofd van een groep staan, maar in hun groep wel een of meer dochtermaatschappijen hebben (406 lid 2).
21. Dochtermaatschappijen en andere groepsmaatschappijen + andere rechtspersonen waarop overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of centrale leiding.
22. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen die met elkaar in een groep verbonden zijn (24b).
23. Een groep is een economische eenheid waarin rechtspersonen en vennootschappen organisatorisch verbonden zijn.
24. Algemene vrijstellingen; consolidatie mag achterwege blijven indien (407):
    - het gaat om groepsmaatschappijen waarvan de gezamenlijke betekenis te verwaarlozen is op het geheel;
    - het groepsmaatschappijen betreft waarvan de nodige gegevens slechts tegen onevenredige kosten of met grote vertraging te verkrijgen of te ramen zijn;
    - er sprake is van groepsmaatschappijen waarin het belang slechts wordt aangehouden om het te vervreemden.

    De geconsolideerde cijfers van de groep niet groter zijn dan van een kleine rechtspersoon (artikel 2:407 lid 2 BW).

    Vrijstelling van deelconsolidatie voor tussenholdings (artikel 2:408 BW).
25. De regeling van de fiscale eenheid: op verzoek wordt de regel dat elke rechtspersoon afzonderlijk belastingplichtig is doorbroken; het concern is dan als geheel belastingplichtig (artikel 15 Wet VPB 1969).
26. Elimineren is het uit de jaarrekening verwijderen van alle posten die een weerslag zijn van de financiële relaties tussen de ondernemingen die in de consolidatie worden betrokken.
27. Bij proportionele consolidatie worden alle posten voor het deelnemingspercentage in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen. In geval van integrale consolidatie worden alle posten voor 100% opgenomen, ook als het gaat om niet 100% deelnemingen; ter correctie wordt de post Belang derden en Winstaandeel derden gecreëerd voor het aandeel dat outsideaandeelhouders hebben in het vermogen respectievelijk het resultaat van de niet 100% deelnemingen.
28. Dit is toegestaan in geval van joint-ventures en als overigens wordt voldaan aan het wettelijk vereiste inzicht.
29. Zie artikel 2:414 lid 1 BW.

Gesloten vragen

1. Een groepsmaatschappij is een rechtspersoon die organisatorisch verbonden is en een economische eenheid vormt met andere rechtspersonen uit de groep.
2. Rechtspersonen over wie het hoofd van de groep overheersende zeggenschap uitoefent of de centrale leiding heeft en die voldoen aan de voorwaarden van artikel 2:403 BW.
3. Rechtspersonen over wie het hoofd van de groep overheersende zeggenschap uitoefent of de centrale leiding heeft en die voldoen aan de voorwaarden van artikel 2:403 BW

4. De Nederlandse werkmaatschappijen voor wie de 403-verklaring wordt afgegeven, kunnen geen gebruik maken van de 403-vrijstelling omdat deze schulden uitsluit die voor de overname opeisbaar zijn geworden.
5. Instemming door de aandeelhouders
6. Na de aankondiging tot intrekking van de 403-verklaring kan een schuldeiser daartegen verzet instellen.
7. De financiële gegevens van de rechtspersoon moeten door een andere rechtspersoon of vennootschap zijn geconsolideerd in een geconsolideerde jaarrekening.
8. Deponering van een geconsolideerde jaarrekening.
9. Uit de voorwaarden zoals opgenomen in artikel 2:403 BW blijkt dat niet aan de overige voorwaarden van artikel 2:403 BW is voldaan. Het juiste antwoord is: Nee, want de verklaring richt zich uitsluitend tot de leverancier.
10. Niet voor studenten beschikbaar
11. Niet voor studenten beschikbaar
12. Niet voor studenten beschikbaar
13. De Pool B.V. moet haar belang in de joint venture voor 50% consolideren, indien zij hierover geen overheersende zeggenschap kan uitoefenen.
14. Het als één geheel opnemen van de activa, passiva, baten en lasten van alle rechtspersonen en/of vennootschappen binnen een groep.
15. Op basis van de geconsolideerde jaarrekening kunnen de financiële gegevens van de groep beoordeeld worden.
16. D1: een enkelvoudige en een geconsolideerde jaarrekening. D2: alleen een enkelvoudige jaarrekening.
17. Niet in de geconsolideerde balans.
18. Ja, nu de producten aan derden buiten de eenheid zijn doorverkocht.
19. 100% van de activa en schulden en voorzieningen van Dochter NV opgeteld bij de activa en passiva van Moeder NV en wordt een extra post in de geconsolideerde balans opgenomen.
20. Een jaarrekening waarin de activa, passiva, baten en lasten van de rechtspersonen en vennootschappen die een groep of groepsdeel vormen en andere in de consolidatie meegenomen rechtspersonen en vennootschappen, als één geheel worden opgenomen.
21. Nee, tenzij Katoen BV over deze deelneming overheersende zeggenschap kan uitoefenen en/of de centrale leiding heeft.
22. Inzicht krijgen in de solvabiliteit en de liquiditeit / financiële positie van de groep.
23. Niet voor studenten beschikbaar
24. Nee, de schuldverhouding heeft geen invloed op het geconsolideerde eigen vermogen.
25. Waarin het belang slechts wordt gehouden om het te vervreemden.
26. Inzicht in de intercompany transacties binnen de groep.
27. Winst tussen groepsmaatschappijen is geen winst voor de groep als geheel. Als het vast activum was verkocht aan een onderneming buiten de groep, dan was het winst voor de moedermaatschappij en winst voor de groep geweest. Nu is het alleen verplaatsing van het vast activum binnen de groep. Het juiste antwoord is: Deze winst is alleen winst voor de moedermaatschappij, geen winst voor de groep als geheel.
28. De vorderingen aan de debetzijde en de schulden aan de creditzijde zullen in de geconsolideerde balans veranderen. Het geconsolideerde eigen vermogen verandert niet door het verwerken van onderlinge schuldverhoudingen. Onderlinge schuldverhoudingen hebben geen invloed op de jaarwinst van de groep. Het juiste antwoord is: de vorderingen aan de debetzijde en de schulden aan de creditzijde.
29. Onderlinge vorderingen en schulden spelen zich geheel binnen de groep af en beïnvloeden de post vorderingen en de post kortlopende schulden in gelijke mate. De vorderingen aan de debetzijde en de schulden aan de creditzijde worden verlaagd door het schrappen van

onderlinge schuldverhoudingen. Op de geconsolideerde balans blijven alleen vorderingen en schulden over die betrekking hebben op ondernemingen buiten de groep. Het geconsolideerde vermogen wordt door het in gelijke mate schrappen van vorderingen en schulden niet aangetast. Het totale vermogen wordt er wel door verlaagd. Het juiste antwoord is: Nee, de schuldverhouding heeft geen invloed op het geconsolideerde eigen vermogen.

30. Niet voor studenten beschikbaar
31. Niet voor studenten beschikbaar
32. De schuldverhouding heeft geen invloed op het geconsolideerde vermogen.
33. Niet voor studenten beschikbaar
34. Niet voor studenten beschikbaar
35. € 500.000 + € 85.000 - € 15.000 = € 570.000.
36. Niet voor studenten beschikbaar
37. Niet voor studenten beschikbaar
38. Niet voor studenten beschikbaar
39. Niet voor studenten beschikbaar
40. Niet voor studenten beschikbaar
41. Niet voor studenten beschikbaar

Open vragen

8.1.

Balans			
Materiele vaste activa	7.550	Eigen vermogen	1.025
Immateriele vaste activa	50		
		Lang vreemd vermogen	8.775
Vorderingen	1.450		
Liquide middelen	750		
	9.800		9.800

8.2

Balans			
Materiele vaste activa	1.300	Eigen vermogen	850
		Langlopende schulden	450
Vorderingen	180		
		Kortlopende schulden	180
	1.480		1.480

8.3

a.

Deelneming Duivelsberg (balans debet)	+ € 800.000
Goodwill (balans debet)	+ € 100.000
Liquide middelen (balans debet)	– € 900.000

b.

Geconsolideerde balans Millingerwaard groep per 31 december 2016 na winstverdeling			
Gebouwen	€ 1.480.000	Aandelenkapitaal	**€ 1.900.000**
Goodwill	**80.000**	Agio	**200.000**
Voorraden	850.000	Winstreserve	**276.000**
Debiteuren	500.000	**Belang van derden**	**200.000**
Liquide middelen	566.000	6% Hypotheek	400.000
		Crediteuren	360.000
		Te betalen vpb	104.000
		Te betalen dividend	**36.000**
	€ 3.476.000		€ 3.476.000

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening Millingerwaard groep over 2016			
Kostprijs verkopen	€ 4.805.000	Opbrengst verkopen	€ 5.796.000
Afschrijvingskosten gebouwen	90.000		
Afschrijvingskosten goodwill	20.000		
Verkoopkosten	260.000		
Algemene kosten	180.000		
Interestkosten 6% hypotheek	25.000		
Vennootschapsbelasting	104.000		
Winst na belasting	**276.000**		
Winst minderheid	**36.000**		
	€ 5.796.000		€ 5.796.000

c.

Gebouwen (balans debet)	+ € 300.000
Liquide middelen (balans debet)	– € 300.000

d.

Balans:

Liquide middelen (balans debet)	+ € 300.000
Gebouwen (balans debet)	– € 250.000
Winst (balans credit)	+ € 50.000

Winst-en-verliesrekening:

Incidentele winsten en verliezen	+ € 50.000
Winst	+ € 50.000

e. Nee, het betreft een intercompany transactie waarbij de winst (voor belasting) (geheel) moet worden geëlimineerd.

8.4

Balans			
Materiele vaste activa	480	Geplaatst kapitaal	300
Financiele vaste activa	192	Agio	150
		Wettelijke reserves	52
		Overige reserves	100
Voorraden	578	Winst lopend boekjaar	618
Vorderingen	300		
Liquide middelen	250	Schulden	580
	1.800		1.800

Toelichting: De afschrijving van de materiële vaste activa bedraagt 220 (20% van 1.100= 1000 + inv 100). Met dat bedrag worden de MVA verlaagd: 600 + 100 -220 = 480 .

De 30% deelneming neemt toe met 30% van € 80.000= € 24.000 en wordt verlaagd met de door de 30% deelneming uitgekeerde winst van € 12.000: 180 + 24 -12 = 192. De wettelijke reserves worden met 12 verhoogd omdat Kimono geen uitkering kan afdwingen van de ingehouden winsten (Recht door de cijfers, paragraaf 5.5.3)
De vorderingen nemen toe naar 400, maar er wordt op grond van vermoedelijke oninbaarheid een bedrag van 100 afgeboekt op de vorderingen. Er mag geen voorziening aan passivakant worden opgenomen. Derhalve 400 – 100 = 300.

8.5

a. a.In de geconsolideerde balans treedt geen verandering op.
In de geconsolideerde balans maakt het niet uit of het gebouw van Moeder Anne NV is of van Dochter NV. Er is niet verkocht aan een derde buiten de eenheid, de winst van € 20.000 is niet gerealiseerd. Het gebouw wordt voor een bedrag van € 160.000 verplaatst van Moeder Anne NV naar Dochter NV.
Het betaalde bedrag van € 180.000 is verplaatst van Dochter NV naar Moeder Anne NV, geconsolideerd merk je van de verschuiving van dit bedrag niks.

b. Alleen de verkoop aan derden buiten de eenheid veroorzaakt veranderingen in de geconsolideerde balans. Goederen met een inkoopwaarde van € 18.000 die binnen de eenheid worden verkocht veroorzaken binnen de eenheid geen winst. De goederen zijn alleen verplaatst binnen de eenheid.
Voor de goederen die verkocht worden buiten de eenheid geldt het volgende:
- In de geconsolideerde balans treden veranderingen op in de posten Goederenvoorraad, Banktegoeden, Winst lopend jaar
- De goederenvoorraad verandert van € 138.000 -/- 0,5 * € 18.000= € 129.000. De andere helft die werd verkocht aan Dochter NV is nog niet verkocht naar derden buiten de eenheid. De banktegoeden van de eenheid stijgen met een bedrag van € 14.500.
- De winst lopend jaar neemt toe met een bedrag van € 5.500

c. Er treden geen veranderingen op in de geconsolideerde balans.
Verklaring:
De onderlinge vorderingen en schulden zijn geen onderdeel van de vorderingen en schulden die op de geconsolideerde balans staan. Alleen vorderingen en schulden naar buiten de eenheid staan in de geconsolideerde balans.
Het bedrag van € 12.500 wordt verplaatst van de bankrekening van Dochter NV naar Moeder Anne NV, ook hier geen effect op de geconsolideerde balans.

d. De aankoop door Moeder Anne NV van derden en de verkoop van Moeder Anne NV naar Dochter NV waren al verwerkt in de geconsolideerde balans. Het terugsturen door Dochter NV naar Moeder Anne NV van de partij brengt geen verandering in de geconsolideerde balans, de goederen worden louter verplaatst.
Waar de goederenvoorraad ook ligt, de afwaardering heeft wel invloed op de geconsolideerde balans. In de volgende posten treden veranderingen op:
- De Goederenvoorraad wordt: € 8.500 -/- 3.500 = € 5.000 lager
- De Winst lopend jaar wordt eveneens € 5.000 lager.

8.6
1.

Geconsolideerde balans			
Materiele vaste activa	11.000	Eigen vermogen	7.500
		Aandeel derden	500
Vlottende activa	2.650	Lang vreemd vermogen	3.000
		Kort vreemd vermogen	2.650
	13.650		13.650

2. - In de post *Aandeel van Derden* treedt geen verandering op omdat het Eigen Vermogen van Dochter NV door de aflossing van € 300 op het Vreemde Vermogen niet verandert
   - In de post Eigen Vermogen treedt geen verandering op omdat het Eigen Vermogen van Moeder NV en het Eigen Vermogen van Dochter NV op de enkelvoudige balansen niet verandert.

8.7.
a. Geconsolideerde balans blijft gelijk. De geconsolideerde goederenvoorraad verandert niet, de goederen zijn alleen verplaatst van Dochter1 naar Dochter2.
Hetzelfde geldt voor de liquide middelen die een onderdeel vormen van de vlottende activa.
b. Geconsolideerde balans moet aangepast worden. De winst van 5 (30 -/- 25) die Dochter2 heeft gemaakt bij de verkoop van de machine is geen winst voor de eenheid maar slechts verplaatsing van een actief. Ondanks het feit dat Dochter1 de machine doorverkoopt voor dezelfde 30 als waarvoor ze de machine had gekocht van Dochter2, wordt nu wel 5 winst door de eenheid gerealiseerd bij verkoop van de machine aan Buitenstaander BV. De vlottende activa op de geconsolideerde conceptbalans stijgen met 5, het eigen vermogen stijgt eveneens met 5.
c. Geconsolideerde balans moet aangepast worden. Volledige oninbaarheid van een vordering op een onderneming *buiten* de eenheid betekent voor de eenheid een post die wel invloed heeft op de geconsolideerde balans. Vlottende activa dalen met 18, eigen vermogen daalt met 18.

8.8.
- de hoofdelijkheidsverklaring van de consoliderende rechtspersoon
- de instemmingsverklaring(en) van de directe aandeelhouders of leden van de dochtermaatschappijen
- de geconsolideerde jaarrekening van de consoliderende rechtspersoon of vennootschap met de geconsolideerde accountantsverklaring
- het geconsolideerd bestuursverslag

8.9.
Beoordeeld wordt de argumentatie, waarbij de puntentoekenning slechts afhankelijk is van de volgende elementen in het antwoord:

- artikel 2:24b BW (5 punten) en artikel 406 lid 1 en/
- d en overheersende zeggenschof lid 2, of
- economische eenheid/organisatorische verbondenheiap/centrale leiding

8.10.

a. Dochter NV staat door dubbeltelling tweemaal in de balans, één keer als FVA en één keer in de vorm van haar activa en passiva die zijn samengevoegd met de activa en passiva van Moeder NV.
De schuld aan Moeder NV van 30 in de kortlopende schulden van Dochter NV zorgt voor een tweede dubbeltelling. (Zowel de vlottende activa als de kortlopende schulden op de geconsolideerde balans zijn 30 te hoog. Vorderingen en schulden op de geconsolideerde balans tonen enkel vorderingen op en schulden aan ondernemingen buiten de groep.)

b.

Materiele vaste activa	980	Eigen Vermogen	710
Financiele vaste activa:			
- deelneming dochter NV	0	Langlopende schulden	284
Vlottende activa	198	Kortlopende schulden en overlopende passiva	184
	1.178		1.178

8.11.

Materiele vaste activa	1.000	Eigen Vermogen	750
Financiele vaste activa:	0		
		Langlopende schulden	250
Vlottende activa	180	Kortlopende schulden	150
	1.180		1.180

8.12. Niet voor studenten beschikbaar

8.13. Niet voor studenten beschikbaar

8.14 Niet voor studenten beschikbaar

8.15.

a. Onder groep wordt verstaan een moedermaatschappij en de maatschappijen die met de moeder een economische eenheid vormen die organisatorisch is verbonden (artikel 2:24b BW).

b. De jaarrekening van Westerveld dient op dezelfde grondslagen te zijn opgesteld als die van Lindeboom B.V.

c.

Geconsolideerde balans Lindeboom B.V.			
Materiele vaste activa	405.000	Eigen Vermogen	54.000
Financiele vaste activa:	0		
Voorraden	25.000	Langlopende schulden	290.000
Vorderingen	55.000		
Bank	32.000	Kortlopende schulden	173.000
	517.000		517.0000

8.16. Niet voor studenten beschikbaar

8.17.

a. Balans A = dochter, balans B = moeder. EV dochter is gelijk aan de post financiële vaste activa van de moeder

b. Deelneming = het door een rechtspersoon of vennootschap (alleen of tezamen met een of meer dochtermaatschappijen) aan een rechtspersoon verschaffen van kapitaal teneinde met die rechtspersoon duurzaam verbonden te zijn ten dienste van de eigen werkzaamheid. Indien 1/5 of meer van het geplaatste kapitaal wordt verschaft, wordt een deelneming vermoed (artikel 2:24c BW).

c. Artikel 2:405 BW: de jaarrekening waarin de activa en passiva, baten en lasten van de rechtspersonen en vennootschappen die een groep of groepsdeel vormen en andere in de consolidatie meegenomen rechtspersonen en vennootschappen, als één geheel worden opgenomen.

d.

Geconsolideerde balans per 31 december 2016			
Materiele vaste activa	660.000	Eigen Vermogen	620.000
Financiele vaste activa:	20.000		
		Voorzieningen	330.000
Vlottende activa	620.000	Schulden	350.000
	1.300.000		1.300.000

e. De geconsolideerde balans maakt deel uit van de jaarrekening (artikel 2:361 lid 1 BW), die moet worden gepubliceerd (artikel 2:394 lid 1 BW).

8.18. Niet voor studenten beschikbaar

8.19.

a. De rechtspersoon bepaalt de nettovermogenswaarde van de deelneming door de activa, voorzieningen en schulden van de maatschappij waarin hij deelneemt te waarderen en haar resultaat te berekenen op dezelfde grondslagen als zijn eigen activa, voorzieningen, schulden en resultaat. Artikel 2:389 lid 1 BW.

b. Een eventuele meerprijs wordt geboekt als Goodwill onder Immateriële Vaste Activa.

c. De post Deelneming wordt gesubstitueerd door de activa en voorzieningen en schulden van de deelneming. Artikel 2:405 e.v. BW.

8.20. Niet voor studenten beschikbaar

8.21. a.

Geconsolideerde balans NV A ultimo 2016 (bedragen * € 1 miljoen)			
Materiele vaste activa	300,0	Eigen Vermogen	283,5
Financiele vaste activa:	10,0		
		Langlopende schulden	168,5
Vlottende activa	292,0	Kortlopende schulden	150,0
	602,0		602,0

b. De geconsolideerde jaarrekening maakt onderdeel uit van de jaarrekening (artikel 2:361 lid 1 BW). De jaarrekening moet worden gepubliceerd (artikel 2:394 lid 1 BW). De geconsolideerde jaarrekening moet dus ook worden gepubliceerd.
c. De post aandeel derden.

8.22. Niet voor studenten beschikbaar

8.23.

Geconsolideerde balans NV M ultimo 2014 (bedragen * € 1 miljoen)			
Materiele vaste activa	300,0	Eigen Vermogen	283,5
Financiele vaste activa:	0		
		Langlopende schulden	168,5
Vlottende activa	292,0	Kortlopende schulden	140,0
	592,0		592,0

8.24. Niet voor studenten beschikbaar

8.25.
a. De criteria voor een dochtermaatschappij staan in artikel 2:24a BW. Personal Holding B.V. kan slechts 40% van de stemrechten in de Algemene Vergadering van Project-ontwikkeling B.V. uitoefenen, waardoor Projectontwikkeling B.V. *geen* dochtermaatschappij van Personal Holding B.V. is.
b. In de relatie Woningbouw B.V. en Paradijs C.V. is Pardijs C.V. een deelneming van Woningbouw B.V., omdat Woningbouw B.V. als beherend vennoot volledig aansprakelijk is voor de schulden van Paradijs C.V. (artikel 2:24c lid 2 sub a BW).
c. eigen vermogen 300.000
herwaardering (actuele waarde) gebouw 300.000 +
intrinsieke waarde Tunnelbouw B.V. 600.000
d. koopprijs 800.000
intrinsieke waarde Tunnelbouw B.V. 600.000 -/-
betaalde goodwill 200.000
e. Verbetering van de solvabiliteit omdat het eigen vermogen stijgt bij een gelijkblijvend vreemd vermogen.
f. Publicatie van de jaarstukken moet plaatsvinden binnen 8 dagen na de vaststelling van de jaarrekening (artikel 2:394 lid 1 BW). Medio 2007 hoeft de jaarrekening over 2006 nog niet

vastgesteld te zijn. De wettelijke termijn voor het vaststellen van de jaarrekening is vijf maanden na afloop van het boekjaar, maar deze termijn kan met zes maanden worden verlengd (artikel 2:210 lid 1 BW). Tunnelbouw B.V. zou ook kunnen aanvoeren dat de Minister van Economische Zaken aan Tunnelbouw B.V. ontheffing heeft verleend voor het deponeren van de jaarrekening (artikel 2:394 lid 5 BW). Ook goed artikel 2:403 de garantieverklaring van de (verkopende) moeder.

8.26. Niet voor studenten beschikbaar

8.27.
Nee, er is niet voldaan aan de voorschriften inzake balansconsolidatie.
Allereerst zal de post Deelneming op de balans BV Perzik worden geëlimineerd ten opzichte van het Eigen Vermogen van Banaan BV.
Consolidatie dient te gebeuren volgens de waarderingsgrondslagen van de overnemende onderneming, de nettovermogenswaarde. BV Perzik waardeert in dit geval tegen *actuele waarde*. Dit betekent dat eerst alle balansposten van BV Banaan moeten worden geherwaardeerd tegen actuele waarde. Pas dan kan tot balansconsolidatie worden overgegaan door alle posten bij elkaar op te tellen.

8.28. Niet voor studenten beschikbaar

8.29.
a. Onderneming A wordt weergegeven onder de post *Financiële Vaste Activa*, omdat een duurzame samenwerking wordt beoogd, hoewel het formele criterium van 20% van de aandelen nog niet is bereikt.
   Onderneming B wordt weergegeven onder de post *Effecten*. Weliswaar is de formele grens van 20% overschreden, maar de doelstelling wijst niet op een duurzame samenwerking, aangezien het om kortlopende belegging van liquide middelen betreft.
   Onderneming C is een groepsmaatschappij, omdat men overwegende zeggenschap uitoefent. Dit wordt in de enkelvoudige balans onder de post *Financiële Vaste Activa* verwerkt.
b. De verwerking van de kapitaalbelangen in onderneming A en B zijn dezelfde als bij de enkelvoudige balans.
   Alleen de activa en passiva van de balans van onderneming C worden geconsolideerd met de activa en passiva van Puntkomma BV. De waarde van Deelneming C wordt vervangen door de specifieke waarden van de activa en passiva van onderneming C en bij die van Puntkomma opgeteld (geconsolideerd).

8.30.
a. Balans A is de geconsolideerde balans. Balans B is de balans van de dochtermaatschappij. Balans C is de balans van de moedermaatschappij.
b. De meest kenmerkende post op de balans van de moedermaatschappij die de relatie met de groepsmaatschappij weergeeft, is de post ‘Financiële Vaste Activa’ van € 95.000, die gelijk is aan de post Eigen Vermogen van de dochter.
c. De diverse balansposten dienen op dezelfde grondslag te zijn gewaardeerd.

8.31. Niet voor studenten beschikbaar

8.32.
In de geconsolideerde balans wordt de post ‘Financiële Vaste Activa’, zoals die voorkomt in de vennootschappelijke balans vervangen door de afzonderlijke activa en passiva van de belangen in deelnemingen (of dochtermaatschappijen). Wat onder die post overblijft in de geconsolideerde balans kan dan betrekking hebben op niet-geconsolideerde deelnemingen, zoals andere gerubriceerde posten die onder de groep ‘Financiële Vaste Activa’ vallen.

8.33. Niet voor studenten beschikbaar

8.34. Niet voor studenten beschikbaar

8.35 Niet voor studenten beschikbaar

8.36 Niet voor studenten beschikbaar

8.37 Niet voor studenten beschikbaar

8.39 Niet voor studenten beschikbaar

8.40 Niet voor studenten beschikbaar

8.41 Niet voor studenten beschikbaar

Hoofdstuk 9 Fiscale Jaarrekening

Theorievragen

1. In artikel 52 van de Algemene Wet Rijksbelastingen (AWR).
2. De verplichtingen zijn:
   a. Elke administratieplichtige is gehouden van hun vermogenstoestand en van alles betreffende hun bedrijf, zelfstandig beroep of werkzaamheid op zodanige wijze een administratie te voeren en de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers op zodanige wijze te bewaren dat te allen tijde hun rechten en verplichtingen, alsmede voor de heffing van belasting overigens van belang zijnde gegevens hieruit duidelijk blijken (vgl. artikel 2:10 BW).
   b. Tot de administratie behoort hetgeen ingevolge andere belastingwetten wordt bijgehouden, aangetekend en opgemaakt.
   c. Elke administratieplichtige is verplicht de administratieve gegevens zeven jaren te bewaren.
   d. De administratie moet zodanig zijn ingericht en zodanig worden bewaard, dat controle daarvan door de inspecteur binnen een redelijke termijn mogelijk is.
3. Verschillen tussen de commerciële en de fiscale jaarrekening kunnen ontstaan, doordat fiscale regels (‘goed koopmansgebruik’) in vergelijking tot de commerciële regels (‘getrouw beeld’) een afwijkende behandeling dwingend voorschrijven. Hier is dus geen sprake van een keuze. Verschillen kunnen ook ontstaan, omdat de leiding van de onderneming naar buiten toe (in de commerciële jaarrekening) een gunstiger financieel resultaat wil laten zien dan ze bereid is richting de fiscus (in de fiscale aangifte) te verantwoorden. Dit leidt dan tot een hoger commercieel resultaat dan fiscaal en een op te nemen voorziening voor latente belastingen.
4. De belangrijkste oorzaak zijn afwijkende waarderingsgrondslagen.
5. Als de fiscale winst definitief afwijkt van de commerciële winst, bijvoorbeeld door de deelnemingsvrijstelling, investeringsaftrek, de fiscale beperking van aftrekbaarheid van boetes.
6. Als de verschillen ontstaan door een andere periodetoerekening en/of andere waarderingsmethoden. Bijvoorbeeld andere afschrijvingsmethoden, andere voorzieningen, enzovoort.
7. Als het commerciële vermogen hoger is dan het fiscale vermogen (hogere waardering activa of lagere waardering passiva).
8. Als het commerciële vermogen lager is dan het fiscale vermogen (lagere waardering activa of hogere waardering passiva).
9. In de commerciële jaarrekening.
10. Tegen nominale waarde of tegen contante waarde (discontering van de nominale waarde).
11. Het belangrijkste onderscheid is dat fiscaal gezien kosten voor ontwikkeling niet geactiveerd mogen worden. Het activeren van ontwikkelingskosten leidt commercieel dus tot een hoger resultaat en tot de opname van een passieve belastinglatentie in de jaarrekening gedurende de periode dat deze kosten geactiveerd zijn.
    Een ander verschil heeft betrekking op goodwill. Fiscaal moet goodwill lineair in tien jaar worden afgeschreven, commercieel is de termijn ruimer.
12. Materiële vaste activa worden commercieel gewaardeerd tegen kostprijs, actuele waarde. Het waarderen tegen actuele waarde kan commercieel gezien leiden tot een herwaardering en de opname van een herwaarderingsreserve. Fiscaal gezien is de herwaardering van materiële vaste activa niet toegestaan, omdat alleen tegen kostprijs of lagere bedrijfswaarde gewaardeerd mag worden. Verder kunnen verschillen ontstaan door het gebruik van verschillende afschrijvingsmethoden. Commercieel worden materiële vaste activa

afgeschreven op basis van de verwachte economische levensduur. Fiscaal moet voor activa zoals inventaris en computers lineair in 5 jaren worden afgeschreven. Daar komt bij dat onroerend goed fiscaal gezien niet beneden de fiscale bodemwaarde afgeschreven mag worden. De fiscale bodemwaarde betreft de WOZ-waarde of de helft van de WOZ-waarde als het onroerend goed in eigen gebruik van de onderneming is. Voor een pand dat verhuurd wordt, is de bodemwaarde gelijk aan de WOZ-waarde.

13. Deelnemingen moeten conform artikel 2:389 BW gewaardeerd worden tegen de nettovermogenswaarde. Fiscaal gezien worden deelnemingen gewaardeerd tegen kostprijs. Daarnaast is het resultaat uit deelnemingen vrijgesteld van belastingen.
14. Als een onderneming winst maakt, is er belasting verschuldigd over die winst. Als de onderneming verlies lijdt, dan hoeft er uiteraard geen belasting te worden betaald. Het verlies kan gebruikt worden om de belasting terug te vragen, die in voorgaande jaar is betaald of te verrekenen (gedurende 9 jaar) met de belasting die in toekomstige jaren betaald moet gaan worden.
15. Tijdelijke verschillen waarbij de fiscale winst hoger is dan de commerciële winst hebben tot gevolg dat een actieve belastinglatentie opgenomen wordt in de jaarrekening. Deze actieve belastinglatentie wordt verantwoord als een vordering in de balans: de rechtspersoon heeft als het ware een vordering op de Belastingdienst, omdat het door de hogere fiscale winst in beginsel te veel belasting afgedragen heeft. In de toekomst wordt deze ‘te veel betaalde belasting’ verrekend met lagere fiscale winsten. In de fiscale aangifte bestaan actieve belastinglatenties niet.
16. In de jaarrekening kan als gevolg van een herwaardering een herwaarderingsreserve opgenomen zijn. Fiscaal mag geen herwaardering plaatsvinden, dus kan ook geen sprake zijn van een herwaarderingsreserve.
17. Wanneer het commerciële vermogen hoger is dan het fiscale resultaat (bijvoorbeeld door het alleen commercieel activeren van uitgaven of het herwaarderen van activa), zal de rechtspersoon in de toekomst meer belasting moeten betalen. Deze toekomstige belastingverplichting komt tot uiting in een passieve belastinglatentie in de jaarrekening die in de balans wordt opgenomen onder de voorzieningen. Een passieve belastinglatentie kan vele jaren op de balans staan. Bijvoorbeeld bij de herwaardering van onroerend goed is de belasting pas daadwerkelijk verschuldigd wanneer dit onroerend goed wordt verkocht. In de fiscale aangifte bestaan geen passieve belastinglatenties.
    Een ander tijdelijk verschil komt tot uitdrukking in de pensioenvoorziening. De belastingdienst hanteert een rekenrente van 4%, terwijl de huidige marktrente thans ongeveer 1,5% bedraagt. Ook andere parameters van de berekening van de pensioenvoorziening zijn fiscaal anders voorgeschreven dan commercieel gangbaar is. Als gevolg van dit verschil in rekenrente mag de rechtspersoon fiscaal gezien een lagere pensioenvoorziening aanhouden dan commercieel.
18. Commercieel gezien mogen onder de langlopende schulden zowel zakelijke kredieten als achtergestelde leningen en intercompany leningen opgenomen worden. De belastingdienst erkent echter alleen schulden waarbij zakelijke voorwaarden zijn overeengekomen. Achtergestelde leningen waarbij geen rente en aflossingsverplichtingen zijn overeengekomen, worden fiscaal niet als schuld beschouwd maar als eigen vermogen. Dit wordt dan aangeduid als informeel kapitaal.
19. Verschillen in kosten komen tot stand door het gebruik van verschillende afschrijvingstermijnen alsook de omstandigheid dat ontwikkelingskosten fiscaal niet geactiveerd mogen worden. Een rechtspersoon die tegen actuele waarde waardeert, moet jaarlijks beoordelen of sprake is van indicaties voor een bijzondere waardevermindering. Fiscaal mag niet tegen actuele waarde worden gewaardeerd en komen waardeverminderingen als gevolg van de waardering tegen actuele waarde niet voor. Een

duurzame waardevermindering van activa die tegen historische kostprijs zijn gewaardeerd, mag fiscaal wel doorgevoerd worden.

20. Egalisatiereserve (reserve tot gelijkmatige verdeling van kosten), herinvesteringsreserve en oudedagsreserve.
21. In sommige situatie wordt fiscaal aangenomen dat een inbreng van kapitaal in een vennootschap heeft plaatsgevonden zonder dat er een storting op aandelen heeft plaatsgevonden. Een dergelijke situatie doet zich voor indien bijvoorbeeld een moedermaatschappij enkel op grond van de aandeelhoudersrelatie aan haar dochtermaatschappij een voordeel in geld of goederen doet toekomen dat zij aan een willekeurige derde nooit zou hebben verschaft.

Inkomstenbelasting:

22. Box 1: inkomsten uit werk en woning. In deze box worden de inkomsten uit werk en woning opgegeven. Box 2: aanmerkelijk belang. In deze box worden de inkomsten uit aanmerkelijk belang opgegeven. Box 3: vermogen. In box 3 valt het vermogen dat niet in box 1 of box 2 is opgegeven.
23. Loon (en uitkering of pensioen), belastbare inkomsten uit eigen woning, resultaat uit overige werkzaamheden, winst uit onderneming.
24. Op de inkomsten mogen de uitgaven voor inkomensvoorzieningen (bijvoorbeeld een arbeidsongeschiktheidspremie) en de persoonsgebonden aftrek in mindering worden gebracht. Vervolgens mag een aantal heffingskortingen en aftrekposten in mindering worden gebracht. De belangrijkste heffingskorting voor alle belastingplichtigen is de algemene heffingskorting. Daarnaast geldt voor werknemers de arbeidskorting en de werkbonus. Ondernemers mogen tot een bepaald inkomen een aantal aftrekposten in mindering brengen op hun resultaat uit onderneming. De belangrijkste hiervan zijn de zelfstandigenaftrek, de startersaftrek, de meewerkaftrek en de MKB-vrijstelling. Het inkomen minus de heffingskortingen en aftrekposten noemen we het verzamelinkomen. Het verzamelinkomen is weer de grondslag voor de belastingheffing.
25. Tot € 20.000, 36,5%, vervolgens tot € 66.500, 40,4% en daarna 52%.
26. In deze box worden de inkomsten uit aanmerkelijk belang opgegeven.
27. Van een aanmerkelijk belang is sprake indien de belastingplichtige 5% of meer van het geplaatst kapitaal heeft in een vennootschap. Indien de aandeelhouder zelf geen 5% of meer heeft, maar samen met een bloed of aanverwant in de eerste lijn wel, dan is er toch sprake van een aanmerkelijk belang.
28. 25%.
29. In box 3 valt het vermogen dat niet in box 1 of box 2 is opgegeven. Hierbij kan gedacht worden aan bezittingen zoals een tweede huis, bank en spaartegoeden, aandelen en obligaties (die het belang van 5% niet overschrijden), enzovoort. De schulden mogen (met een drempel) in box 3 in mindering worden gebracht op de bezittingen.

Vennootschapsbelasting:

30. 20% over de eerste € 200.000 winst, daarna 25%.
31. Dat twee vennootschappen in de heffing worden betrokken als ware er één belastingplichtige.
32. Door deze vrijstelling worden alle voor- en nadelen voortvloeiende uit het aanhouden van een deelneming in aandelen in een andere vennootschap buiten de vennootschapsbelasting gelaten.

Omzetbelasting:

33. Beschrijf het bruto toegevoegde waardesysteem dat in Nederland wordt gebruikt bij de heffing van omzetbelasting.
    Een advocaat heeft werkzaamheden verricht voor een cliënt voor € 10.000. Over deze werkzaamheden moet de advocaat 21% BTW in rekening brengen. De advocaat stuurt zijn cliënt derhalve een nota van € 12.100 (€ 10.000 omzet en € 2.100 BTW). De € 10.000 aan werkzaamheden verwerkt de advocaat in zijn boekhouding als omzet; de € 2.100 BTW als kortlopende schuld (nog te betalen BTW). In dezelfde periode heeft de advocaat BTW betaald over diverse goederen en diensten die hij gekocht heeft. Stel dat de BTW over deze inkopen € 800 bedraagt. Deze BTW mag de advocaat als voorbelasting in mindering brengen op de af te dragen BTW. Per saldo draagt de advocaat aan het eind van de belastingperiode € 1.300 BTW (€ 2.100 - € 800) af aan de Belastingdienst.
34. 21%, 6% en 0%. Het algemene BTW-tarief in Nederland is 21%. Het tarief van 6% geldt voor goederen en diensten waarvan de overheid wil dat ze voor iedereen toegankelijk zijn. Het gaat hier met name om levensmiddelen en culturele activiteiten zoals musea. Het 0%-tarief geldt voor ondernemingen die goederen en diensten exporteren. De gedachte hierachter is dat de BTW wordt geheven in het land waarnaartoe wordt geëxporteerd. Daarnaast is een aantal branches en bedrijfsactiviteiten vrijgesteld van BTW. Het gaat hier om de branches onderwijs, gezondheidszorg en kinderopvang en financiële diensten zoals verzekeringen en bancaire diensten. Ondernemingen die in sectoren werken waarin de BTW is vrijgesteld, mogen ook geen BTW als voorbelasting terugvragen.
35. Een moeder met dochtervennootschappen mag ook een fiscale eenheid voor de omzetbelasting vormen. De omzetbelasting van de moeder en de dochters wordt dan bij elkaar opgeteld en in één aangifte aangegeven. Om een fiscale eenheid voor de omzetbelasting te vormen moet sprake zijn van een financiële, organisatorische en economische eenheid van ondernemingen die alle BTW-plichtig zijn.

Gesloten vragen

1. De Algemene wet inzake rijksbelastingen.
2. Een administratieplichtige moet ieder jaar een fiscale balans, een fiscale winst-en-verliesrekening en een vermogensvergelijking opstellen.
   Een toelichting is niet vereist. Een kasstroomoverzicht bij de fiscale aangifte wordt niet gevraagd. Het juiste antwoord is: een fiscale balans, een fiscale winst-en-verliesrekening en een vermogensvergelijking.
3. Niet voor studenten beschikbaar
4. De fiscale aangifte omvat een balans, winst-en-verliesrekening en vermogensvergelijking. Het kasstroomoverzicht vormt geen onderdeel van de fiscale aangifte.
   Het juiste antwoord is: een kasstroomoverzicht.
5. Voor de fiscale aangifte zijn de belangrijkste bronnen voor zowel micro-, kleine, middelgrote als grote rechtspersonen de AWR, de Wet op de inkomstenbelasting, de Wet op de vennootschapsbelasting en fiscale jurisprudentie.
6. Het vaststellen van de belastbare winst.
7. De belastbare winst te bepalen.
8. De fiscale balans en winst-en-verliesrekening van een bv dient vooral om de uiteindelijk te betalen belasting te bepalen en de aansluiting weer te geven tussen het commerciële resultaat en het fiscale resultaat. De commerciële jaarrekening informeert de aandeelhouder (ook over de belastingdruk). Er bestaat geen wettelijke verplichting om een dergelijke jaarrekening op te stellen. Een fiscale jaarrekening bestaat overigens niet. We spreken over

de fiscale aangifte met een fiscale balans en fiscale winst-en-verliesrekening. Het juiste antwoord is: om de uiteindelijk te betalen belasting te bepalen.

9. Niet voor studenten beschikbaar
10. Niet voor studenten beschikbaar
11. Het juiste antwoord is: herwaarderingsreserve.
12. Een positieve herwaardering van een activum, zodat het commercieel vermogen hoger wordt dan het fiscale vermogen.
13. Ja, een passieve belastinglatentie.
14. Nee, in dat geval ontstaat er géén belastinglatentie.
15. Een actieve latentie ontstaat als een fiscaal verlies naar verwachting verrekend kan worden met fiscale winsten uit opvolgende jaren.
16. Voor verrekenbare verliezen wordt een actieve belastinglatentie gevormd indien het aannemelijk is dat verrekening daadwerkelijk plaatsvindt. Niet permanente maar tijdelijke verschillen leiden tot een belastinglatentie in de commerciële jaarrekening. Als het commerciële vermogen lager is dan het fiscale vermogen, wordt er een actieve belastinglatentie gevormd. Het juiste antwoord is: Voor verrekenbare verliezen wordt een actieve belastinglatentie gevormd, als het aannemelijk is dat verrekening daadwerkelijk plaatsvindt.
17. Een passieve belastinglatentie ontstaat in de commerciële jaarrekening bijvoorbeeld bij herwaardering van onroerend goed.
18. Als op grond van een andere verdeling van de jaarlijkse afschrijvingen op een duurzaam actief in een bepaald jaar de fiscale afschrijvingen hoger of lager zijn dan de commerciële afschrijvingen.
19. Niet voor studenten beschikbaar
20. Investeringsaftrek
21. Ja, het vennootschappelijke (commerciële) resultaat is lager dan het fiscale resultaat.
22. De fiscaal hogere afschrijvingen leiden tot een lager fiscaal resultaat dan commercieel (immers: hogere kosten verlagen het resultaat). Dit leidt tot 500 -/- 300 = 200. De fiscaal niet- aftrekbare kosten leiden tot een hoger fiscaal resultaat (immers: lagere kosten verhogen het resultaat). Dit leidt tot 200 + 300 = 500. De investeringsaftrek tot slot is een fiscale faciliteit die de winst drukt. Dit leidt tot 500 -/- 100 = fiscaal resultaat van 400. Het juiste antwoord is: Ja, het commerciële resultaat is hoger dan het fiscaal belastbare bedrag.
23. Niet voor studenten beschikbaar
24. Het verschil tussen de afschrijvingen op commerciële en fiscale grondslag vindt men terug in de fiscale positie in de jaarrekening. De hogere afschrijving op fiscale grondslag leidt niet tot een vermindering van de herwaarderingsreserve in de commerciële jaarrekening. Een tijdelijk verschil tussen fiscaal en commercieel lijdt tot een belastinglatentie in de commerciële jaarrekening. Een vermindering van de herwaarderingsreserve treedt op bij waardevermindering (niet zijnde een afschrijving) van een actief, dan wel bij vervreemding van een actief dat tegen actuele waarde is gewaardeerd. De stelling ‘De afschrijving op fiscale grondslag dient op basis van het Burgerlijk wetboek te worden aangepast aan de commerciële grondslag’ is onjuist, omdat een dergelijke wettelijke bepaling niet bestaat. Het juiste antwoord is: Het verschil tussen de afschrijvingen op commerciële en fiscale grondslag vindt men terug in de fiscale positie in de jaarrekening.
25. Niet voor studenten beschikbaar
26. Niet voor studenten beschikbaar
27. Niet voor studenten beschikbaar
28. De kapitaalontrekking moet niet worden afgetrokken maar worden bijgeteld.
29. Dat op het dividend de deelnemingsvrijstelling van toepassing is.
30. Het resultaat uit overige werkzaamheden

31. Box 2.
32. Niet voor studenten beschikbaar
33. Dividenden en vervreemdingswinsten vallen onder inkomsten uit aanmerkelijk belang. Rente ontvangen op leningen u/g valt niet onder de inkomsten uit aanmerkelijk belang. Als het gaat om privé uitgeleend geld, dan worden de inkomsten daaruit (voor zover niet in box 1) in box 3 verantwoord. Gaat het om uitgeleend geld door een onderneming, dan wordt er over de rente-inkomsten vennootschapsbelasting geheven. 'Het DGA-loon' is onjuist, omdat inkomen uit werk – waar het DGA-loon onder valt – wordt verantwoord in box 1
34. Moeder en dochter moeten gelijklopende boekjaren hanteren.
35. Omzetbelasting en vennootschapsbelasting.
36. Een fiscale eenheid betekent dat de moeder een belastingaangifte doet voor haarzelf en één of meer van haar dochters.
37. Niet voor studenten beschikbaar
38. Om een dividenduitkering van de deelneming aan de moeder belastingvrij door de moeder te laten genieten.
39. Het juiste antwoord is: omzetbelasting.
40. Niet voor studenten beschikbaar
41. Niet voor studenten beschikbaar
42. Het juiste antwoord is: Ja, die neemt toe.
43. Vennootschapsbelasting (VPB).

Open vragen

9.1

a.

Machines (Balans debet)	+ € 1.000.000
Bank (Balans debet)	– € 1.000.000

b.

Winst 2015 voor afschrijving op de machine en VPB	€ 1.200.000
Afschrijving (= 0,2 * € 1.000.000)	€ 200.000 –
Winst 2015 voor belasting	€ 1.000.000
Vennootschapsbelasting	€ 250.000 –
Winst 2015 na belasting	€ 750.000

c.

Winst 2015 voor afschrijving op de machine en VPB	€ 1.200.000
Afschrijving (= 0,9 * € 1.000.000)	€ 900.000 –
Winst 2015 voor belasting	€ 300.000
Vennootschapsbelasting	€ 75.000 –
Winst 2015 na belasting	€ 225.000

d. € 75.000 (zie c)

e.

Winst 2015 voor belasting (Balans credit)	– € 250.000
Voorziening latente belastingen (Balans credit)	+ € 175.000
Te betalen VPB (Balans credit)	+ € 75.000

f.

Vennootschapsbelasting (W&V)	+ € 250.000
Winst 2015 voor belasting (W&V)	– € 250.000

g.

Fiscale balans Trajanus BV per 31 december 2015				
Machine	1.000.000		Aandelenkapitaal	400.000
Afschrijving machine	900.000		Winst 2015 na belasting	225.000
Boekwaarde machine		100.000	Te betalen Vpb	75.000
Bank		600.000		
		700.000		700.000

9.2 Niet voor studenten beschikbaar

9.3

Fiscaal vermogen 31 december 2016	€ 850.000
Fiscaal vermogen 1 januari 2016	-/- € 400.000
Kapitaalstorting	-/- € 10.000
Vermogenstoename	€ 440.000
Niet aftrekbaar:	
Dividenduitkering	€ 200.000
Vennootschapsbelasting	€ 40.000
Fiscaal resultaat	€ 680.000
-/- deelnemingsvrijstelling	-/- € 50.000
Belastbare winst	€ 630.000
-/- te verrekenen verliezen	-/- € 75.000
Belastbaar bedrag	€ 555.000

9.4. Niet voor studenten beschikbaar

9.5. Niet voor studenten beschikbaar

9.6. Niet voor studenten beschikbaar

9.7 Niet voor studenten beschikbaar

9.8.

a. Verschillen ontstaan veelal door verschillende waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen.
b. In de post ‘Latente belastingvoorziening’.
c. Ja, voor de boekjaren vanaf 2007 is dit toegestaan voor kleine en microvennootschappen.
d. Nee, alleen deelnemingen waarin overwegende zeggenschap wordt uitgeoefend.
e. Ja, immers het eigen vermogen op de geconsolideerde jaarrekening is gelijk aan het eigen vermogen op de enkelvoudige jaarrekening, terwijl in de geconsolideerde jaarrekening het vreemd vermogen van zowel de ‘moeder’ als de geconsolideerde maatschappijen is opgenomen.

9.9. Niet voor studenten beschikbaar

9.10. Niet voor studenten beschikbaar

Hoofdstuk 10 Boekhouden en mutaties

Theorievragen

1. De winst wordt in beginsel vastgesteld door middel van vermogensvergelijking.
2. Rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen zoals privéonttrekkingen en privéstortingen.
3. Het vermogen wordt doorlopend naar samenstelling en grootte geregistreerd.
4. In een dagboek staan alle gelijksoortige transacties chronologisch bij elkaar gerangschikt.
5. Een grootboek opent met de stand op de laatste balans.
6. Een sub-grootboek is een nadere detaillering van de individuele posten in het grootboek. Bijvoorbeeld het sub-grootboek debiteuren vermeldt welke debiteuren er zijn. In het grootboek is alleen de totaalstand terug te vinden.
7. Journaalposten worden gebruikt om de transacties op een overzichtelijke manier te administreren. Vanuit de journaalposten worden de grootboeken bijgewerkt.
8. Rekeningen van bezit worden gedebiteerd bij het ontstaan of bij de vermeerdering van een bezit; zij worden gecrediteerd bij het tenietgaan of bij het verminderen van het bezit. Rekeningen van schuld worden gecrediteerd bij het ontstaan of bij de vermeerdering van een schuld; zij worden gedebiteerd bij het verdwijnen of bij het verminderen van de schuld. Rekeningen van kosten worden gedebiteerd bij het ontstaan van de kosten. Rekeningen van opbrengsten worden gecrediteerd bij het ontstaan van de opbrengsten.
9. De proefbalans is een staat waarop de totaaltellingen van de grootboekrekeningen worden vastgelegd.
10. Op de saldibalans staan de tellingen zoals bij de proefbalans, maar dan gesaldeerd.

Gesloten vragen

1. Het voeren van een boekhouding.
2. Om overzicht te hebben en te houden in de financiële positie van het bedrijf.
3. De basisgegevens leveren voor het opstellen van de jaarrekening.
4. De vastlegging van de voor de financiële verslaggeving van de onderneming relevante interne gegevens.
5. Niet voor studenten beschikbaar
6. Het journaal.
7. Niet voor studenten beschikbaar
8. 3, 2, 1.
9. Niet voor studenten beschikbaar
10. Zowel het vermogen wordt geadministreerd als de veranderingen daarin.
11. Niet voor studenten beschikbaar
12. Het eigen vermogen daalt en de bezittingen afnemen.
13. Niet voor studenten beschikbaar
14. Een verzonden factuur.

15 Niet voor studenten beschikbaar

16 van eigen vermogen; 1, 3 en 4 van schuld.

17 Niet voor studenten beschikbaar

18	Algemene kosten	80
	Aan Privé	80

19 Niet voor studenten beschikbaar

20 Liquide middelen
Aan Winst

21. Niet voor studenten beschikbaar
22. Liquide middelen

	Aan Opbrengsten.		
23.	Niet voor studenten beschikbaar		
24.	Gebouwen	40.000	
	Aan Bedrijfskosten		40.000
25.	Niet voor studenten beschikbaar		
26.	D		
27.	Niet voor studenten beschikbaar		
28.	Debiteuren	70.000	
	Aan Opbrengst verkopen		57.851
	Aan Te betalen B.T.W.		12.149
	Kostprijs verkopen	30.000	
	Aan Voorraad goederen		30.000
29.	Niet voor studenten beschikbaar		
30	D		
31.	Niet voor studenten beschikbaar		
32.	Huuropbrengsten	24.000	
	Aan Vooruit ontvangen huren		24.000
33.	Niet voor studenten beschikbaar		
34.	Beide posten worden gecrediteerd.		
35.	Niet voor studenten beschikbaar		
36.	Een foutieve boeking.		
37.	Niet voor studenten beschikbaar		
38.	€ 13.000 credit		
39.	Niet voor studenten beschikbaar		
40.	€ 800.000		
41.	Niet voor studenten beschikbaar		
42.	Het totaalbedrag van de ontvangen facturen van crediteuren.		
43.	Niet voor studenten beschikbaar		
44.	Credit, omdat er een schuld ontstaat of omdat de schuld toeneemt.		
45.	Niet voor studenten beschikbaar		
46.	Beide rekeningen worden gedebiteerd.		
47.	Niet voor studenten beschikbaar		
48.	€ 26.000 debet.		
49.	Niet voor studenten beschikbaar		
50.	D		
51.	Niet voor studenten beschikbaar		
52.	Een kostenpost van € 1.600 en een credit balanspost van € 1.600.		
53.	Niet voor studenten beschikbaar		
54.	Beide rekeningen worden gecrediteerd.		
55.	Niet voor studenten beschikbaar		
56	€ 11.437,50		
57.	Niet voor studenten beschikbaar		
58.	D		
59.	Niet voor studenten beschikbaar		
60.	De bezittingen blijven in totaliteit gelijk.		
61.	Niet voor studenten beschikbaar		
62.	Een privéopname en een verkoop van inventaris.		
63.	Niet voor studenten beschikbaar		
64.	Bank	484	
	Aan Debiteuren 2		42

	Aan Crediteuren			242
65.	Niet voor studenten beschikbaar			
66.	Lening u/g en debet op de balans.			
67.	Niet voor studenten beschikbaar			
68	D			
69.	Niet voor studenten beschikbaar			
70.	Verbouwing		26.000	
	Aan Onderhoudskosten			26.000
71.	Niet voor studenten beschikbaar			
72.	Bij boeking van de inhouding van premies werknemersverzekeringen.			
73.	Niet voor studenten beschikbaar			
74.	Omzet		1.850	
	Te betalen B.T.W.	3	88,50	
	Aan Debiteuren			2.238,50
75.	Niet voor studenten beschikbaar			
76.	C			
77.	Niet voor studenten beschikbaar			
78.	Pensioenkosten			
	Aan Pensioenvoorziening			
79.	Niet voor studenten beschikbaar			
80.	De schulden nemen af en de bezittingen nemen af.			
81.	Niet voor studenten beschikbaar			
82.	A			
83.	Niet voor studenten beschikbaar			
84.	Een schuld van de directeur aan de BV van € 10.200.			
85.	Niet voor studenten beschikbaar			
86.	Vooruitbetaalde bedragen.			
87.	Niet voor studenten beschikbaar			
88.	De rekening Te betalen B.T.W. werd gecrediteerd.			
89.	Niet voor studenten beschikbaar			
90.	Doorberekende advertentiekosten		2.250	
	Te betalen B.T.W.		472,50	
	Aan Debiteuren			2.722,50
91.	Niet voor studenten beschikbaar			
92.	Vooruitbetaalde huren debet € 6.000.			
93.	Niet voor studenten beschikbaar			
94.	Debet op Salaris en credit op Loonheffing.			
95.	Niet voor studenten beschikbaar			
96.	Dagboeken en grootboek.			
97.	Niet voor studenten beschikbaar			

Open vragen

10.1.1.

a. Methoden om de winst te bepalen zijn: intracomptabel via dubbel boekhouden, door vermogensvergelijking (enkel boekhouden, extra comptabel door reconstructie van de winst-en-verliesrekening.

b. Eind eigen vermogen -/- begin eigen vermogen = 305 -/- 200 = 105 (vermogensverschil) + onttrekkingen van 40 -/- stortingen van 20 = 125.

10.1.2. Niet voor studenten beschikbaar

10.1.3.

a. stelling is onjuist.
b. stelling is onjuist.
c. stelling is juist.
d. stelling is juist.
e. stelling is juist.

10.1.4. Niet voor studenten beschikbaar

10.1.5.

Cash accounting houdt in dat de boekhouding per periode op basis van de daadwerkelijke ontvangsten en uitgaven geschiedt.

Accrual accounting houdt in dat de opbrengsten en de kosten worden toegerekend aan de perioden waarmee zij oorspronkelijk zijn verbonden en niet aan de perioden dat zij ontvangen of betaald worden.

10.2.1

1. Wel via de winst- en verliesrekening

Immateriële vaste activa nemen toe met € 60.000, de wettelijke reserve (passivazijde) neemt toe met € 60.000

2. Niet via de winst- en verliesrekening (maar rechtstreeks van het eigen vermogen, uit de vrije reserves)

Liquide middelen/vlottende activa dalen met € 25.000 en de overige reserves (of onverdeelde winst) dalen met € 25.000

3. Wel Via de winst- en verliesrekening

Deelnemingen onder de financiële vaste activa nemen toe met € 40.000, de wettelijke reserve deelnemingen neemt toe met € 40.000 (indien Rummel B.V. niet vrij over de ingehouden winst van haar deelneming kan beschikken).

Ook goed: Deelnemingen onder de financiële vaste activa nemen toe met € 40.000, de overige reserves (of onverdeelde winst) neemt toe met € 40.000 (indien Rummel B.V. wel vrij over de ingehouden winst van haar deelneming kan beschikken)

4. Wel via de Winst- verliesrekening

De post voorzieningen aan de passivazijde neemt toe met € 100.000 en de overige reserves (of onverdeelde winst) nemen af met € 100.000

5. Wel via de Winst-en verliesrekening

De post onderhanden werk aan de activazijde neemt toe met € 30.000 en de overige reserves (of onverdeelde winst) nemen toe met € 30.000

10.2.2

Mutatie	Rechtstreeks EV of W&V	Plus of min
1. Afschrijving goodwill	W&V	-/- € 10.000
2. Agiostorting	Rechtstreeks EV	+/+ € 100.000
3. Voorziening	W&V	-/- € 250.000
4. Onderhanden werk	W&V	+/+ € 80.000
5. Herwaardering kantoorpand	Rechtstreeks EV	+/+ € 20.000

1. Goodwill dient te worden afgeschreven. De afschrijvingskosten lopen via de W&V-rekening en verlagen de winst.
2. Een agiostorting is het meerdere dat aandeelhouders storten boven het nominale bedrag van de aandelen en komt rechtstreeks ten goede aan het eigen vermogen .
3. Een voorziening wordt getroffen door de kosten van de reorganisatie alvast te nemen in de W&V-rekening. Deze kosten verlagen de winst.
4. Onderhanden werk leidt tot een post aan de activazijde van de balans. Dit is omzet welke nog niet is gefactureerd. De omzet wordt wel al geboekt in de W&V-rekening en verhoogt de winst.
5. De herwaardering van het kantoorpand leidt tot een verhoging van de waarde van het pand aan de activazijde en vorming van een herwaarderingsreserve, rechtstreeks in het eigen vermogen. Het eigen vermogen wordt daardoor hoger.

10.2.3

Feit 1:
Winst-en-verliesrekening: - € 220
<u>Toelichting</u>
De correctie in de winst-en-verliesrekening bedraagt € 1.600 - € 1.380= € 220 lagere winst.. De rentekosten werden € 220 te laag opgenomen waardoor de winst in de winst-en-verliesrekening € 220 te hoog werd vastgesteld, daarom corrigeren met -€ 220.

Balans:
Er treden alleen aan de passiefzijde veranderingen op
hypothecaire lening + € 220
onverdeelde winst: - € 220

Let op: er treedt geen verandering op in de post Bank. Er werd in de foute boeking al een bedrag van (€ 1380 + € 1600= € 2980) van de bankrekening afgeboekt, dat is het juiste bedrag.
Aan de actiefzijde vindt daarom geen correctie plaats.

Feit 2
Winst-en-verliesrekening: + € 1.500
Toelichting
De correctie in de winst-en-verliesrekening: € 7.500 - € 6.000= € 1.500. De boekwinst van € 1.500 komt als incidenteel resultaat in de winst-en-verliesrekening.

Balans:
actiefzijde: Bank + € 1.500
passiefzijde: Onverdeelde winst + € 1.500
Juist noemen actiefzijde/passiefzijde:

10.2.4

Onderwerp 1
De bewering is onjuist, omdat tegenover de toename van de voorraad een toename van de post Crediteuren optreedt. Het eigen vermogen muteert niet.
Journaalpost: Voorraad Goederen € 50.000 AAN Crediteuren € 50.000
Onderwerp 2
De bewering is onjuist, omdat de huurkosten worden gematched met het gebruik(sgenot). De huurkosten in december 2016 zijn kosten in 2016, de huurkosten in januari en februari 2017 zijn kosten in 2017. Het 'verdwijnen' van € 4.500 aan geldmiddelen is niet maatgevend voor de verwerking van de kosten in de jaarrekening.
Journaalpost: Huurkosten (2016) € 1.500 en Overlopende Activa € 3.000 AAN Bank € 4.500
Onderwerp 3
De bewering is onjuist, omdat de post Machines niet daalt met € 5.000 maar met € 3.000.
Journaalpost: Bank € 5.000 AAN Verkoopresultaat Machines € 2.000 AAN Machines € 3.000

10.2.5
a. de herwaardering van het pand

1. Mutatie in..	2. Welke kant/zijde?	3. Welke post?	4. Omvang mutatie	5. Waarde na mutatie
Balans	Activa	Vaste activa	€100.000	€3,1 miljoen
Balans	Passiva	Herwaarderingsreserve	€100.000	€3,1 miljoen

b. de geplande reorganisatie

1. Mutatie in..	2. Welke kant/zijde?	3. Welke post?	4. Omvang mutatie	5. Waarde na mutatie
Winst & verlies	Kosten	Reorganisatiekosten	€200.000	€200.000
Balans	Passiva	Reorganisatievoorziening	€200.000	€200.000

10.2.6

a.

Koelinstallatie (Balans debet)	+ € 40.000
Leaseverplichtingen (Balans credit)	+ € 40.000

b.

Bank (Balans debet)	+ € 800.000
Voorraad wijn (Balans debet)	– € 600.000
Winst 2015 (Balans credit)	+ € 200.000
Omzet (W&V)	+ € 800.000
Inkoopwaarde omzet (W&V)	+ € 600.000
Winst 2015 (W&V)	+ € 200.000

c.

Voorraad wijn (Balans debet)	+ € 500.000
Bank (Balans debet)	– € 500.000

d.

Voorziening proces arbeidsconflict (Balans credit)	– € 25.000
Winst 2015 (Balans credit)	– € 15.000
Bank (Balans debet)	– € 40.000
Kosten arbeidsconflict (W&V)	+ € 15.000
Winst 2015 (W&V)	– € 15.000

e.

Winst 2015 (Balans credit)	– € 100.000
Bank (Balans debet)	– € 100.000
Overige kosten (W&V)	+ € 100.000
Winst 2015 (W&V)	– € 100.000

f.

Deelneming (Balans debet)	+ € 350.000
Goodwill (Balans debet)	+ € 50.000
Bank (Balans debet)	– € 400.000

g.

Kosten van ontwikkeling (Balans debet)	+ € 75.000
Bank (Balans debet)	– € 75.000
Wettelijke reserve (Balans credit)	+ € 75.000
Winstreserve (Balans credit)	– € 75.000

h.

Betaalde rente

Winst 2015 (Balans credit) (0,1 * € 40.000)	– € 4.000
Bank (Balans debet)	– € 4.000

Betaalde aflossing

Leaseverplichtingen (Balans credit) (€ 10.552 – € 4.000)	– € 6.552
Bank (Balans debet)	– € 6.552
Interestkosten (W&V)	+ € 4.000
Winst 2015 (W&V)	– € 4.000

i.

Winst 2015 (Balans credit)	– € 8.000
Koelinstallatie (Balans debet)	– € 8.000
Afschrijvingskosten koelinstallatie(W&V)	+ € 8.000
Winst 2015 (W&V)	– € 8.000

10.2.7

a.

Bank (balans debet)	+ € 255.000
Aandelenkapitaal (balans credit)	+ € 250.000
Agio (balans credit)	+ € 5.000

b.

Garageboxen (balans debet)	+ € 180.000
Bank (balans debet)	– € 180.000

c.

Vooruitbetaalde verzekeringspremie (balans debet)	+ € 480
Bank (balans debet)	– € 480

d.

Balans

Winst 2015 (balans credit)	– € 120 (€ 480/4)
Vooruitbetaalde verzekeringspremie (balans debet)	– € 120

Winst- en verliesrekening

Verzekeringskosten	+ € 120
Winst 2015	– € 120

e.

Bank (balans debet)	+ € 2.250 (3 * 10 * € 75 = € 2.250)
Vooruitontvangen huur (balans credit)	+ € 2.250

f.

Balans

Vooruitontvangen huur (balans credit)	– € 1.500
Winst 2015 (balans credit)	+ € 1.500 (2 * 10 * € 75 = € 1.500)

Winst- en verliesrekening

Winst 2015	+ € 1.500
Huuropbrengsten	+ € 1.500

g.
Balans

Winst 2015 (balans credit)	– € 1.500
	(10 * € 18.000/30/4 = € 1.500)
Garageboxen (balans debet)	– € 1.500

Winst- en verliesrekening

Afschrijvingskosten	+ € 1.500
Winst 2015	– € 1.500

10.2.8

a.
- Bedrijfspand komt eind 2014 op de balans voor 550.000 op de activazijde.
- Er ontstaat een herwaarderingsreserve van 37.500 en een belastinglatentie van 12.500 aan de passivazijde.
- Effecten komen eind 2014 op de balans voor 95.000 aan de activazijde.
- Er ontstaat een toename van de onverdeelde winst van 20.000.

b.
- Bedrijfspand komt eind 2015 op de balans voor 475.000.
- De herwaarderingsreserve en de belastinglatentie nemen beide af tot nul. De onverdeelde winst neemt af met 25.000.
- Effecten komen eind 2015 op de balans voor 90.000 aan de activazijde.
- Er ontstaat een afname van de onverdeelde winst van 5.000.

10.2.9. Niet voor studenten beschikbaar

10.2.10. Niet voor studenten beschikbaar

10.2.11.

a. Geen effect, want er wordt een wettelijke reserve gevormd, die ook onderdeel van het eigen vermogen is.
b. Geen effect, want het resultaat wordt pas genomen bij oplevering van het werk.
c. Wel een effect, want afschrijvingen verlagen het resultaat en daarmee het eigen vermogen.
d. Wel een effect, want dit verlaagt de winst en daarmee het eigen vermogen.
e. Wel een effect, want kosten via de winst-en-verliesrekening en daarmee ten laste van het eigen vermogen.

10.2.12. Niet voor studenten beschikbaar

10.2.13.

a. Vorderingen 2300 lager, Onverdeelde winst 2300 lager.
b. Overige reserves 1500 lager, Kortlopende schuld 1500 hoger.
c. Onverdeelde winst 500 lager, Kortlopende schuld 500 hoger.
d. Vorderingen 500 hoger, Onverdeelde winst 500 hoger.
e. Onverdeelde winst 1500 lager, Kortlopende schuld 1500 hoger.

10.2.14. Niet voor studenten beschikbaar

10.2.15.

a. De balanspost Voorraad daalt met € 1.200, alsmede de Onverdeelde Winst op de balans.
b. Op de balans gaat de post Materiële Vaste Activa met € 4.500 naar beneden en Onverdeelde Winst daalt met € 4.500.
c. Op de balans stijgt de post Voorziening met € 14.000 en met ditzelfde bedrag daalt de Onverdeelde Winst.
d. € 8.500 worden afgeboekt van de Immateriële Vaste Activa, Onverdeelde winst € 8.500 omlaag. Wettelijke Reserve € 8.500 omlaag, overige reserves € 8.500 omhoog.
e. Op de balans wordt onder Overlopende Activa een bedrag van € 500 opgenomen en tegelijk stijgt de Onverdeelde Winst met € 500.

10.2.16. Niet voor studenten beschikbaar

10.2.17.

a. Materiële vaste activa € 40.000 lager, Onverdeelde winst zelfde bedrag lager.
b. Vorderingen en overlopende activa € 7.500 hoger, Onverdeelde winst zelfde bedrag hoger.
c. Kortlopende schulden € 3.000 hoger, Onverdeelde winst zelfde bedrag lager.
d. Vorderingen en overlopende activa € 2.500 hoger, Onverdeelde winst zelfde bedrag hoger.
e. Geen invloed. Prestatie heeft betrekking op 2017 en wordt derhalve niet in 2016 opgenomen.

10.2.18. Niet voor studenten beschikbaar

10.2.19.

a1 Uitgaven zijn uitgaande kasstromen en verlagen de balanspost Liquide middelen. Kosten zijn opgeofferde waarden of middelen, die op de winst-en-verliesrekening worden geregistreerd en het Eigen Vermogen verlagen.
a2 Ontvangsten zijn inkomende kasstromen en verhogen de balanspost Liquide middelen. Opbrengsten zijn vergoedingen – die in de regel recht op ontvangst geven – voor in rekening gebrachte goederen of diensten en worden op de winst-en-verliesrekening geregistreerd en verhogen het Eigen Vermogen.
b. Resultaat 2016 € 500 hoger, Vorderingen en overlopende activa € 800 hoger, Kortlopende schulden geen effect.
c. Resultaat geen effect, Vorderingen en overlopende activa geen effect, Kortlopende schulden € 1200 hoger.
d. Resultaat 2016 geen effect, Vorderingen en overlopende activa geen effect, Kortlopende schulden geen effect.

10.2.20. Niet voor studenten beschikbaar

10.2.21.

	Balansposten		Resultatenrekening	
a.	Voorraden	-/- € 5.000		
	Onverdeelde winst	-/- € 5.000	Resultaat	-/- € 5.000
b.	Geen mutaties			
c.	Vorderingen en overlopend activa	-/- € 2.500		
	Onverdeelde winst	-/- € 2.500	Resultaat	-/- € 2.500
d.	Vorderingen en overlopend activa	+ € 5.500		
	Onverdeelde winst	+ € 5.500	Resultaat	+ € 5.500
e.	Materiële vaste activa	-/- € 15.000		
	Onverdeelde winst	-/- € 15.000	Resultaat	-/- € 15.000

10.2.22 Niet voor studenten beschikbaar

10.2.23.

a. Materiële vaste activa € 25.000 lager. Onverdeelde winst zelfde bedrag lager.
Algemene beheerskosten € 25.000 hoger; resultaat € 25.000 lager.

b. Voorraden € 10.000 lager. Onverdeelde winst zelfde bedrag lager.
Kostprijs van de omzet € 10.000 hoger; resultaat € 10.000 lager.

c. Kortlopende schulden € 2.000 hoger. Onverdeelde winst zelfde bedrag lager.
Algemene beheerskosten € 2.000 hoger; resultaat € 2.000 lager.

d. Vorderingen en overlopende activa € 2.500 hoger. Onverdeelde winst zelfde bedrag hoger.
Algemene beheerskosten € 2.500 lager; resultaat € 2.500 hoger.

e. Voorzieningen € 150.000 lager. Onverdeelde winst zelfde bedrag hoger.
Algemene beheerskosten € 150.000 lager, resultaat € 150.000 hoger.

f. Kortlopende schulden € 8.000 hoger, onverdeelde winst zelfde bedrag lager.
Omzet en resultaat € 8.000 lager.

g. Geen mutatie.

h. Kortlopende schulden € 30.000 hoger, onverdeelde winst zelfde bedrag lager.
Rentelasten en soortgelijke kosten € 30.000 hoger, resultaat zelfde bedrag lager.

10.2.24 Niet voor studenten beschikbaar

10.2.25

	Balans			Resultatenrekening		
1.	Vorderingen en overlopende activa	+	2.500			
	Onverdeelde winst	+	2.500	Resultaat	+	2.500
2.	Vorderingen en overlopende activa	-/-	10.000			
	Onverdeelde winst	-/-	10.000	Resultaat	-/-	10.000
3.	Vorderingen en overlopende activa	+	3.000			
	Onverdeelde winst	+	3.000	Resultaat	+	3.000
4.	Materiële vaste activa	+	2.000			
	Onverdeelde winst	-/-	2.000	Resultaat	-/-	2.000
5.	Voorzieningen	-/-	25.000			
	Onverdeelde winst	-/-	25.000	Resultaat	-/-	25.000

10.2.26. Niet voor studenten beschikbaar

10.2.27.

	Balans			Resultatenrekening		
a.	Overlopende passiva	+	10			
	Onverdeelde winst	-/-	10	Resultaat	-/-	10
b.	Voorraden	-/-	20			
	Onverdeelde winst	-/-	20	Resultaat	-/-	20
c.	Vorderingen en overlopende activa	-/-	30			
	Onverdeelde winst	-/-	30	Resultaat	-/-	30
d.	Inventaris	+	50			
	Onverdeelde winst	+	50	Resultaat	+	50
	Inventaris	-/-	10			
	Onverdeelde winst	-/-	10	Resultaat	-/-	10
5	Immateriele vaste activa	-/-	25			
	Onverdeelde winst	-/-	25	Resultaat	-/-	25

10.2.28. Niet voor studenten beschikbaar

10.2.29.

a. Balans: Immateriële vaste activa: € 4.000.000 -/- € 800.000 afschrijvingen = € 3.200.000. Eigen Vermogen € 3.200.000 hoger (welke als wettelijke reserve wordt opgenomen en aangehouden).
Resultatenrekening: *algemene beheerskosten* € 4.000.000 lager en door afschrijvingen € 800.000 hoger. Per saldo komt het resultaat € 3.200.000 hoger uit.

b. Balans: vorderingen en overlopende activa € 25.000 hoger, evenals het Eigen Vermogen.
Resultatenrekening: *algemene beheerskosten* € 25.000 lager en het resultaat derhalve € 25.000 hoger.

c. Balans: vorderingen en overlopende activa € 60.000 hoger, evenals het Eigen Vermogen.
Resultatenrekening: *algemene beheerskosten* € 60.000 lager en het resultaat derhalve € 60.000 hoger.

d. Balans: in mindering brengen op vorderingen en overlopende activa: € 125.000 lager. Eigen Vermogen daalt met hetzelfde bedrag.
Resultatenrekening: Algemene beheerskosten (evt. verkoopkosten) € 125.000 hoger en het resultaat € 125.000 lager.

e. Balans: Voorziening vormen tot € 400.000. Eigen Vermogen daalt met hetzelfde bedrag. Resultatenrekening: Algemene beheerskosten (evt. verkoopkosten) € 400.000 hoger en het resultaat € 400.000 lager.

10.2.30. Niet voor studenten beschikbaar

10.2.31.

a. Geen invloed op resultaat en balans.
b. Resultaat negatief € 15.000 en Eigen vermogen lager € 15.000. Kortlopende schulden zelfde bedrag hoger.
c. Geen invloed. Dit betreft enkel een omzetting van vorderingen naar liquide middelen in 2017.
d. Resultaat negatief € 75.000 en Eigen vermogen lager € 75.000. Kortlopende schulden zelfde bedrag hoger.
e. Resultaat positief € 12.500 en Eigen vermogen hoger € 12.500. Vorderingen en overlopende activa zelfde bedrag hoger.

10.2.32. Niet voor studenten beschikbaar

10.2.33.

a. Het feit heeft betrekking op een transactie in het nieuwe jaar en derhalve geen invloed op resultaat en balans.
b. Resultaat verbetert met 3/4 * € 40.000, ofwel € 30.000. Balans: Vorderingen en overlopende activa € 30.000 hoger. Onverdeelde winst / overige reserves idem.
c. Correctie dient plaats te vinden voor de balanswaardering. Het voorstel van de directeur kan niet, omdat het niet toegestaan is nog niet gerealiseerde winst in de waardering op te nemen. De correctie kan niet hoger zijn dan de waardering. Resultaat: € 4.000 lager. Balans: Voorraden € 4.000 lager; Eigen vermogen ook € 4.000 lager.
d. Toezegging is in 1998 gedaan en betreft ook het jaar 1998. Ondanks het feit dat nog niet is uitbetaald wel als verplichting opnemen. Resultaat: € 100.000 lager. Balans: Kortlopende schulden € 100.000 hoger. Onverdeelde winst / overige reserves € 100.000 lager.
e. De grond voor de stelselwijziging is niet valide. Resultaatoverwegingen mogen nooit de reden hiertoe zijn. Derhalve dient onafhankelijk van het resultaat de normale afschrijvingslast meegenomen te worden. Resultaat: € 65.000 lager. Balans: Materiële vaste activa € 65.000 lager. Onverdeelde winst / overige reserves idem.

10.2.34.

a. Balans: Immateriële vaste activa € 4.000.000 -/- 800.000 afschrijvingen = € 3.200.000. Eigen vermogen € 3.200.000 hoger. Als wettelijke reserve opnemen en aanhouden. Resultaat: Algemene beheerskosten € 4.000.000 lager en door afschrijvingen € 800.000 hoger. Resultaat € 3.200.000 hoger.
b. Balans: Vorderingen en overlopende activa € 25.000 hoger. Eigen vermogen idem hoger. Resultaat: Algemene beheerskosten € 25.000 lager. Resultaat € 25.000 hoger.
c. Balans: Vorderingen en overlopende activa € 60.000 hoger. Eigen vermogen idem hoger. Resultaat: Algemene beheerskosten € 60.000 lager. Resultaat dus € 60.000 hoger.
d. Balans: Voorziening treffen en in mindering op vorderingen en overlopende activa brengen, € 125.000 lager. Eigen vermogen daalt met zelfde bedrag. Resultaat: Algemene beheerskosten, eventueel verkoopkosten € 125.000 hoger. Resultaat: € 125.000 lager.
e. Balans: Voorziening vormen tot € 400.000. Eigen vermogen zelfde bedrag lager. Resultaat: Algemene beheerskosten, eventueel verkoopkosten € 400.000 hoger. Resultaat € 400.000 lager.

10.2.35.

1. Goodwill: alleen gekochte goodwill mag worden geactiveerd.
2. Incourant: voorziening incourant dient in mindering te worden gebracht op het actief.
3. Machine: waardering tegen aanschaffingsprijs onder aftrek van afschrijvingen.
4. Onderhanden werk: onderhanden werk kan worden gewaardeerd inclusief winstopslagpercentage of completion-methode.
5. Schadeclaim: voorzieningen dienen te worden getroffen voor specifieke risico’s en verplichtingen die op de balansdatum onderkend worden.

10.2.36. Niet voor studenten beschikbaar

10.2.37.

1. Vermogenseffect € 10.000 nadelig, de post Vaste activa wordt met € 10.000 verlaagd.
2. Geen vermogenseffect, de post Liquide middelen wordt € 20.000 lager, de post kortlopende schulden wordt € 20.000 lager.

3. Geen vermogenseffect, de post Voorraden neemt met € 15.000 toe, de post Crediteuren neemt met € 15.000 toe.
4. Vermogenseffect € 5.000 nadelig, de post Vorderingen wordt met € 5.000 verlaagd.

Hoofdstuk 11

11.1

a. Operational lease, omdat de post Leaseverplichtingen aan de creditzijde van de balans ontbreekt of de bestelauto is niet geactiveerd.
b. € 175.000 – € 25.000 – € 60.000 = € 90.000.
c. € 45.000 gereserveerd (zie toename winstreserve van € 255.000 naar € 300.000). € 30.000 betaald aan dividend (zie kasstroomoverzicht).
d. Voorraad fietsen 1 januari 2017 + Inkopen fietsen 2017 – Inkoopwaarde omzet 2017 = Voorraad fietsen 31 december 2017
   € 200.000 + Inkopen fietsen 2017 – € 2.700.000 = € 300.000
   Inkopen fietsen = € 2.800.000
   Crediteuren 1 januari 2017 + Inkopen fietsen op rekening 2017 – Betaling aan crediteuren 2017 = Crediteuren 31 december 2017
   € 185.000 + € 2.800.000 – Betaling aan crediteuren 2017 = € 160.000
   Betaling aan crediteuren 2017 = € 2.825.000
e. (€ 50.000 (toename aandelenkapitaal) + € 15.000 (toename agio))/10.000 = € 6,50.
   € 65.000 (kasstroomoverzicht)/10.000 = € 6,50
f. Toevoeging voorziening arbeidsconflict = € 10.000 (zie W&V).
   Voorziening arbeidsconflict op de balans neemt toe met € 4.000. Dit betekent dat er in 2017 € 6.000 aan de voorziening arbeidsconflict is onttrokken (zie ook balans te betalen kosten € 6.000).
g. CR op 31 december 2017 = € 707.000/€ 239.000 = 2,96.
   CR op 2 januari 2018 = € 634.000/€ 166.000 = 3,82.
   CR verbetert.
h. Debt ratio op 31 december 2017 = € 483.000/€ 1.317.000 = 0,37.
   Debt ratio op 2 januari 2018 = € 410.000/€ 1.244.000 = 0,33.
   Debt ratio verbetert.
i. Geen invloed, want de vlottende activa en de vlottende passiva veranderen niet.
j. Geen invloed, want de omvang van het eigen vermogen verandert niet alleen de samenstelling van het eigen vermogen verandert.

11.2

a. Er is sprake van financial lease, omdat de bestelauto is geactiveerd (economisch eigendom) en aan de creditzijde van de balans staat de post leaseverplichtingen. Bij operational lease zou de bestelauto niet op de balans voorkomen en zou geen sprake zijn van leaseverplichtingen aan de creditzijde van de balans.
b. € 19.000 (interestkosten W&V) – € 12.000 (interestkosten 6% hypotheek) = € 7.000 interestkosten leasetermijn
   Aflossingsgedeelte leasetermijn = € 17.000 – € 7.000 = € 10.000 of
   € 65.000 (contante aankoopprijs 2 januari 2017) – € 55.000 (leaseverplichtingen balans 31 december 2017) = € 10.000.
c. De winst na vennootschapsbelasting 2016 is geheel gereserveerd (zie toename winstreserve van € 255.00 naar € 330.000) en er staat geen betaald dividend in het kasstroomoverzicht. De winst voor vennootschapsbelasting is € 75.000 + € 25.000 = € 100.000. De vennootschapsbelasting is betaald (zie kasstroomoverzicht). Het resterende bedrag is gereserveerd.
d. € 175.000 (balans 1 januari 2017) – € 10.000 (verkoop bestelauto) + € 65.000 (financial lease bestelauto) – € 92.000 (afschrijvingskosten bestelauto's) = € 138.000 (balans 31 december 2017)

e. € 250.000 (voorraad snoepgoed balans 1 januari 2017) + € …….. (inkopen snoepgoed 2017) – € 2.000.000 (inkoopwaarde omzet 2017) = € 350.000 (voorraad snoepgoed balans 31 december 2017)
   Inkopen snoepgoed 2017 = € 2.100.000
   € 195.000 (crediteuren balans 1 januari 2017) + € …….. (inkopen snoepgoed 2017) – € 2.115.000 (betaald aan crediteuren 2017) = € 350.000 (crediteuren balans 31 december 2017)
   Inkopen snoepgoed 2017 = € 2.100.000
f. Toename geplaatst aandelenkapitaal (= € 50.000) + toename agio (= € 25.000) = ontvangst aandelenemissie (= € 75.000)
g. € 75.000/5.000 = € 15
h. € 120.000 (debiteuren balans 1 januari 2017) + € …….. (omzet snoepgoed 2017) – € 2.920.000 (ontvangsten afnemers 2017) = € 200.000 (debiteuren balans 31 december 2017)
   Omzet snoepgoed 2017 = € 3.000.000
i. Er is een rekening ontvangen van de advocaat voor € 3.000 (toevoeging aan voorziening arbeidsconflict van € 10.000, maar op de balans neemt de voorziening arbeidsconflict maar toe met € 7.000 en op de balans op 31 december staat aan de creditzijde de post te betalen kosten voor € 3.000).
j. Gemiddeld eigen vermogen = (€ 580.000 + € 850.000)/2 = € 715.000
   REVNB = € 195.000/€ 715.000 * 100% = 27,3%
k. Gemiddeld totaal vermogen = (€ 1.065.000 + € 1.400.000)/2 = € 1.232.500
   RTVVB = € 279.000/€ 1.232.500 * 100% = 22,6%
   Gemiddeld vreemd vermogen = (€ 485.000 + € 550.000)/2 = € 517.500
   KVV = € 19.000/€ 517.500 * 100% = 3,7%
   Positief hefboomeffect, want RTVVB (22,6%) > KVV (3,7%).

11.3

a. Een enkelvoudige (of vennootschappelijke) jaarrekening = de jaarrekening van één afzonderlijke rechtspersoon.
   Een geconsolideerde jaarrekening = de jaarrekening waarin de activa, passiva, baten en lasten van de rechtspersonen en vennootschappen die een groep of groepsdeel vormen en andere in de consolidatie meegenomen rechtspersonen en vennootschappen, als één geheel worden opgenomen (art. 2:405 lid 1 BW).
b. Groepsvermogen = een post in de geconsolideerde jaarrekening die het eigen vermogen van de moeder + het belang van derden aangeeft.
c. Het matchingbeginsel (uitwerking toerekeningsbeginsel aan de kostenkant, volgt uit art. 2:362 lid 5 BW) =kosten verantwoorden in die periode waarin de uit die kosten voortvloeiende opbrengsten worden gerealiseerd.
d. Als er bijvoorbeeld 100 stuks worden ingekocht en 80 stuks worden verkocht in een bepaalde periode, moet als Inkoopwaarde omzet in de winst- en verliesrekening de waarde van die 80 stuks worden opgenomen (product matching).
   Als bijvoorbeeld de verzekeringspremie voor een beroepsaansprakelijkheidsverzekering voor één jaar vooruit wordt betaald mag dat niet in één keer het resultaat drukken maar moet aan elke maand een twaalfde deel als kosten worden toegerekend (period matching).
e. Het bestuursverslag geeft (art. 2:391 lid 1 BW):
   - een getrouw beeld van de toestand op de balansdatum;
   - de ontwikkeling gedurende het boekjaar aan;
   - de resultaten van de rechtspersoon en van de groepsmaatschappijen waarvan de financiële gegevens in de jaarrekening zijn opgenomen.

f. Goodwill = het positieve verschil tussen de betaalde prijs en de intrinsieke waarde van de deelneming (art. 2:389 lid 7 BW).
g. completed contract methode (= winst nemen bij oplevering).
   percentage of completion methode (= winst nemen naar rato van de voortgang van het werk).
h. De opbrengstwaarde (art. 8 BAW).
i. Voorbeelden hiervan zijn:
   - borgtocht (art. 7:850 BW);
   - langlopende huurovereenkomsten;
   - operational lease contracten;
   - materiële vaste activa in bestelling;
   - langlopende inkoopcontracten.
j. - Rentabiliteitswaarde
   - Rendementswaarde
   - Discounted cash flow waarde
k. 1. Toelichting
   2. Bestuursverslag
   3. Toelichting
   4. Overige gegevens
l. Verschillen ontstaan veelal door verschillende waarderings- en resultaatbepalings-grondslagen.
m. In de post 'Voorziening latente belastingen'.
n. - Gerechtshof
   - Hoge Raad

11.4
a. - De accountant
   - De AFM (Autoriteit Financiële Markten)
   - De Ondernemingskamer van het Gerechtshof in Amsterdam
b. Indien een jaarrekening niet aan de wettelijke vereisten voldoet, kunnen belanghebbenden, de AFM en de advocaat-generaal bij het Gerechtshof in Amsterdam (art. 2: 448 BW) een jaarrekeningprocedure starten.
c. Bij de Ondernemingskamer van het Gerechtshof in Amsterdam.
d. Financiële derivaten kunnen worden gebruikt om:
   - risico's af te dekken
   - te speculeren
e. Materialiteit is een onderdeel van relevantie en houdt in dat samenvoeging van posten op de balans en de W&V rekening is niet toegestaan (art. 2:363 lid 1 en 2 BW), tenzij de posten in het geheel van de jaarrekening van geringe betekenis zijn (art. 2:263 lid 3 BW).
f. Voorzichtigheidsbeginsel
g.
   - Boekwaarde (= zichtbaar eigen vermogen op de balans)
   - Intrinsieke waarde (= eigen vermogen op de balans op basis van actuele waarde)
   - Liquidatiewaarde (= geschatte netto-opbrengst bij het staken van de onderneming)
h. (Beperkte) balans
i. Doelstellingen van de jaarrekening zijn:
   - het geven van inzicht aan gebruikers (opdat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent het vermogen en het resultaat)
   - het afleggen van verantwoording voor het gevoerde beleid (bijv. aan de aandeelhouders van een NV of BV)

- kapitaalbescherming (kapitaal van de rechtspersoon dient zoveel mogelijk in stand te worden gehouden ter bescherming van de schuldeisers)
- vaststelling van de uitkeerbare winst

j. Volgens de wet kunnen intellectuele vermogensrechten alleen op de balans verschijnen (geactiveerd worden) als er uitgaven aan derden zijn gedaan, artikel 2:385 lid 4 BW jo artikel 2:365 lid 1c.
k. Beursgenoteerde ondernemingen.
l. De jaarrekening moet een zodanig inzicht verschaffen dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent het vermogen, het resultaat, alsmede voor zover de aard van een jaarrekening dat toelaat, omtrent de solvabiliteit en de liquiditeit (artikel 2:362 lid 1 BW).
m. Jaarrekening (= Balans, W&V, Toelichting), Bestuursverslag, Overige gegevens
n. Een groep = een economische eenheid waarin rechtspersonen en vennootschappen organisatorisch verbonden zijn (meestal moeder en (klein)dochter(s)) (art. 2:24b BW).

11.5

a. Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum moeten worden vermeld in de toelichting bij de jaarrekening (art. 2:380a BW).
b. De overige gegevens (art. 2:392 lid 1 sub d BW).
c. Een accountantsverklaring is een verklaring over de getrouwheid van de jaarrekening (art. 2:393 lid 5 BW).
d. Hefboomeffect is het overhevelen van ‘winst’ of ‘verlies’ op het vreemd vermogen naar het eigen vermogen.
e. Het hefboomeffect treedt op als RTVVB [1] KVV.
f. Rentabiliteitswaarde = contante waarde van de geschatte jaarlijkse winsten (na belasting) (aantal termen is oneindig).
g. Nee, omdat een BV nooit beursgenoteerd kan zijn.
h. Boekwaarde.
i. De liquidatiewaarde is alleen van toepassing in het geval van discontinuïteit en daarvan is juist geen sprake, omdat de heer Nooitgedacht de onderneming wil voortzetten.
j. De activa in de jaarrekening worden veelal gewaardeerd tegen de kostprijs. Bij herwaardering tegen de actuele waarde zal er een hoger eigen vermogen worden getoond.
k. U brengt de Intrinsieke waardebepaling methode naar voren,
l. De AFM houdt zich bezig met:
   - het toezicht op het functioneren van de externe accountant
   - onderzoeken of de gepubliceerde jaarrapporten van beursgenoteerde ondernemingen in Nederland voldoen aan de geldende verslaggevingsvoorschriften
m. Artikel 2:373 lid 4 BW zijnde o.a.:
   - tegenover geactiveerde oprichtingskosten en kosten voor ontwikkeling moet een wettelijke reserve worden aangehouden (artikel 2:365 lid 2 BW)
   - als deelnemingen worden gewaardeerd volgens de netto-vermogenswaardemethode, dan moet,
   - als de Moeder maatschappij de dividendpolitiek niet kan bepalen, een reserve worden aangehouden voor door de deelnemingen gereserveerde winsten (artikel 2:389 lid 6 BW)
   - (ongerealiseerde) herwaardering van activa tegen actuele waarde (artikel 2:390 BW)
n. Activeren en vervolgens (in maximaal tien jaar) afschrijven ten laste van het resultaat (art. 2:389 lid 7 BW).
o. Jaarrekening (art. 2:361 BW)
   - Bestuursverslag (art. 2:391 BW)
   - Overige gegevens (art. 2:392 BW)

11.6

a. - een winst- en verliesrekening opstellen
   - vermogensvergelijking

b. Opbrengsten doen het eigen vermogen toenemen. Ontvangsten doen de liquide middelen toenemen.

c. - aflossing op een lening
   -betaling van dividend
   - aankoop van grond (staat in boek, dus goed rekenen, maar antwoord is in mijn ogen onjuist)

d. Als alle (klein)dochters 100% eigendom zijn van de moeder.

e. Het aandeel van anderen (derden) in het eigen vermogen van de geconsolideerde onderneming(en).

f. De samenvoeging van posten op de balans en de W&V rekening is niet toegestaan (art. 2:363 lid 1 en 2 BW), tenzij de posten in het geheel van de jaarrekening van geringe betekenis zijn (art. 2:363 lid 3 BW).

g. - Begrijpelijkheid
   - Betrouwbaarheid
   - Vergelijkbaarheid

h. - opvatting over de toestand op de balansdatum
   - de gang van zaken gedurende het afgelopen boekjaar van de onderneming
   - de maatschappelijke omstandigheden waarvan men afhankelijk is (art. 2:391 BW).

i. - percentage of completion methode
   - completed contract methode

j. Het positieve verschil tussen de betaalde prijs en de intrinsieke waarde van de deelneming (art. 2:389 lid 7 BW).

k. Activeren en vervolgens (in maximaal tien jaar) afschrijven ten laste van het resultaat (art. 2:389 lid 7 BW).

l. - liquidatiewaarde
   - beurswaarde
   - intrinsieke waarde
   - rentabiliteitswaarde
   - discounted cashflow waarde
   - boekwaarde
   - rendementswaarde

m. Artikel 2:373 lid 4 BW zijnde o.a.:
   - tegenover geactiveerde oprichtingskosten en kosten voor ontwikkeling moet een wettelijke reserve worden aangehouden (artikel 2:365 lid 2 BW)
   - als deelnemingen worden gewaardeerd volgens de netto-vermogenswaardemethode, dan moet, als de moedermaatschappij de dividendpolitiek niet kan bepalen, een reserve worden aangehouden voor door de deelnemingen gereserveerde winsten (artikel 2:389 lid 6 BW)
   - (ongerealiseerde) herwaardering van activa tegen actuele waarde (artikel 2:390 BW)

11.7

a. - De accountant
   - De AFM (Autoriteit Financiële Markten)
   - De Ondernemingskamer van het Gerechtshof in Amsterdam

   Tegen de uitspraken van de Ondernemingskamer kan cassatie worden ingesteld bij de Hoge Raad.

b. Toerekeningsbeginsel (= accrual beginsel) = kosten en opbrengsten verantwoorden in die periode waarop ze betrekking hebben, ongeacht of zij tot ontvangsten of uitgaven in diezelfde periode hebben geleid (art. 2:362 lid 5 BW).
c. Keuze uit:
   - borgtocht
   - langlopende huurovereenkomsten
   - operational lease contracten
   - materiële vaste activa in bestelling
   - langlopende inkoopcontracten
d. Dit is wettelijk niet toegestaan. In art. 2:386 lid 1 BW of art. 2:387 lid 1 BW wordt gesteld dat 'de afschrijvingen en waardeverminderingen onafhankelijk van het resultaat dienen te worden bepaald'.
e. Bestendigheidsbeginsel (= stelselmatigheidsbeginsel) = de waarderings- en resultaatbepalings-grondslagen mogen slechts wegens gegronde redenen worden gewijzigd (art. 2:384 lid 6 BW). Hetzelfde geldt voor de indeling van de balans en W&V rekening (art. 2:363 lid 4 BW).
f. - Jaarrekening (art. 2:361 BW)
   - Bestuursverslag (art. 2:391 BW)
   - Overige gegevens (art. 2:392 BW)
g. 1. liquidatiewaarde
   2. beurswaarde
   3. intrinsieke waarde of rentabiliteitswaarde
h. Vooruitontvangen opbrengsten
i. Verkopen op rekening

11.8
a. Het matchingbeginsel houdt in dat de uitgaven die samenhangen met de omzet als kosten worden verantwoord in dezelfde periode als waarin deze omzet is geboekt (product matching).
   Als de uitgaven eerder zijn gedaan dan op het moment waarop de omzet wordt gerealiseerd dan worden die uitgaven geactiveerd op de balans. Voor niet direct met de omzet samenhangende bedrijfskosten geldt dat deze moeten worden toegerekend aan de periode waarin men er baat bij heeft (period matching).
b. Als er bijvoorbeeld 100 stuks worden ingekocht en 80 stuks worden verkocht in een bepaalde periode, moet als Inkoopwaarde omzet in de winst- en verliesrekening de waarde van die 80 stuks worden opgenomen (product matching).
   Als bijvoorbeeld de verzekeringspremie voor een beroepsaansprakelijkheidsverzekering voor één jaar vooruit wordt betaald mag dat niet in één keer het resultaat drukken maar moet aan elke maand een twaalfde deel als kosten worden toegerekend (period matching).
c. - de historische kostprijs (verkrijgings- of vervaardigingsprijs)
   - de actuele waarde (art. 2:384 lid 1 BW):
d. Kenmerken operational lease:
   - opzegbaar huurcontract
   - off balance (t.o.v. kopen en lenen leidt dit tot balansverkorting = met minder vastgelegd
   - vermogen wordt hetzelfde resultaat bereikt)
   - kosten onderhoud, verzekering meestal voor de leasemaatschappij
   - Kenmerken financial lease:
   - onopzegbaar huurcontract
   - activeren op de balans (huurder economisch eigenaar, leasemaatschappij juridisch eigenaar)

- kosten onderhoud, verzekering meestal voor de gebruiker (de lessee)

e. Maximum bedrag aan uit te geven aandelen door NV of BV zonder dat statutenwijziging noodzakelijk is.

f. Bij tijdelijke verschillen tussen bedrijfseconomische en fiscale resultaatbepaling (art. 2:374 lid 4a BW).

g. De mate waarin een onderneming op lange termijn in staat is om aan haar totale verplichtingen te voldoen.

h. Het overhevelen van 'winst' of 'verlies' op het vreemd vermogen naar het eigen vermogen) Het hefboomeffect treedt op als $RTV_{VB} \neq KVV$.

i. Aangezien alle waardebepalingsmethoden tot op zekere hoogte afhankelijk zijn van schattingen (van de waarde van de verschillende activa en passiva in het geval van de boekwaarde, de intrinsieke waarde en de liquiditeitswaarde, en van de te verwachten toekomstige winsten in het geval van de rentabiliteitswaarde en de discounted cashflow waarde), kan waardebepaling veelal tot niet meer leiden dan een indicatie van de waarde van een onderneming.
Bij de op de toekomstige resultaten gerichte methoden (rentabiliteitswaarde, discounted cashflow waarde en, in de meeste gevallen, ook de beurswaarde) is een bijkomstige factor de mate van (on) zekerheid waarmee de toekomstige resultaten, waarop de schatting van de waarde vooral gebaseerd is, voorspeld kunnen worden.

j. Artikel 2:373 lid 4 BW zijnde o.a.:
- tegenover geactiveerde oprichtingskosten en kosten voor onderzoek en ontwikkeling moet een wettelijke reserve worden aangehouden (artikel 2:365 lid 2 BW)
- als deelnemingen worden gewaardeerd volgens de netto-vermogenswaardemethode, dan moet, als de moedermaatschappij de dividendpolitiek niet kan bepalen, een reserve worden aangehouden voor door de deelnemingen gereserveerde winsten (artikel 2:389 lid 6 BW)
- (ongerealiseerde) herwaardering van activa tegen actuele waarde (artikel 2:390 BW)

k. Ja, niet-beursgenoteerde ondernemingen mogen de IFRS toepassen (art. 2:362 lid 8 BW).

l. Mogelijke gevolgen zijn:
- strafrechtelijke vervolging (art. 1 WED jo art. 336 Sr)
- (hoofdelijke) aansprakelijkheid (bestuurder) (art. 2:248 jo 2:138 jo 2:10 jo 2:394)

m. - verticale analyse: het betreft de analyse van jaarrekeningen van eenzelfde bedrijf over opeenvolgende jaren (historische vergelijking)
- horizontale analyse: de jaarrekening van een bedrijf wordt op een bepaald moment vergeleken met de jaarrekening van andere bedrijven (externe vergelijking)

11.9

a. - jaarrekening (art.2: 394 BW)
- bestuursverslag (art. 2:394 lid 4 BW)
- overige gegevens (art. 2:394 lid 4 BW)

b.

Reserve	**Voorziening**
Is gevormd uit de winst	Is gevormd ten laste van de winst
Is vrij besteedbaar	Heeft verplichte bestedingsrichting
Behoort tot het eigen vermogen	Behoort tot het vreemd vermogen op lange termijn

c. Opbrengsten mogen slechts worden genomen voor zover de hieraan ten grondslag liggende goederen of diensten op balansdatum geleverd zijn (art. 2:384 lid 2 BW).

of
Winsten worden slechts opgenomen, voor zover zij op de balansdatum zijn verwezenlijkt (art. 2: 384 lid 2 BW).

d. - enkelvoudige jaarrekening (of vennootschappelijk) = de jaarrekening van één afzonderlijke rechtspersoon
   - geconsolideerde jaarrekening = een jaarrekening waarin alle activa, passiva, baten en lasten van de ondernemingen die een groep vormen, als één geheel worden opgenomen (art. 2:405 lid 1 BW)

e. Een herwaarderingsreserve ontstaat door waardevermeerdering van (immateriële) vaste activa en voorraden (art. 2:390 lid 1 BW)

f. Een wettelijke reserve is een reserve waaruit geen winstuitkeringen (in contanten) mogen worden gedaan (art. 2:105 lid 2 jo: 2:216 lid 1 BW).

g. Kosten = waarde van de (doelmatig) opgeofferde productiemiddelen
   Uitgaven = afname van de liquide middelen

h. Afschrijvingskosten

i. Volgens de wet kunnen intellectuele vermogensrechten alleen op de balans verschijnen (geactiveerd worden) als er uitgaven aan derden zijn gedaan, artikel 2:385 lid 4 BW jo artikel 2:365 lid 1 onder c.

j. Financiële vaste activa = deelnemingen in andere rechtspersonen en vorderingen op deelnemingen.

k. Deelneming = een duurzaam kapitaalbelang in een andere onderneming ten dienste van de eigen werkzaamheid. Een kapitaalbelang van 1/5 of meer van het geplaatste kapitaal wordt vermoed een deelneming te zijn (art. 2:24c BW).

l. LIFO
   De inkoopwaarde van verkochte goederen (de laatst binnengekomen goederen) is dan het laagst.
   De winst is dan het hoogst.

m. In Nederland zijn beursgenoteerde ondernemingen verplicht om hun (geconsolideerde) jaarrekening op basis van IFRS (International Financial Reporting Standards) op te stellen.

n. Intrinsieke waarde van een onderneming = eigen vermogen op de balans op basis van actuele waarde

11.10

a.

Balans DODDENDAEL NV per 1 januari 2015			
Bank	315.000	Aandelenkapitaal	300.000
		Agio	15.000
	315.000		315.000

b. Winst- en verliesrekening 2e kwartaal 2015

Opbrengst garages = 12 * 2 * € 90 =	€ 2.160
Verzekeringskosten = 12 * € 50/4 =	€ 150 –
Afschrijvingskosten = (12 * € 20.000)/25/4 =	€ 2.400 –
Onderhoudskosten = 12 * € 20 =	€ 240 –
Verlies 2e kwartaal 2015 =	€ 630

c. 12 * € 20 = € 240 (zie ook vraag 2)

d. € 240.000 – € 2.400 (zie vraag 2) = € 237.600

e. Banksaldo 1 januari 2015 = € 315.000
   Aankoop op 1 april van 12 garageboxen = 12 * € 20.000 = € 240.000 –

Betaling op 1 april van de verzekeringspremie =	12 * € 50 =	€ 600 –
Ontvangst op 1 mei van de huur = 12 * 3 * € 90 =		€ 3.240 +
Bedrag post Bank op de balans van DODDENDAEL NV op 30 juni =		€ 77.640

f. 12 * 1 (maand juli) * € 90 = € 1.080

g. 12 * € 50 * 9/12 (maanden juli tot en met maart) = € 450

11.11

a.

Balans WILLEMS BV per 31 december 2014			
Bank	2.300.000	Aandelenkapitaal	2.000.000
		Saldo winst 2014	300.000
	2.300.000		2.300.000

b. Winst- en verliesrekening WILLEMS BV over 2014 (model E)

Omzet	1.500.000
Afname onderhanden werk	800.000 –
Kosten onderhanden werk	400.000 –
Winst 2014	300.000

c.

Balans WILLEMS BV per 31 december 2014			
Bank	2.300.000	Aandelenkapitaal	2.000.000
		Winstreserve	200.000
		Saldo winst 2014	100.000
	2.300.000		2.300.000

d. Winst- en verliesrekening WILLEMS BV over 2014 (model E)

Omzet	€ 500.000 (1/3 * € 1.500.000)
Kosten onderhanden werk € 400.000/€ 1.200.000 * € 1.200.000 =	€ 400.000 –
Winst 2014	€ 100.000

e. De rechtspersoon bepaalt de netto-vermogenswaarde van de deelneming door de activa, voorzieningen en schulden van de maatschappij waarin hij deelneemt te waarderen en haar resultaat te berekenen op de zelfde grondslagen als zijn eigen activa, voorzieningen, schulden en resultaat. Deze wijze van waardering moet worden vermeld. (art. 2:389 lid 2 BW)

f. € 1.800.000 – € 1.300.000 = € 500.000

g.	Deelneming (Balans debet)	+ € 1.300.000
	Goodwill (Balans debet)	+ € 500.000
	Bank (Balans debet)	– € 1.800.000
h.	Goodwill (Balans debet)	– € 12.500
	(Onverdeelde) winst (Balans credit)	– € 12.500
i.	Afschrijvingskosten goodwill (W&V)	+ € 12.500
	(Onverdeelde) winst (W&V)	– € 12.500

11.12

a. Waarde panden 31 december 2015 = Waarde panden 1 januari 2015 – Afschrijvingskosten panden 2015 + Aankoopprijs pand 2015

€ 910.000 = € 800.000 – Afschrijvingskosten panden 2015 + € 135.000
Afschrijvingskosten panden 2015 = € 935.000 – € 910.000 = € 25.000

b.

Debiteuren per 1 januari 2015	€ 150.000
Omzet op rekening in 2015	€ ……. +
Ontvangsten debiteuren in 2015	€ 2.700.000 –
Debiteuren per 31 december 2015	€ 250.000
Omzet op rekening in 2015 =	€ 2.800.000

c.

Crediteuren per 1 januari 2015	€ 160.000
Inkopen van koffers op rekening in 2015	€ ……. +
Betaald aan crediteuren in 2015	€ 2.200.000 –
Crediteuren per 31 december 2015	€ 120.000
Inkopen van koffers op rekening in 2015 =	€ 2.160.000

d.

Voorraad koffers per 1 januari 2015	€ 375.000
Inkopen van koffers op rekening in 2015	€ 2.160.000 + (antwoord vraag c)
Inkoopwaarde omzet koffers 2015	€ …….. –
Voorraad koffers per 31 december 2015	€ 450.000
Inkoopwaarde omzet koffers 2015 =	€ 2.085.000 (doorwerkfouten mogelijk)

e. € 27.000 = 0,04 * € 700.000 * 6/12 + 0,04 * € 650.000 * 6/12
of
€ 14.000 + Interestkosten 2015 – € 28.000 = € 13.000
Interestkosten 2015 = € 27.000

f. Opbrengst emissie per bank = (€ 400.000 – € 300.000) + (€ 125.000 – € 75.000) = € 150.000

g. € 6.000 = 8/12 * € 9.000
Per 31 december 2015 zijn de verzekeringskosten gemaakt voor de maanden september, oktober, november en december 2015. Dit zijn 4 maanden (4/12). Dan is er dus voor 8 maanden (8/12) verzekeringspremie vooruitbetaald.

h.

Banksaldo 1 januari 2015	€ 169.000
Ontvangst debiteuren (1)	€ 2.700.000 +
Betaald aan crediteuren (2)	€ 2.200.000 –
Aflossing 4% hypotheek (3)	€ 50.000 –
Betaling interest 4% hypotheek (3)	€ 28.000 –
Vooruitbetaalde verzekeringspremie (4)	€ 9.000 –
Aandelenemissie (5)	€ 150.000 +
Betaalde VPB (6)	€ 28.000 –
Betaald dividend (6)	€ 24.000 –
Betaalde diverse kosten (7)	€ 500.000 –
Aankoop pand (8)	€ 135.000 –
Banksaldo 31 december 2015	€ 45.000

i.

Omzet	€ 2.800.000 (antwoord vraag b)
Inkoopwaarde omzet	€ 2.085.000 – (antwoord vraag d)
Interestkosten	€ 27.000 –
Afschrijvingskosten	€ 25.000 – (antwoord vraag a)
Verzekeringskosten	€ 9.000 –
Overige kosten	€ 500.000 –
winst 2015 (voor aftrek VPB)	€ 154.000

j. GEV = (€ 626.000 + € 878.000)/2 = € 752.000
REVNB = (0,75 * € 154.000)/€ 752.000 * 100% = € 115.500/€ 752.000 * 100% = 15,36%

k. Gemiddeld vreemd vermogen =(€ 874.000 + € 783.000)/2 = € 828.500
KVV = € 27.000/€ 828.500 * 100% = 3,26%
Gemiddeld totaal vermogen = (€ 1.500.000 + € 1.661.000)/2 = € 1.580.500

RTVVB = (€ 154.000 + € 27.000)/€ 1.580.5000 * 100% = 11,45%
RTVVB > KVV dus een positief hefboomeffect.
of
REVVB = € 154.000/€ 752.000 * 100% = 20,48%
RTVVB = (€ 154.000 + € 27.000)/€ 1.580.5000 * 100% = 11,45%
REVVB > RTVVB

11.13

a. Waarde panden 31 december 2015 = Waarde panden 1 januari 2015 – Afschrijving panden 2015 + Aankoopprijs pand 2015
€ 720.000 = € 600.000 – € 30.000 + Aankoopprijs pand
Aankoopprijs pand = € 720.000 – € 570.000 = € 150.000

b.

Debiteuren per 1 januari 2015	€ 100.000
Omzet 2015	€ 2.400.000 +
Ontvangsten debiteuren in 2015	€ ……. –
Debiteuren per 31 december 2015	€ 130.000
Ontvangsten van debiteuren in 2015 =	€ 2.370.000

c.

Crediteuren per 1 januari 2015	€ 106.000
Inkopen van koffers in 2015	€ 1.800.000 +
Betaald aan crediteuren in 2015	€ ……. –
Crediteuren per 31 december 2015	€ 80.000
Betaald aan crediteuren in 2015 =	€ 1.826.000

d. € 26.000 = 0,06 * € 450.000 * 4/12 + 0,06 * € 425.000 * 8/12
e. € 17.000 = 0,06 * € 425.000 * 8/12
f. Aantal geplaatste aandelen = (€ 250.000 – € 200.000)/€ 1 = 50.000
Opbrengst emissie = (€ 250.000 – € 200.000) + (€ 70.000 – € 50.000) = € 70.000
Emissiekoers = € 70.000/50.000 = € 1,40
g. Winst- en verliesrekening Noviomagum BV over 2015

Omzet = 16.000 * € 150 =	€ 2.400.000
Inkoopwaarde omzet = 16.000 * € 100 =	€ 1.600.000 –
Interestkosten =	€ 26.000 –
Verzekeringskosten =	€ 9.000 –
Afschrijvingskosten =	€ 30.000 –
Diverse kosten =	€ 400.000 –
Winst 2015 (voor aftrek van VPB)	€ 335.000 (zie ook balans per 31 december 2015)

h. Gemiddeld vreemd vermogen =(€ 574.000 + € 522.000)/2 = € 548.000
KVV = € 26.000/€ 548.000 * 100% = 4,74%
i. Gemiddeld totaal vermogen = (€ 1.000.000 + € 1.318.000)/2 = € 1.159.000
RTVVB = (€ 335.000 + € 26.000)/€ 1.159.000 * 100% = 31,15%
RTVVB > KVV dus een positief hefboomeffect.

11.14

a.

Machines per 1 januari 2014	€ 1.000.000
Afschrijvingskosten machines 2014	€ 260.000 –
Investeringen in machines in 2014	€ ……. +
Machines per 31 december 2014	€ 1.100.000

Investeringen in machines in 2014 = € 360.000

b. Debiteuren per 1 januari 2014 € 100.000

Omzet 2014	€ 1.900.000 +
Ontvangsten debiteuren in 2014	€ ……. –
Debiteuren per 31 december 2014	€ 120.000

Ontvangsten van debiteuren in 2014 = € 1.880.000

c. Voorraad grondstoffen per 1 januari 2014 € 100.000

Inkopen van grondstoffen in 2014	€ ……. +
Grondstofkosten in 2014	€ 600.000 –
Voorraad grondstoffen per 31 december 2014	€ 80.000

Inkopen van grondstoffen in 2014 = € 580.000

d. Crediteuren per 1 januari 2014 € 80.000

Inkopen van grondstoffen in 2014	€ 580.000 +	(antwoord c)
Betaald aan crediteuren in 2014	€ ……. –	
Crediteuren per 31 december 2014	€ 110.000	

Betaald aan crediteuren in 2014 = € 550.000

e. Voorzieningen per 1 januari 2014 € 30.000

Toevoeging aan voorzieningen in 2014	€ 12.500 +
Onttrekking aan de voorzieningen in 2014	€ …… –
Voorzieningen per 31 december 2014	€ 40.000

Onttrekking aan de voorzieningen in 2014 = € 2.500

f. Te betalen vennootschapsbelasting € 40.000

Te betalen dividend	€ 70.000
Toename winstreserve	€ 50.000
Winst voor vennootschapsbelasting	€ 160.000

g. KVV = € 12.000/(€ 35.000 + € 240.000 + € 95.000 + € 20.000 + € 35.000) * 100% = 2,82%

h. RTVVB = € 172.000/[€ 1.770.000 + € 1.930.000)/2] * 100% = 9,30%
RTVVB > KVV betekent een positief hefboomeffect.

11.15

a. Goodwill = het positieve verschil tussen de betaalde prijs en de intrinsieke waarde van de deelneming (art. 2:389 lid 7 BW)

b. Art. 2:389 lid 7 BW
- activeren en vervolgens afschrijven ten laste van het resultaat
- ineens te laste van het resultaat brengen

c. Keuze uit:
- borgtocht
- langlopende huurovereenkomsten
- operational lease contracten
- materiële vaste activa in bestelling
- langlopende inkoopcontracten

d. Dit is wettelijk niet toegestaan. In art. 2:386 lid 1 BW of art. 2:387 lid 1 BW wordt gesteld dat ‘de afschrijvingen en waardeverminderingen onafhankelijk van het resultaat dienen te worden bepaald’.

e. Doel van effecten is een zo groot mogelijke opbrengst realiseren en het doel van een deelneming is samenwerking.

f.
- het geven van inzicht (opdat een verantwoord oordeel kan worden gevormd)
- het afleggen van verantwoording voor het gevoerde beleid
- kapitaalbescherming (kapitaal van de rechtspersoon dient zoveel mogelijk in stand te worden gehouden ter bescherming van de schuldeisers)

g. Art. 2:373 lid 1 BW
- het geplaatste kapitaal

- agio
- herwaarderingsreserves
- andere wettelijke reserves, onderscheiden naar hun aard
- statutaire reserves
- overige reserves
- niet verdeelde winsten

h. Voorzieningen (art. 2:374 BW) dienen te worden gevormd ten laste van de winst voor concrete verplichtingen die op de balansdatum onderkend worden, maar waarvan de omvang of het tijdstip waarop de verplichtingen zich zullen voordoen onzeker is.
   - risico's uit claims, geschillen en rechtsgedingen voor milieurisico's
   - garantieverplichtingen (voor verkochte producten)
   - pensioenverplichtingen en voor vervroegd uittreden van personeel
   - latente belastingen (voorziening i.v.m. tijdelijke verschillen tussen bedrijfseconomische en fiscale resultaatbepaling, art. 2:374 lid 4a BW)

i. Due diligence onderzoek (boekenonderzoek) = een onderzoek dat zich richt zich op het vaststellen van de juistheid van de aan de koper gepresenteerde informatie en het in beeld brengen van risico's en kansen van de over te nemen onderneming

j. - completed contract methode (= winst nemen bij oplevering)
   - percentage of completion methode (= winst nemen naar rato van de voortgang van het werk)

11.16

a. Voorzichtigheidsbeginsel = verliezen moeten in aanmerking worden genomen zodra deze worden geconstateerd en opbrengsten pas op het moment dat deze worden gerealiseerd (art. 2:384 lid 2 BW).

b. - Vooruitbetaalde bedragen
   - Investeringen

c. De jaarrekening wordt door het bestuur opgemaakt (art. 2:101 lid 1 (NV) jo 2:210 lid 1 BW (BV)).
   De AVA (algemene vergadering van aandeelhouders) stelt vervolgens de jaarrekening vast (art. 2:101 lid 3 (NV) jo 2:210 lid 3 BW (BV)).

d. Het jaarrapport bestaat uit:
   1. het bestuursverslag (= jaar- of directieverslag) (art. 2:391 BW)
   2. de jaarrekening = de enkelvoudige en de geconsolideerde jaarrekening indien de rechtspersoon deze moet opstellen (art. 2:361 lid 1 BW)
   3. de overige gegevens (art. 2:392 BW)

e. Nee, een jaarrapport hoeft niet altijd volledig te worden opgesteld. Wanneer een onderneming aan bepaalde groottecriteria voldoet, bestaan er vrijstellingen voor onderdelen van het jaarrapport (art. 2:396 lid 3 t/m 6 jo 2:397 lid 3 en 4 BW).
   Ook wanneer een onderneming tot een groep behoort, kunnen vrijstellingen gelden (art. 2:403 BW).

f. De openbaarmaking gebeurt door nederlegging van een volledig exemplaar, ten kantore van het handelsregister van de plaats waar de rechtspersoon volgens zijn statuten zijn zetel heeft (art. 2:394 BW).

g. De Ondernemingskamer van het gerechtshof Amsterdam en de Hoge Raad.

h. Bronnen voor de opstelling van de jaarrekening kunnen zijn:
   - Titel 9 boek 2 BW
   - de IFRS
   - de richtlijnen voor de jaarverslaggeving (van de Raad voor de Jaarverslaggeving) (art. 2:362 lid 1 BW)

- literatuur
- verslaggevingspraktijk

i. Bij tijdelijke verschillen tussen bedrijfseconomische en fiscale resultaatbepaling en bij herwaardering in de bedrijfseconomische balans.

j. - Operationele activiteiten
   - Investeringsactiviteiten
   - Financieringsactiviteiten

k. De jaarrekening moet een zodanig inzicht verschaffen dat een verantwoord oordeel kan worden gevormd omtrent het *vermogen*, het *resultaat*, alsmede voor zover de aard van een jaarrekening dat toelaat, omtrent de *solvabiliteit* en de *liquiditeit* (artikel 2:362 lid 1 BW).

l. - voorzieningen incourante voorraden
   - voorzieningen dubieuze debiteuren

m. Een geconsolideerde jaarrekening = een jaarrekening waarin alle activa, passiva, baten en lasten van de ondernemingen die een groep vormen, als één geheel worden opgenomen (art. 2:405 lid 1 BW).

n. Een groep = een economische eenheid waarin rechtspersonen en vennootschappen organisatorisch verbonden zijn (meestal moeder en (klein)dochter(s)) (art. 2:24b BW).

Casus AFAS

1. Het jaarrapport bestaat uit:
   - het bestuursverslag (zie pag. 2);
   - de jaarrekening (pag. 15);
   - de overige gegevens (pag. 35).
2. De uitgangspunten zijn:
   - Optimale transparantie richting medewerksters, klanten en de wereld om ons heen
   - Automatiseer wat je kunt automatiseren
   - Laat externen de onderneming steeds toetsen (zie pag. 8)
3. De zes hoofdrisico's die AFAS B.V. onderscheidt zijn:
   - Beschikbaarheid AFAS Online (operationeel)
   - Productontwikkeling (strategisch)
   - Innovatie (strategisch)
   - Contact met de klant (operationeel)
   - AFAS DNA (strategisch)
   - Juridisering van de samenleving (zie pag. 9, 10 en 11)
4. Compliance is het vakgebied van mensen die bij een organisatie verantwoordelijk zijn voor de naleving van de gelden wet- en regelgeving, erop toezien dat gewerkt wordt volgens de door de organisatie zelf opgestelde normen en regels, en het bewaken van de integriteit van de organisatie.
   Het uiteindelijke doel van compliance is het voorkomen dat een organisatie wet- en regelgeving overtreedt en daarmee publiekelijk in opspraak raakt.
5. Op pag. 12 (onder Resultaten en Omzetverdeling %) en in de geconsolideerde winst- en verliesrekening op pag. 18 wordt de netto-omzet gesplitst in Onderhoud (€ 86.444.352 = 80%) en Services (€ 21.079.401 = 20%).
6. Werkkapitaal = Vlottende activa (€ 10.431.922) + Liquide middelen (€ 7.931.423) – Kortlopende schulden (€ 12.962.950) = € 5.400.395 (zie pag. 16 en 17).
7. Groepsvermogen = eigen vermogen moeder + belang van derden
   Groepsvermogen = gestort en opgevraagd kapitaal (€ 1.500.000) + reserves (€ 12.656.781) = € 14.156.781 (zie pag. 31).
   Het Belang van derden is € 0, omdat er alleen van 100% deelnemingen sprake is (zie pag. 20).
8. Solvabiliteit = EV/TV * 100% = € 14.156.784/€ 27.324.734 * 100% = 51,81% = 52% (zie pag. 17)
9. De netto-omzet is met 16% gestegen van 2016 ten opzichte van 2015 (zie geconsolideerde winst- en verliesrekening pag. 28) of (€ 107.524000 – € 92.305.000)/ € 92.305.000 * 100% = 16,49% (zie pag. 12)
10. Groei Onderhoud = € 86.444.000 – € 72.961.000)/€ 72.961.000 * 100% = 18,48% = 18% (zie pag. 12)
11. De loonkosten bestaan uit: lonen en salarissen (€ 24.277.778) + sociale lasten (€ 3.209.442) + pensioenlasten (€ 1.157.750) = € 28.644.970 (zie pag. 18).
    Loonkosten/Omzet * 100% = € 28.644.970/€ 107.523.753 * 100 % = 26,64% = 27%
12. Resultaat in % van de omzet = € 35.516.086/€ 107.523.753 * 100% = 33,03% = 33%
13. Resultaat na belastingen (€ 35.516.086 zie pag.18)/Aantal aandelen (15.000.000 zie pag. 33) = € 2,37.
14. De immateriële vaste activa bestaan uit:
    - Software licenties van € 3.484.000 (zie pag. 24).
15. De materiële vaste activa bestaan uit:
    - Bedrijfsgebouwen en terreinen van € 1.132.581 (pag. 24).

- Inventaris en hardware van € 1.746.092 (pag. 24).
- Andere bedrijfsmiddelen van € 44.686 (pag. 24).

16. De financiële vaste activa bestaan uit:
    - Langlopende vorderingen van € 1.192.224 (pag. 24).
    - Waarborgsommen van € 69.525 (pag. 24).
    - Leningen van € 1.292.221 (pag. 24).
17. De debiteuren bestaan uit de nominale waarde debiteuren van € 4.385.554 (pag. 25) – Voorziening voor oninbaarheid van € 130.539 (pag. 25).
18. De vennootschap heeft de jaarrekening opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek (zie pag. 20).
19. De jaarrekening is door de directie opgemaakt op 26 januari 2017.
20. De geconsolideerde (pag. 16-29) en de vennootschappelijke (pag. 30-33) jaarrekening.
21. De geconsolideerde jaarrekening is voor het economisch inzicht in de groep het belangrijkste.
22. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen waarin beslissende zeggenschap wordt uitgeoefend (zie pag.20).
    Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen die met elkaar in een groep zijn verbonden (art. 2:24b BW).
23. 23. Integrale consolidatie = het voor 100% opnemen van alle bezittingen en schulden, kosten en opbrengsten in de geconsolideerde balans respectievelijk de geconsolideerde winst-en-verliesrekening.
    Indien het belang in de rechtspersoon minder dan 100% is, wordt het belang van derden in het eigen vermogen van de geconsolideerde maatschappijen in de geconsolideerde balans afzonderlijk opgenomen. Het aandeel van derden in het resultaat van de geconsolideerde maatschappijen (= winst minderheid) wordt afzonderlijk in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening opgenomen.
24. Een aansprakelijkheidsstelling overeenkomstig artikel 2:403 = schriftelijke verklaring waarin het hoofd van de groep zich aansprakelijk stelt voor de schulden van de rechtspersoon
25. De purchase accounting methode (RJ 216.201) houdt in dat vanaf de overnamedatum de verkrijgende partij de resultaten van de overgenomen partij in haar winst-en-verliesrekening opneemt en de identificeerbare activa en verplichtingen van de overgenomen partij en de eventuele (negatieve) goodwill die ontstaat bij de overname in haar balans verwerkt (RJ 216.202).
26. Er wordt lineair afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur (zie pag. 21).
    De software wordt in 5 jaar afgeschreven (zie pag.21).
27. De kosten voor groot onderhoud (van de materiële vaste activa) worden opgenomen in de kostprijs van de materiële vaste activa als aan de activeringscriteria is voldaan (zie pag.21).
28. Vermogensmutatiemethode = waarderingsmethode waarbij een deelneming op de balans van de moedermaatschappij wordt aangepast bij mutaties in het eigen vermogen van de onderneming waarin wordt deelgenomen (zie ook pag. 21).
29. Wettelijke reserve deelnemingen
30. Geamortiseerde kostprijs = het bedrag waarvoor financiële activa of verplichtingen bij eerste verwerking worden gewaardeerd minus aflossingen, plus of minus de cumulatieve afschrijving, gebruikmakend van de effectieve-rentemethode voor het verschil tussen het oorspronkelijke bedrag en het bedrag op de vervaldatum, en minus bijzondere waardeverminderingen of niet ontvangen bedragen
31. Resultaten uit intercompanytransacties tussen groepsmaatschappijen dienen in de consolidatie volledig uit zowel uit de balanswaardering als het groepsresultaat te worden geëlimineerd voor zover deze resultaten nog niet zijn gerealiseerd door een overdracht van

het verkregen actief of passief aan derden buiten de groep.
De transacties tussen groepsmaatschappijen kunnen zijn tussen:
- moeder en dochter (downstream sales)
- dochter en moeder (upstream sales)
- dochter en dochter (sidestream sales)

32. Bij een niet 100% belang van de moeder in de dochter vindt de eliminatie van het ongerealiseerde resultaat in geval van downstream sales plaats op basis van het percentage waarvoor de moeder deelneemt in de dochter.
33. Contante waarde = het bedrag dat op dit moment nodig is om in de toekomst een jubileumuitkering van een maandsalaris (zie pag. 25) bij een 25 en/of 40 jarig te kunnen doen, waarbij gerekend wordt met samengestelde interest (rekening houdende met toekomstige salarisstijgingen en met een blijfkans (zie pag. 23).
34. Toerekeningsbeginsel: De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben (zie pag. 23)
    Voorzichtigheidsbeginsel: (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en overigens wordt voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen (zie pag. 23)
    Realisatiebeginsel: De omzet uit onderhoudsabonnementen wordt verantwoord en gefactureerd in het jaar waarop deze betrekking heeft (zie pag. 23) en de omzet uit éénmalige verkopen wordt verantwoord in het jaar van verkoop van de licenties (zie pag. 23) en de omzet uit services worden verantwoord in het jaar dat de diensten aan de klanten verleend zijn (zie pag. 23).
35. Nee, er waren geen onttrekkingen aan de voorzieningen (pag. 25).
36. De operationele leiding van AFAS Holding B.V. is in handen van de directie, die rapporteert aan de Raad van Bestuur (bron: en Wikipedia).
37. CR = (€ 4.255.015 + € 6.176.907 + € 7.931.423)/(€ 316.671 + € 6.689.089 + € 647.271 + € 5.309.920) = 1,42
38. QR = (€ 4.255.015 + € 6.176.907 + € 7.931.423)/(€ 316.671 + € 6.689.089 + € 647.271 + € 5.309.920) = 1,42
    Bij AFAS is geen sprake van voorraden in 2016. Hierdoor is de CR = QR.
39. (N)WK = (€ 4.255.015 + € 6.176.907 + € 7.931.423) – (€ 316.671 + € 6.689.089 + € 647.271 + € 5.309.920) = € 5.400.394
40. DR = (€ 205.000 + € 316.671 + € 6.689.089 + € 647.271 + € 5.309.920)/€ 27.324.734 = 0,48
41. OCI = € 14.156.784/€ 27.324.734 = 0,52 (zie pag. 12)
42. LR = € 14.156.784/€ 13.167.951 = 1,08
43. RTVVB = € 44.132.807/[(€ 22.760.119 + € 27.324.734)/2] * 100% = 176,2% (= zeer hoog)
44. REVNB = € 35.516.086/[(€ 12.390.695 + € 14.156.784)/2] * 100% = 267,6% (= zeer hoog)
45. KVV = 0% (!!)
    RTVVB = 176,2%
    RTVVB > KVV Dit betekent dat er sprake is van een positief hefboomeffect.
46. Nettowinstmarge = € 35.516.086/€ 107.523.753 * 100% = 33,03%
47. Er zijn Andere bedrijfsmiddelen verkocht voor € 6.915 (= boekwaarde zie pag. 24) – € 1.785 (= boekresultaat desinvesteringen (zie pag. 28) = € 5.130 (= ontvangst voor de verkoop van andere bedrijfsmiddelen).
    De ontvangst voor de verkochte andere bedrijfsmiddelen bedroeg dus € 5.130.
48. De afname van de liquide middelen wordt verantwoord in het geconsolideerde kasstroomoverzicht (zie pag.19).

49. De investeringen in vaste activa bestaan uit:
   - Investeringen in bedrijfsgebouwen en terreinen € 398.768.
   - Investeringen in inventaris en hardware € 766.313.
   - Investeringen in andere bedrijfsmiddelen € 31.184. (zie pag. 24)

50. Boekwaarde 1 januari 2016 = € 2.760.707

Investeringen =		€ 1.196.264 +
Desinvesteringen =	€	6.915 –
Afschrijvingen =		€ 1.033.111 –
Koersverschillen =		€ 6.413 +
Boekwaarde 31 december 2016 =		€ 2.923.359

51. De niet in de balans opgenomen verplichtingen bedragen € 16.034.000 + € 40.657.000 +€ 1.250.000 = € 57.941.000 (zie pag.26)

Casus Beter Bed

1. Beter Bed Holding is een Europese retailorganisatie die haar klanten op betaalbare wijze elke dag opnieuw zo comfortabel en gezond mogelijk wil laten slapen. Dit doet de onderneming via de winkelformules:
   - Matratzen Concord, gevestigd in Duitsland, Zwitserland en Oostenrijk;
   - Beter Bed, gevestigd in Nederland en België;
   - Beddenreus, gevestigd in Nederland;
   - El Gigante del Colchón, gevestigd in Spanje;
   - Literie Concorde, gevestigd in Frankrijk.

   De winkelformules staan voor producten van goede kwaliteit, een beter advies aan klanten dan de concurrenten en altijd de best mogelijke deal.
   Verder heeft Beter Bed Holding een groothandel in merkartikelen in de slaapkamerbranche via haar dochter DBC International. Het internationale merk M Line wordt verkocht in de landen Nederland, Duitsland, België, Spanje, Oostenrijk, Zwitserland en Frankrijk.

2. In 2015 had Beter Bed 1.159 winkels.

3. In 2015 behaalde de onderneming een netto-omzet van € 385,4 miljoen. Hiervan wordt 70,1% buiten Nederland gerealiseerd.

4. Ja, Beter Bed Holding N.V. is sinds december 1996 genoteerd aan Euronext Amsterdam. Het aandeel Beter Bed (BBED NL0000339703) is opgenomen in de AScX.

5. De vooruitzichten voor 2016 zijn positief. De economische vooruitzichten en de ontwikkeling van de huizenmarkt (bij een lage hypotheekrente) lijken, ondanks een aantal onzekerheden, onverminderd gunstig. Voortbouwend op de resultaten van de in de afgelopen jaren getroffen maatregelen zullen stappen worden gezet om de like-for-like groei te continueren en de formules eigentijds te houden. Daartoe is in 2015 onder de naam ‘From good to great’ een nieuw strategisch plan opgesteld voor de periode 201 6-2020. In dat plan zal de focus primair gericht zijn op innovatie en maximale klanttevredenheid in een omnichannel omgeving. Daarnaast zal expansie hoog op de agenda staan, teneinde de positie van onze formules in de diverse landen verder te versterken.

6. Matrazen Concord, Beter Bed, El Gigante del Colchon, Beddenruis, DBC International, Literie Concorde.

7. Beter Bed heeft 21.955.562 aandelen uitstaan.

8. Aandelen die een onderneming zelf heeft ingekocht, bijvoorbeeld om te voorzien in aandelen bij de uitoefening van personeelsopties.

9. Dit zijn de eigen aandelen die, tenzij de statuten anders vermelden, niet meetellen voor het dividend (art. 2:105 lid 5 BW).

10. De verwaterde WPA wordt berekend onder de aanname dat alle contingente effecten (convertibles, warrants en opties) die tot verwatering van de winst leiden, omgezet of uitgeoefend worden en dus als gewone aandelen moeten worden beschouwd. Alle

ondernemingen met uitstaande convertibles, warrants en/of opties dienen de gewone en verwaterde WPA dan ook in hun jaarrekening te vermelden.

11. Het aandeel volgt nagenoeg de algemene ontwikkeling op de beurs.

12. De functie van liquiditeitsverschaffer is in het leven geroepen op de effectenbeurs om te voorkomen dat in de kleinere fondsen de koersen te hard zouden schommelen door gebrek aan handel. De Euronext-beurzen hebben deze functie in 2001 in het leven geroepen. Een liquiditeitsverschaffer geeft in aandelen doorlopend koop- en verkooporders af, zodat beleggers te allen tijde kunnen handelen.

13. Het dividendbeleid van Beter Bed Holding N.V. is gericht op maximalisatie van het aandeelhoudersrendement met behoud van een gezonde vermogenspositie. Doelstelling van de onderneming is om, onder voorwaarden, ten minste 50% van de nettowinst uit te keren aan de aandeelhouders.

14. Op deze manier wordt de betaling van het dividend evenredig over het jaar gespreid.

15. Die zal zijn vastgelegd in de statuten.

16. Dit wordt ook wel de pay-out ratio genoemd.

Goed
Wanneer een pay-out ratio tussen de 0%-35% zit, kunnen we rustig spreken van een hele goede pay-out ratio. Dergelijk ratio's vind je vooral bij ondernemingen die nog maar net zijn begonnen met het uitkeren van dividend. Het gaat hierbij dan ook vaak om groeiaandelen. De bedrijven met een dergelijke payout ratio zouden wel eens de **dividendaristocraten** van de toekomst kunnen worden, aangezien ze al over zoveel cashflow beschikken, dat ze dividend kunnen gaan uitbetalen en ook nog eens kunnen groeien. Vaak vind je in deze categorie technologieaandelen. Wil men met de nieuwste ontwikkelingen meegaan, dan is R&D inherent aan de sector, waardoor deze bedrijven vaak minder dividend uitkeren.

Gezond
Een pay-out ratio variërend van 35%-55% wordt beschouwd als gezond en zeer aantrekkelijk voor een dividendbelegger. Een onderneming die ongeveer de helft van de winst kan uitkeren aan de aandeelhouders is stevig gepositioneerd in zijn sector. Het investeert de andere helft in groei van de onderneming, wat eveneens een goed teken is.

Hoog
Wanneer een pay-out ratio tussen de 55%-75% zit, is dit toch wel hoog te noemen, omdat de onderneming hiermee meer dan de helft van de winst uitkeert aan dividend. Dat kan betekenen dat er óf minder winst is gemaakt óf dat er nog weinig ruimte is voor groei. En dat laatste beperkt de onderneming in de toekomst weer om het dividend te laten groeien.

Erg hoog
Een pay-out ratio tussen de 75%-95% wordt als erg hoog beschouwd. Het geeft aan dat de onderneming tegen de grenzen aanloopt wat dividend betreft. Ondernemingen met dergelijke ratio's zullen ongetwijfeld in het dividend moeten gaan snijden, tenzij ze in staat zijn de winst aanmerkelijk te laten groeien om zo weer op een gezondere pay-out ratio uit te komen.

Onhoudbaar
Ondernemingen met een pay-out ratio van 95%-150% of zelfs meer keren dus meer dividend uit dan er winst overblijft. Wanneer een aandeel dergelijke ratio's heeft, heeft de onderneming de verwachte winst wel heel erg slecht ingeschat. Dergelijke ratio's zijn onhoudbaar en het dividend zal daarom in het meest gunstige geval worden verlaagd, maar de kans is groot dat het zelfs zal worden stopgezet.
Het kan echter altijd nog zorgelijker. Er zijn ook pay-out ratio's die onder nul uitkomen. Wanneer dat het geval is, maakt de onderneming dus verlies. En aangezien dividend uit de winst wordt betaald, zal het dividend in de toekomst waarschijnlijk ook niet houdbaar zijn. Sommige bedrijven blijven ondanks de negatieve of hele hoge pay-out ratio toch dividend uitkeren en wel om twee redenen:

1. De onderneming wil niet negatief overkomen, want zodra het dividend wordt verlaagd, zal dit ongetwijfeld negatieve gevolgen hebben voor de koers.
2. Trots weerhoudt de ondernemingen ervan. Sommige ondernemingen hebben een bijzonder lange dividendhistorie van wel vijftig en soms zelfs van honderd jaar. Snijden in of stoppen met het dividend kan enorme schade toebrengen aan het vertrouwen van de aandeelhouders.

Beter Bed valt dus in de categorie GEZOND.

17. De onderneming streeft naar het op regelmatige basis informeren van aandeelhouders, beleggers en de markt. Dit gebeurt door middel van de publicatie van persberichten op basis van trading updates na elk kwartaal en volledige financiële verslagen bij publicatie van de jaarcijfers en halfjaarcijfers.
    Beter Bed Holding vindt het belangrijk de relatie met bestaande aandeelhouders te onderhouden en de onderneming en het aandeel onder de aandacht van potentiële investeerders te brengen. Naast eerder genoemde persberichten gebeurt dit door middel van analistenbijeenkomsten en roadshowprogramma's na de publicatie van de jaarcijfers en de halfjaarcijfers. Verder worden door brokers georganiseerde conferenties bezocht en worden geïnteresseerde partijen ontvangen op het kantoor of in de winkels van de onderneming.

18. Dit zijn de grootste aandeelhouders van Beter Bed.

19. 78,8%!

20. Om de betrokkenheid en motivatie van Directie en Management extra te stimuleren worden opties op aandelen verstrekt.

21. Uit hoofde van zijn/haar functie binnen Beter Bed Holding N.V. of een van haar werkmaatschappijen dienen het management, de raad van commissarissen en bepaalde medewerkers zich te committeren aan het Reglement inzake voorwetenschap en meldingsverplichtingen van Beter Bed Holding.

22. Twee natuurlijke personen.

23. Wij willen in elk land waar we actief zijn op een maatschappelijk verantwoorde wijze marktleider worden in het 'value for money'-segment in de bedden- en matrassenmarkt.

24. Niets inspireert en motiveert ons meer, elke dag opnieuw, dan te zorgen dat al onze klanten op een betaalbare wijze heerlijk, comfortabel en gezond kunnen slapen: 'Hard at work on a good night's rest'.

25. Klanttevredenheid, nettowinst, balansstructuur en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

26. In de Benelux zal primair de transactiekracht (hogere conversie en hogere bonbedragen) verder verbeteren. In de overige landen is het juist de attractiekracht (meer bezoekers trekken) die zal gaan stijgen.

27. Nee, op dit moment nog niet, maar de ontwikkeling van 'web only'-assortimenten en uitbreiding van het aanbod van bedtextiel zal ter hand worden genomen.

28. Ja, in aanvulling op de expansie binnen bestaande formules zal nadrukkelijk gezocht worden naar mogelijkheden voor verdere organische groei, dan wel acquisities in bestaande en nieuwe landen.

29. Voor uitvoering van de strategie is een belangrijke rol weggelegd voor Inkoop. Naast de reeds vermelde productinnovatie gelden voor Inkoop de volgende doelstellingen:
    - verbetering marge;
    - ontwikkeling online assortiment;
    - optimalisatie levertijden;
    - minder (maar meer strategische) leveranciers met minder sku's;
    - ontwikkelen van additionele assortimenten.

30. De verkoop zal zorgen voor een optimale omnichannel klantervaring ondersteund door adviestools, configurators, 'net promotor'-scores en klantreviews.

31. Van de Backofficefuncties wordt verwacht dat zij verkoop-, service- en klantgericht werken. Klanttevredenheid, verdere professionalisering en proactiviteit zijn daarbij sleutelwoorden.
    Een leidende rol is hierbij weggelegd voor HR. De HR-functie dient zich te richten op onder andere in-, door- en uitstroom, management development, het aantrekken van jong talent (met name ook voor de verkoop), permanente training en het creëren van een 'customer centered high performance KPI en team'-cultuur. Om dit te bereiken zal de HR-functie op directieniveau ingevuld worden.
    Voor de Financefunctie geldt dat de taak wordt uitgebouwd tot Businesssupportfunctie, waarbij de analysecapaciteit wordt vergroot door onder meer het implementeren van een modern 'business information warehouse' en het toepassen van functiespecifieke dashboards. Voor de Logistiek geldt dat flexibeler en sneller leveren de nieuwe norm wordt. Voor de Benelux zal begin 2016 een studie worden verricht om de optimale logistieke infrastructuur te bepalen. Voor Matratzen Concord zal de test inzake optimalisatie van de 'supply chain' in het voorjaar van 2016 worden afgerond. Bij alle formules blijft voorraadoptimalisatie een aandachtspunt.
    Binnen de IT-functie zal op basis van een robuuste 'backbone' (SAP) een nieuwe 'front end' worden ontwikkeld, die maximale flexibiliteit biedt ten aanzien van de klantwensen. 'Time-to-market' en gebruikersvriendelijkheid (voor klant en medewerker) zijn daarbij leidend.

32. In de circulaire economie worden producten en materialen hergebruikt en behouden grondstoffen hun waarde. Dat brengt veel kansen voor ondernemers: meer ketensamenwerking, innovatie, minder grondstoffenverbruik en minder afval.

33. Drive like-for-like sales, expansie, internetverkopen, verbeteren marge, kostenreductie, cash-genereren.

34. In de context van detailhandelaars is de term like-for-like groei de middelengroei na het ontdoen van uit de gevolgen van uitbreiding en winkelsluitingen.

35. Zie pagina 22 en 23 van het jaarrapport.

36. Zie pagina 24 t/m 27 van het jaarrapport.

37. Zie pagina 28 en 29 van het jaarrapport.

38. Nee, het verslag is in het Nederlands.

39. Zie pagina 24 van het jaarrapport.

40. Zie pagina 28 van het jaarrapport.

41. Nee.

42. Nee.

43. Dit is opgenomen in het renumeratierapport op pagina 57 van het jaarrapport.

44. Zie pagina 28 van het jaarrapport.

45. De financieel-strategische risico's betreffen het niet realiseren van omzet door met name de toetreding van nieuwe concurrenten, de introductie van nieuwe producten, merken en verdienmodellen.
    Operationeel-strategisch onderkent de onderneming het risico van consolidatie aan de leverancierskant, waardoor marges (en leveringen) in gevaar kunnen komen. Zie pagina 29 van het jaarrapport.

46. In de verklaring van de accountant betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde vereisten op pagina 104 van het jaarrapport.

47. Als apart hoofdstuk vanaf pagina 46 van het jaarrapport, maar maakt integraal onderdeel uit van het bestuursverslag.

48. De benadering van fiscaliteit is de afgelopen jaren aan grote veranderingen onderhevig geweest. Het is voor iedereen van belang dat goed te beseffen. Voorheen werd fiscaliteit vooral fiscaal-juridisch benaderd. Nu richt men zich bij fiscaliteit meer op risicobeheersing en -processen. Deze verschuiving heeft mede plaatsgevonden door nieuwe regelgeving die in de eerste plaats niets te maken heeft met belastingwetgeving. Regelgeving, zoals de SarbanesOxley Act in de Verenigde Staten, de Code Tabaksblat in Nederland, maar ook de Wet toezicht financiële verslaggeving (Wtfv) en het horizontale toezicht van de belastingdienst. Onder invloed van die regelgeving is de transparantie van de fiscale positie van ondernemingen toegenomen.

49. Enkele jaren geleden kwam de belastingdienst met de slogan: ‘Leuker kunnen we het niet maken, wel makkelijker’. In een versie X.0 van dit uitgangspunt is met ingang van 2016, na een uitgebreide proefperiode, Horizontaal Toezicht ingevoerd voor ondernemers. Concreet betekent dit voor ondernemers dat de belastingdienst op basis van vertrouwen de aangiften van ondernemers integraal goedkeurt, mits deze zijn verzorgd door hiervoor gecertificeerde accountants. Op dit moment worden accountants getoetst om op basis van kennis- en kwaliteitsniveau voor deze certificering in aanmerking te komen.
Het uitgangspunt van Horizontaal Toezicht is vertrouwen:
- dat de adviseur zich aan de fiscale regels houdt en goed koopmansgebruik toepast;
- dat de ondernemer geen gegevens achter zal houden;
- dat de Belastingdienst aangiftes sneller en overeenkomstig de aangifte afhandelt;
- dat de Belastingdienst geen steekproefcontroles over de afgelopen vijf jaar meer bij de ondernemer uitvoert.

In het nieuwe systeem worden deze controles op het dossier bij de adviseur uitgevoerd, die aanzienlijk minder detaillistisch zijn.

50. Een management letter is een brief van de accountant aan het bestuur van de opdrachtgever, waarin de accountant eventuele tekortkomingen ter zake van de interne beheersing beschrijft die tijdens de controle zijn geconstateerd. Veelal doet de accountant daarbij ook aanbevelingen aan het bestuur. De accountant is echter niet verplicht om een management letter af te geven. In de praktijk wordt de inhoud van de management letter vooraf in concept besproken met het bestuur. Naar aanleiding van deze bespreking kan de accountant, aan de hand van de toelichting van het bestuur, zijn opvattingen herzien en een aantal van de aanvankelijk geplaatste kanttekeningen in zijn definitieve versie laten vervallen. De definitieve versie wordt tevens aan de raad van commissarissen ter beschikking gesteld. De belastingdienst heeft het recht de management letter, evenals de controleverklaring en het verslag van de accountant, in te zien. De gecontroleerde onderneming mag fiscale passages daarbij echter onleesbaar maken.

De management letter is zowel voor de accountant als voor de opdrachtgever een nuttig instrument. De accountant kan door het bespreken van de conceptversie zijn eigen bevindingen toetsen en daarmee meer zekerheid verkrijgen over de toestand van de onderneming. In wezen beperkt de accountant hiermee het risico op aansprakelijkheid. Voor het bestuur van de onderneming biedt de bespreking van de conceptversie van de management letter de mogelijkheid om verbeteringen aan te brengen binnen de organisatie, zodat de kans dat een goedkeurende controleverklaring wordt verstrekt groter is. Het bestuur is er dan ook veel aan gelegen dat de management letter zo min mogelijk opmerkingen bevat. Bij de bespreking van de conceptversie zal het bestuur er dan ook naar streven zo veel mogelijk van de gemaakte kanttekeningen te weerleggen, al is het alleen maar om kritische vragen van de raad van commissarissen te vermijden. Bovendien dient de accountant de bedrijfsprocessen van zijn opdrachtgever dusdanig goed te kunnen doorgronden, dat hij weet waar eventuele risico’s bij zijn opdrachtgever zitten. Aangezien accountants enige afstand hebben tot de bedrijfsprocessen van hun opdrachtgevers, kan men zich afvragen of zij daadwerkelijk in staat zijn deze te goed te doorgronden. Naarmate de te controleren onderneming groter is en veel verschillende activiteiten ontplooit, zal dit nog lastiger zijn.

Afgezien van het feit dat de accountant door het afgeven van een management letter bij de interim-controle meer zekerheid verkrijgt over de toestand van de onderneming en hij

daarmee het risico op aansprakelijkheid vermindert, is het ook tuchtrechtelijk gezien van belang dat de accountant bepaalde tekortkomingen tijdig signaleert en deze met zijn opdrachtgever deelt. In een uitspraak van 26 april 2010 heeft de Accountantskamer echter geoordeeld dat de accountant niet alleen kan volstaan met het signaleren van fraude en het geven van een algemeen advies ter zake van de fraude. Tevens blijkt uit deze uitspraak dat accountants de plicht hebben om nader onderzoek met voldoende diepgang te verrichten en te controleren of hun advies adequaat door het bestuur wordt opgevolgd. Aangezien de accountant dat in deze zaak had nagelaten, had hij niet voldaan aan de voor hem geldende normen.

Uit bovengenoemde uitspraak van de Accountantskamer vloeit eveneens voort dat, indien de accountant in zijn management letter de opdrachtgever tijdig en adequaat waarschuwt en controleert of zijn advies wordt opgevolgd, hem geen verwijt treft indien de opdrachtgever niets doet met deze waarschuwingen. Met andere woorden, indien de accountant een adequate management letter opstelt, verkleint hij ook tuchtrechtelijke maatregelen, alsmede het risico op aansprakelijkheid.

51. Een ICS is een formele verklaring van het bestuur (bestuurder) over de kwaliteit van de bedrijfsvoering, zoals de interne organisatie en de automatisering, waarmee inzicht gegeven wordt in de mate waarin de verschillende bedrijfsprocessen op orde zijn. Door het afgeven van een dergelijk statement geeft de bestuurder in feite inzicht in de mate waarin de organisatie ‘in control’ is en wordt beheerst. De in control statement komt voort uit de Corporate Governance Code.

52. Op grond van artikel 5:25c lid 2 onder c Wft.

53. Consumenten: Gezondheid en veiligheid klanten en klanttevredenheid, pagina 35.
Medewerkers: Trots op ons personeel, Kwaliteit van onze medewerkers, Veiligheid en gezondheid medewerkers en Diversiteit, pagina 36.
Producenten: Gedragscode leveranciers, pagina 37.
Overheid: geen belastingontwijking, productveiligheidsproces, OESO-richtlijnen vanaf 2016 nadrukkelijker te gaan volgen, pagina 38.
Milieu: elektriciteitsbesparing, pagina 39 en 40, materialen en circulaire economie: uitfaseren van de schadelijkste Grondstoffen, verminderen afval pagina 41.

54. Wat gaat goed:
    - In dit jaarverslag worden het beleid en de ontwikkelingen gekoppeld aan belangrijke trends in mvo, zoals de klimaatconferentie in Parijs en het Rapport Ambitie 2020 van MVO Nederland.
    - Initiatieven komen in toenemende mate bottom-up vanuit de formules. Een voorbeeld daarvan is het besluit om de Duitse winkels vanaf oktober van groene stroom te voorzien.
    - Er zijn enkele grafieken aan het jaarverslag toegevoegd, wat helpt de ontwikkeling over de jaren heen beter te interpreteren.
    - De uitvoering van de stakeholdersdialoog heeft helder gemaakt dat zowel de rapportagestrategie als de selectie van onderwerpen conform de verwachtingen is.
    - De heldere en consistente taakverdeling tussen de Group Controlling-staf en MVO-oplossingen zorgt ervoor dat de kwaliteit van informatie wederom verbeterd is.

Wat zijn de te nemen stappen:

- Enkele standaardindicatoren zijn niet gerapporteerd, wat wel verwacht wordt van een rapportage conform G4 op het niveau CORE.
- De mvo-stuurgroep is in november voor het eerst bijeengekomen. Daardoor heeft de stuurgroep nog geen stempel kunnen drukken op dit jaarverslag, waardoor de geformuleerde doelstellingen nog niet zijn vernieuwd. MVOplossingen heeft de organisatie aanbevolen om de stuurgroep vanaf heden ieder kwartaal samen te laten komen.
- De rapportage over klachtenprocedures en incidenten is per formule verschillend. MVOplossingen is van mening dat de mvo-stuurgroep ervoor dient te zorgen, dat dit onderwerp consistenter wordt gemanaged en gerapporteerd.

55. Nee, maar voor bedrijven met meer dan 500 medewerkers komen er vanaf 2017 wel verplichtingen ten aanzien van een mvo-verslag.

56. De Corporate Governance Code is te vinden op pagina 46-46 van het jaarrapport. Beter Bed heeft hier een apart hoofdstuk in het jaarrapport aan gewijd.
    - Reglement Raad van Commissarissen;
    - Reglement Auditcommissie;
    - Reglement Remuneratiecommissie;
    - Reglement Directie;
    - Gedragscode;
    - Klokkenluidersregeling;
    - Investor Relations beleid.

57.

a. de kapitaalstructuur van de vennootschap, het bestaan van verschillende soorten aandelen en de daaraan verbonden rechten en plichten en het percentage van het geplaatste kapitaal dat door elke soort wordt vertegenwoordigd;
b. elke beperking door de vennootschap van de overdracht van aandelen of met medewerking van de vennootschap uitgegeven certificaten van aandelen;
c. deelnemingen in de vennootschap waarvoor een meldingsplicht bestaat overeenkomstig de artikelen 5:34, 5:35 en 5:43 van de Wet op het financieel toezicht;
d. bijzondere zeggenschapsrechten verbonden aan aandelen en de naam van de gerechtigde;
e. het mechanisme voor de controle van een regeling, die rechten toekent aan werknemers om aandelen in het kapitaal van de vennootschap of een dochtermaatschappij te nemen of te verkrijgen, wanneer de controle niet rechtstreeks door de werknemers wordt uitgeoefend;
f. elke beperking van stemrecht, termijnen voor de uitoefening van stemrecht en de uitgifte, met medewerking van de vennootschap, van certificaten van aandelen;
g. elke overeenkomst met een aandeelhouder, voor zover aan de vennootschap bekend, die aanleiding kan geven tot beperking van de overdracht van aandelen of met medewerking van de vennootschap uitgegeven certificaten van aandelen of tot beperking van het stemrecht;
h. de voorschriften betreffende benoeming en ontslag van bestuurders en commissarissen en wijziging van de statuten;
i. de bevoegdheden van het bestuur, in het bijzonder tot de uitgifte van aandelen van de vennootschap en de verkrijging van eigen aandelen door de vennootschap;
j. belangrijke overeenkomsten waarbij de vennootschap partij is en die tot stand komen, worden gewijzigd of ontbonden onder de voorwaarde van een wijziging van zeggenschap

over de vennootschap nadat een openbaar bod in de zin van artikel 5:70 van de Wet op het financieel toezicht is uitgebracht, alsmede de gevolgen van die overeenkomsten, tenzij de overeenkomsten of gevolgen zodanig van aard zijn dat de vennootschap door de mededeling ernstig wordt geschaad;

k. elke overeenkomst van de vennootschap met een bestuurder of werknemer die voorziet in een uitkering bij beëindiging van het dienstverband naar aanleiding van een openbaar bod in de zin van artikel 5:70 van de Wet op het financieel toezicht.

58. Leden van de raad van commissarissen worden door de Algemene Vergadering benoemd.

59. Een auditcommissie en een renumeratiecommissie?

60. In de Nederlandse Corporate Governance Code, maar ook in buitenlandse codes is veel aandacht voor auditcommissies. Volgens de Nederlandse code moet een raad van commissarissen die uit meer dan vier leden bestaat, uit zijn midden een auditcommissie instellen. Ook veel bedrijven zonder beursnotering en organisaties uit de (semi)publieke sector hebben de afgelopen jaren een auditcommissie ingesteld. Het werkgebied van de auditcommissie beslaat:

m.b.t. risicobeheersing en interne controle

- de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, waaronder begrepen de naleving van wet- en regelgeving daaromtrent en de werking van gedragscodes;

m.b.t. de financiële verslaggeving

- de financiële informatieverschaffing. Daartoe behoren onder meer: de keuze van accounting policies, de toepassing van nieuwe regels en de effecten daarvan, inzicht in de behandeling van ‘schattingsposten’ in de jaarrekening, prognoses, het werk van in- en externe accountants;
- de naleving van aanbevelingen en opvolging van opmerkingen van interne en externe accountants;
- de AC beoordeelt hoe de externe accountant wordt betrokken bij de inhoud en publicatie van financiële berichten anders dan de jaarrekening;
- wanneer de accountant onregelmatigheden constateert in de inhoud van de financiële berichten, is de AC voor hem het eerste aanspreekpunt;

m.b.t. de interne auditfunctie

- de rol en het functioneren van de interne auditfunctie;
- de AC wordt betrokken bij het opstellen van het werkplan van de interne auditor;
- de AC neemt kennis van de bevindingen van de interne auditor;
- de AC kan de interne auditor uitnodigen een vergadering van de AC bij te wonen;
- de interne auditor heeft toegang tot de voorzitter van de AC. De voorzitter van de AC draagt zorg voor de communicatie tussen AC en de interne auditor;
- indien er geen interne auditfunctie is, evalueert de AC jaarlijks of daaraan behoefte bestaat. Zij brengt daarover advies uit aan de raad van commissarissen, die daarover rapporteert aan het bestuur;

m.b.t. de externe accountant

- de relatie met de externe accountant, waaronder in het bijzonder zijn onafhankelijkheid, de bezoldiging, en eventuele niet-controlewerkzaamheden voor de vennootschap;

- de AC adviseert de raad van commissarissen welke accountant door de raad van commissarissen aan de algemene vergadering van aandeelhouders voor benoeming zal worden voorgedragen;
- de AC overlegt met het bestuur over de bezoldiging van de accountant en over opdrachtverlening tot niet-controlewerkzaamheden, en adviseert de raad van commissarissen inzake het al of niet goedkeuring daaraan verlenen;
- de AC voert zo vaak als zij dat nodig acht, doch ten minste eenmaal per jaar, overleg met de externe accountant buiten aanwezigheid van het bestuur;
- de AC kan de externe accountant uitnodigen een vergadering van de AC bij te wonen;
- de externe accountant kan ook zelf verzoeken om een vergadering van de AC bij te wonen;
- de externe accountant woont de vergadering van de raad van commissarissen bij waarin de jaarrekening wordt besproken;
- de AC rapporteert jaarlijks aan de raad van commissarissen over de ontwikkelingen in de relatie met de externe accountant, waaronder in het bijzonder zijn onafhankelijkheid, de wenselijkheid van rotatie van verantwoordelijke partners, en het verrichten van niet- controle werkzaamheden;
- ten minste eenmaal in de vier jaar maakt de AC een grondige beoordeling van het functioneren van de externe accountant in de diverse entiteiten en capaciteiten waarin deze functioneert;
- de belangrijkste conclusies worden aan de algemene vergadering van aandeelhouders meegedeeld ten behoeve van de beoordeling van de voordracht tot benoeming van de externe accountant;

m.b.t. overige onderwerpen
- het beleid van de vennootschap met betrekking tot tax planning;
- de financiering van de vennootschap;
- de toepassingen van informatie- en communicatietechnologie.

62. De Remuneratiecommissie adviseert de raad van commissarissen bij het formuleren van het bezoldigingsbeleid en het vaststellen van de individuele bezoldiging van de Directie. Het doel van het remuneratiebeleid is het aantrekken, motiveren en behouden van gekwalificeerde personen als directielid, die Beter Bed Holding N.V. in staat stellen haar strategische en operationele doelstellingen te bereiken. Het beloningsbeleid heeft een ondernemend karakter, maar dient tevens in redelijke relatie te staan tot de overige managementleden. Dit alles rekening houdend met de maatschappelijke context, de corporate-governancestructuur en de belangen van de stakeholders van Beter Bed Holding N.V.

63. De enkelvoudige en de geconsolideerde jaarrekening.

64. De geconsolideerde jaarrekening is voor het economisch inzicht in de groep het belangrijkste.

65. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld conform de International Financial Reporting Standards (IFRS), zoals goedgekeurd voor gebruik in de Europese Unie en de interpretaties daarvan, zoals aangenomen door de International Accounting Standards Board (IASB). Zie pagina 68 van het Jaarrapport.

66. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld op basis van historische kostprijzen met uitzondering van bedrijfsterreinen die op reële waarde zijn gewaardeerd.). Zie pagina 68

van het Jaarrapport.

67. Reële waarde wordt ook wel Fair Value genoemd, wat inhoudt dat er gerapporteerd moet worden op basis van de marktwaarden (onderdeel van actuele waarde) (dit in tegenstelling tot de oude verslagleggingsregels, waarbij de aankoopwaarde de basis kon vormen). Het is een term die bij IFRS wordt gebruikt. In titel 9 is de vergelijkbare term actuele waarde.

68. De directie (het bestuur formeel). De datum van opmaak is niet bekend, wel dat de opgemaakte jaarrekening op 10 maart 2016 in de raad van commissarissen is behandeld. De accountantsverklaring is gedateerd op 10 maart 2016. In de praktijk is dit de datum waarop het bestuur de jaarrekening heeft opgemaakt om geen periode tussen opmaken en controle te laten vallen.

69. Binnen vier maanden na het boekjaar op basis van artikel 5.25c lid 1 Wft. Uitstel is niet mogelijk.

70. De originele jaarrekening moet worden ondertekend door alle bestuurders en leden van de raad van commissarissen.

71. De originele jaarrekening moet worden ondertekend door alle bestuurders en leden van de raad van commissarissen. Ontbreekt de handtekening van een van hen, dan wordt de reden daarvan vermeld.

72. De Algemene Vergadering.

73. Voor niet-beursgenoteerde ondernemingen: na het vaststellen van de jaarrekening door de AV moeten de jaarrekening, het bestuursverslag en de overige gegevens binnen acht dagen openbaar worden gemaakt. Het jaarrapport wordt openbaar gemaakt door deze te deponeren bij het Handelsregister (art. 2:3 94 lid 1 BW).
    Voor effecten uitgevende instellingen (zoals Beter Bed) geldt dat het jaarrapport, inclusief de accountantsverklaring, binnen vier maanden na afloop van het boekjaar algemeen verkrijgbaar c.q. openbaar gemaakt moet zijn (art. 5:25c lid 1 Wft). Het jaarrapport kan algemeen verkrijgbaar worden gesteld door middel van een persbericht met een aankondiging waarin wordt verwezen naar de website van de uitgevende instelling waar de informatie beschikbaar is. Het jaarrapport is dan nog niet vastgesteld door de AV. Zodra het jaarrapport is vastgesteld, moet deze binnen vijf dagen aan de AFM worden gezonden (art. 5:25o lid 1 Wft). Het jaarrapport moet uiterlijk binnen zes maanden na afloop van het boekjaar aan de AFM zijn toegestuurd (art. 5:25o lid 2 Wft). De AFM neemt het jaarrapport van de effecten uitgevende instellingen op in haar register (art. 5:52m Wft) en stuurt het jaarrapport binnen drie dagen door naar het Handelsregister. Is het jaarverslag niet binnen de maximale termijn van zes maanden vastgesteld, dan moet de onderneming daarvan melding maken bij de AFM. De AFM stuurt dan het niet-vastgestelde jaarverslag naar het Handelsregister met de mededeling dat het jaarverslag nog niet is vastgesteld.

74. Op de niet-originele exemplaren kan worden volstaan met de vermelding van de namen van de ondertekenaars. Gezien het vorenstaande hoeft de te deponeren jaarrekening niet te zijn voorzien van handtekeningen, maar kan worden volstaan met de namen van de ondertekenaars.

75. De wet bevat geen concrete verplichting om de jaarrekening te laten vaststellen. In de (juridische) literatuur wordt over het algemeen uitgegaan van de volgende uitgangspunten:
- de wettelijke bepaling dat de jaarrekening wordt vastgesteld door de Algemene
- Vergadering beoogt (slechts) het orgaan aan te wijzen dat bevoegd is tot vaststellen;
- door vaststellen van de jaarrekening – als laatste stap in het jaarrekeningproces – ontstaat
- 'de jaarrekening van de vennootschap';
- de Algemene Vergadering heeft de volgende mogelijkheden: de jaarrekening vaststellen, de jaarrekening niet vaststellen of de jaarrekening opnieuw laten opmaken door de bestuurders.

Hoewel de hiervoor genoemde aspecten terecht zijn, lijkt het dat sprake is van een iets minder grote 'vrijheid'.
a.Het feit dat 'de jaarrekening van de vennootschap' eerst ontstaat na vaststelling door de Algemene Vergadering.
b. De wet spreekt in artikel 2:101 lid 7 (nv-bepaling) en artikel 2:210 lid 8 (bv-bepaling) onder meer over 'de verplichting tot vaststellen van de jaarrekening'.
c.Het feit dat een niet-vastgestelde jaarrekening die bij het Handelsregister wordt gepubliceerd, moet worden voorzien van een melding van de niet-vastgestelde status.
d. Dividenduitkeringen en besluiten tot inkoop van aandelen bij een nv moeten worden gebaseerd op de laatst vastgestelde jaarrekening (art. 2:98 lid 3 en 105 lid 3BW).
e.Bestemming van de winst door de Algemene Vergadering bij een bv gebeurt op basis van een vastgestelde jaarrekening (art. 2: 216 lid 1 BW).

Dit laat zien dat de Algemene Vergadering 'in principe' min of meer de verplichting heeft om als sluitstuk in het jaarrekeningproces de jaarrekening vast te stellen. Haar recht komt tot uiting in het feit dat ze vaststelling kan tegengaan of de jaarrekening kan amenderen. In het algemeen zal het bestuur hieraan tegemoetkomen en een nieuwe jaarrekening opmaken dan wel de consequentie eraan verbinden om af te treden.

Aangepaste jaarrekening
De Algemene Vergadering zal niet lichtvaardig omgaan met haar bevoegdheid tot niet-vaststellen of amenderen van de jaarrekening. Allereerst omdat het bestuur primair verantwoordelijk is voor de jaarrekening en niet de Algemene Vergadering. Verder is bij controleplichtige rechtspersonen sprake van een controleverklaring van de accountant die de getrouwheid van de jaarrekening 'bevestigt'. De Algemene Vergadering mag de jaarrekening namelijk niet vaststellen zonder kennis te kunnen nemen van de controleverklaring van de accountant.

Tot slot is een besluit om niet tot vaststellen over te gaan een zwaarwichtig besluit in de governance-verhoudingen. Overigens zou het besluit om de jaarrekening niet vast te stellen of deze te amenderen wel voor de hand kunnen liggen als een niet-goedkeurende controleverklaring aan de jaarrekening is gevoegd als gevolg van onjuistheden in de jaarrekening. Vervolgens is de vraag aan de orde: Wat is de consequentie van een besluit van de Algemene Vergadering tot amendering van de door de directie opgemaakte jaarrekening? Dit betekent dat het jaarrekeningproces wordt herhaald. Het bestuur maakt opnieuw een (tweede versie van de) jaarrekening op die ter vaststelling aan de algemene vergadering wordt voorgelegd. Ook dan geldt nog steeds dat vaststelling slechts kan plaatsvinden als de Algemene Vergadering kennis heeft kunnen nemen van de controleverklaring van de accountant. En omdat de jaarrekening in die situatie is gewijzigd, kan dit niet de controleverklaring zijn die bij de eerste versie van de jaarrekening is

afgegeven. Het bestuur van de bv of nv zal de accountant daarom ook moeten vragen om een nieuwe verklaring af te geven. Dat wordt nog eens versterkt door het feit dat de accountant nooit zal toestaan dat zijn eerste verklaring wordt toegevoegd aan de nieuwe (gewijzigde) versie van de jaarrekening.

76. De International Financial Reporting Standards (IFRS) zijn een boekhoudkundige standaard voor jaarverslagen van bedrijven. Sinds 1 januari 2005 zijn beursgenoteerde bedrijven in de EU verplicht op deze wijze te rapporteren.
IFRS omvat de oudere IAS (International Accounting Standards). De oudere IAS-standaarden zijn niet komen te vervallen, maar zijn uitgebreid en verder uitgewerkt. Daarnaast is een aantal IFRS-normen toegevoegd.
Verantwoordelijk voor het opstellen van de standaard is de International Accounting Standards Board (IASB), de opvolger van de International Accounting Standards Committee (IASC) die in 1973 opgericht was en de IAS-standaarden vastgelegd heeft.

77. Doel van deze commissie is om de IASB te adviseren. De IFRIC brengt die adviezen uit, rapporten waarin aangegeven is hoe met de IAS-standaarden omgegaan moet worden, hoe bepaalde zaken geïnterpreteerd moeten worden. Daarnaast moet de IFRIC een actieve rol spelen in het uniformeren van de internationale standaarden met nationale standaarden en eisen. De IFRIC publiceert haar bevindingen en voordat ze definitief worden, is er altijd nog ruimte voor commentaar.

78. De Standards Advisory Council (SAC) is een commissie die de IASB adviseert omtrent de standaarden. De SAC is zeer divers samengesteld, allerlei geledingen die belang hebben bij de inhoud van de financiële verslaglegging kunnen hierin deelnemen. Het is het discussieplatform waar de meningen gevormd worden die uiteindelijk tot standaarden moeten leiden.

79. De Europese Commissie heeft in een verordening vastgelegd dat alle beursgenoteerde bedrijven hun jaarverslag in de IFRS-vorm moeten presenteren. Dat hield voor alle bedrijven uit EU-landen in dat zij moesten omschakelen van rapporteren volgens GAAP (Generally Accepted Accounting Principles) (= de Nederlandse standaard in Nederland, de Belgische standaard in België), naar rapporteren volgens IFRS. Kern van de verandering was dat het minder gaat over de hoogte en meer over de kwaliteit van de winst. Ook uniformiteit binnen Europa omwille van de vergelijkbaarheid van ondernemingen was een argument voor invoering.

80. Nee, zie pagina 69. De post aandeel derden. Bij Beter Bed ontbreekt die. Het is ongebruikelijk dat een beursfonds enkel 100% deelnemingen heeft.

81. Bij de methode van integrale consolidatie worden de balans- en winst-en- verliesrekeningen van de diverse ondernemingen voor 100% meegenomen in de geconsolideerde jaarrekening. Dit wil zeggen dat wanneer een moedermaatschappij slechts 55% van de aandelen van een dochter heeft, de cijfers van de dochter voor 100% in de geconsolideerde jaarrekening worden meegenomen. De 45% van de activa, passiva, opbrengsten en kosten die niet in het bezit zijn van de moeder worden gecorrigeerd door een aandeel derden op te nemen in de balans en winst-en-verliesrekening.
Bij partiële consolidatie, ook wel proportionele consolidatie genoemd, worden de cijfers van een dochter meegenomen naar rato van het percentage aandelen dat de moeder heeft in deze deelneming. Deze methode kan worden gebruikt indien de moeder niet-100%-deelnemingen

heeft. Deze methode zal hier niet nader worden toegelicht, omdat deze consolidatiemethode in de praktijk weinig wordt toegepast.

82. De wederzijdse vorderingen en operaties tussen bedrijven van de groep moeten worden geëlimineerd.

83. Vanaf 2005 is de reserve omrekeningsverschillen in de wet opgenomen. Dit is een wettelijke reserve, die wordt gevormd voor omrekeningsverschillen op deelnemingen. Ook valutaverschillen op leningen die zijn afgesloten ter dekking van koersverschillen op deelnemingen worden hierin opgenomen (hedge-accounting).

84. Bedrijfsterreinen worden gewaardeerd tegen reële waarde op basis van een regelmatig uitgevoerde taxatie door een externe deskundige. Een eventuele herwaardering wordt onder gelijktijdige vorming van een voorziening voor latente belastingen opgenomen in het eigen vermogen via het overig totaalresultaat.

85. Het gaat om € 937.000, zie pagina 81.

86. De bepaling of een regeling een leaseovereenkomst vormt of deze bevat, is gebaseerd op de inhoud van de overeenkomst en vereist een beoordeling of de uitvoering van de overeenkomst afhankelijk is van het gebruik van een bepaald actief of bepaalde activa en of de overeenkomst het recht toekent om het actief te gebruiken. Beter Bed Holding kent alleen operationele leaseovereenkomsten. Operationele leasebetalingen worden gedurende de leaseperiode lineair als last opgenomen in de winst-en-verliesrekening. Er bestaan ook financial-leasecontracten. Dan wordt er geactiveerd en een passiefpost leaseverplichtingen opgenomen.

87. De immateriële bedrijfsmiddelen bestaan hoofdzakelijk uit licenties en software, zie pagina 78.

88. De realiseerbare waarde van een actief is de hoogste van de reële waarde van een actief of de kasstroomgenererende eenheid (na aftrek van de verkoopkosten) en de bedrijfswaarde.

89. Bij de bepaling van de bedrijfswaarde worden de geschatte toekomstige kasstromen contant gemaakt, waarbij een disconteringsvoet vóór belasting wordt toegepast die rekening houdt met de huidige marktbeoordelingen van de tijdswaarde van geld en de specifieke risico's van het actief.

90. Een financieel actief (of, indien van toepassing, een deel van een financieel actief of een deel van een groep van soortgelijke financiële activa) wordt niet langer in de balans opgenomen, indien de groep geen recht meer heeft op de kasstromen uit dit actief of vrijwel alle risico's en voordelen van het actief zijn overgedragen of – indien niet vrijwel alle risico's en voordelen van het actief zijn overgedragen – de entiteit de 'control' over het actief heeft overgedragen.

91. Een financiële verplichting wordt niet langer op de balans opgenomen zodra aan de prestatie ingevolge de verplichting is voldaan, deze is opgeheven of is verlopen. Indien een bestaande financiële verplichting wordt vervangen door een andere van dezelfde geldgever tegen substantieel andere voorwaarden, of de voorwaarden van de bestaande verplichting aanzienlijk worden gewijzigd, wordt een dergelijke vervanging of wijziging behandeld als het niet langer opnemen van de oorspronkelijke verplichting op de balans en de opname van

de nieuwe verplichting. Het verschil in de betreffende boekwaarden wordt in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

92. Verschuldigde verplichtingen voor lopende en voorgaande jaren worden gewaardeerd op het bedrag dat naar verwachting zal worden betaald aan de fiscale autoriteiten. Het bedrag wordt berekend op basis van de bij wet vastgestelde belastingtarieven en geldende belastingwetgeving.

93. Voor uitgestelde belastingverplichtingen wordt een voorziening gevormd op basis van de tijdelijke verschillen per balansdatum tussen de fiscale boekwaarde van activa en passiva en de in deze jaarrekening opgenomen boekwaarde. Uitgestelde belastingverplichtingen worden verantwoord voor alle belastbare tijdelijke verschillen. De uitgestelde belastingverplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

94. Het alternatief is contante waarde.

95. Uitgestelde belastingvorderingen: Uitgestelde belastingvorderingen worden opgenomen uit hoofde van beschikbare fiscale verliescompensatie en uitgestelde belastingvorderingen, welke voortvloeien uit tijdelijke verschillen per balansdatum tussen de fiscale boekwaarde van activa en passiva en de in deze jaarrekening opgenomen boekwaarde. Waardering vindt plaats tegen nominale waarde. Uitgestelde belastingvorderingen uit hoofde van toekomstige verliescompensatie worden slechts dan in de balans verantwoord, indien het waarschijnlijk is dat in de toekomst voldoende fiscale winst ter beschikking komt om verrekening mogelijk te maken.

96. De minimumwaarderingsregel.

97. De kostprijs bestaat uit de inkoopprijs op basis van gewogen gemiddelde inkoopprijzen onder aftrek van inkoopkortingen en vermeerderd met bijkomende directe kosten.

98. De opbrengstwaarde wordt gevormd door de geschatte verkoopprijs in de normale bedrijfsvoering minus de geschatte kosten van voltooiing en de geschatte kosten ten behoeve van de afwikkeling van de verkoop.

99. Anders wordt de winst te hoog gepresenteerd. Bij consolidatie moeten de winsten op verkopen binnen de groep worden geëlimineerd. Alleen winsten die zijn gemaakt op verkopen buiten de groep mogen worden gepresenteerd.

100. Geldmiddelen en kasequivalenten in de balans bestaan uit banktegoeden en kasgeld.

101. Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen, zijnde de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn, tenzij anders vermeld.

102. De geamortiseerde kostprijs is de waarde bij eerste opname vermeerderd of verminderd met de contante waarde van het verschil tussen aflossing en de waarde bij eerste opname. Daardoor worden onder meer agio, disagio en aflossingspremie via de effectieve

rentemethode contant gemaakt. Lineaire amortisatie is ook toegestaan, mits dit niet tot belangrijke afwijkingen leidt.

103. Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengst uit levering van goederen en diensten aan derden onder aftrek van kortingen en dergelijke, en van over de omzet geheven belastingen.

104. Verkopen worden tot de omzet gerekend op het moment dat de goederen zijn geleverd bij de consument en overige afnemers en alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot de eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

105. Hieronder worden begrepen de aanschaffingskosten van de in de omzet opgenomen goederen en diensten, onder aftrek van ontvangen betalingskortingen en inkoopbonussen en vermeerderd met de direct toerekenbare kosten van inkoop en aanvoer.

106. Periodematching.

107. Nee, er worden gelden betaald aan onder andere pensioenfondsen. De betaalde premies aan het Bedrijfstakpensioenfonds Wonen respectievelijk aan verzekeraars worden als lasten opgenomen in het jaar waarop zij betrekking hebben.

108. Lineaire afschrijvingen: De afschrijvingen geschieden tijdsevenredig op basis van de verwachte economische levensduur. Op aanschaffingen in het verslagjaar wordt tijdsevenredig afgeschreven.

109. Directe en indirecte methode.

110. Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Het in dit kasstroomoverzicht gehanteerde middelenbegrip is gedefinieerd als geldmiddelen en kasequivalenten minus de kortlopende bankschulden voor zover deze geen betrekking hebben op het kortlopende deel van langlopende leningen. Kortlopende bankschulden zijn integraal onderdeel van het kasstroommanagement.

111. De kosten van de in eigenvermogensinstrumenten afgewikkelde transacties met werknemers worden gewaardeerd tegen de reële waarde per de toekenningsdatum.

112. Het grootste financiële risico bestaat uit het niet realiseren van de gebudgetteerde omzetten en (daarmee) de geplande cashmarges, met name als gevolg van veranderingen in het consumentengedrag in reactie op wijzigende, economische omstandigheden. Ter beheersing van dit risico worden de omzetten en de orderintake per formule op dagelijkse basis gerapporteerd. Wekelijks worden daar gegevens omtrent gerealiseerde marges, bezoekersaantallen, conversie en bonbedragen aan toegevoegd en van commentaar voorzien.

114. Nee, valutarisico's, voornamelijk het gevolg van inkopen in dollars, worden niet afgedekt. Een wijziging van de gemiddelde dollarkoers van 5% zou bij het inkoopvolume van het verslagjaar een effect van ongeveer € 192 miljoen (2014: € 136 miljoen) op het operationeel resultaat (EBIT) hebben, indien de verkoopprijzen niet worden gewijzigd. Er zijn vrijwel geen financiële instrumenten in vreemde valuta. Het valutarisico als gevolg van de aanwezigheid c.q. transacties in Zwitserland en de mogelijke volatiliteit van de Zwitserse franc worden als gering geschat, onder andere als gevolg van het feit dat het grootste deel

van de goedereninkopen in euro's plaatsvindt. Het renterisico is als gevolg van de huidige vermogensstructuur van de onderneming zeer beperkt. Het effect op het resultaat van een verandering (zowel omhoog als omlaag) van de rente met 50 basispunten zou op basis van het gebruik van de kredietfaciliteiten per ultimo 2015 een effect hebben van € 0 (2014: € 0) voor belasting. De boekwaarde van de financiële verplichtingen komt nagenoeg overeen met de reële waarde.

115. Het kredietrisico beperkt zich tot de groothandelsactiviteiten en de vorderingen op leveranciers uit hoofde van bonusafspraken. Hiervoor zijn naast de normale debiteurenbewaking geen specifieke maatregelen noodzakelijk. De reële waarde van de vorderingen is gelijk aan de boekwaarde. Het maximale kredietrisico is gelijk aan de boekwaarde van de vorderingen.

116. Het liquiditeitsrisico is door de aard van de activiteiten en de samenstelling van de balans, waarvan een groot deel courante voorraad, niet groot. Een omschrijving van de beschikbare kredietfaciliteiten vindt u in het hoofdstuk kortlopende verplichtingen (zie p. 82). Voor een uiteenzetting van de overige risico's wordt verwezen naar de betreffende paragraaf in het Directieverslag (zie p. 28).

117. Conform het dividendbeleid heeft de onderneming als doelstelling:
- een solvabiliteit (Eigen vermogen/Totaal vermogen) van ten minste 30%;
- tevens mag de ratio netto-rentedragende-schuld/EBITDA niet groter zijn dan 2.

In het werkkapitaal is de post voorraden veruit de belangrijkste. Hiervoor zijn per formule doelstellingen gedefinieerd. Deze variabelen zijn opgenomen in de wekelijkse rapportages.

118.

SR:	EV / TV	=	75.750 / 131.677	=	57,5%
DR:	VV / TV	=	55.927 / 131.677	=	42,5%
DER:	VV / EV	=	55.927 / 75.750	=	73,9%
LR:	EV / VV	=	75.750 / 55.927	=	135,5%

119. Deze is hoog, wat nadelig zal zijn voor de rentabiliteit in verband met de hefboomwerking van vreemd vermogen.

120. CR: Vlottend actief / Vlottend passief = 92.100 / 53.110 = 1,74
QR: Vlottend actief -/- Voorraad) / Vlottend passief = (92.1 00-/-57.926) / 53.110 = 0,64
WK: Vlottend actief -/- Vlottend passief = 92.100 -/- 53.110 = 38.990

121. Liquiditeit is hoog, wat wel als nadeel heeft dat het duur is en dus ten koste van de rentabiliteit gaat.

122. Netdebt: Rentedragende schulden -/- liquide middelen = 0 -/- 25.512 = -/- 25.512
EBITDA: Bedrijfsresultaat (EBIT) + afschrijvingen = 30.699 + 9.825 = 40.524 AC: Netdebt / EBITDA = -/- 25.512 / 40.524 = negatief
ICR: EBIT / rentelasten = 30. 699 / 0 n.v.t. er zijn geen rentelasten

123. Er zijn geen schulden die moeten worden afgelost en geen rentelasten. Zeer goed dus op dit punt, maar dat zal negatieve gevolgen hebben voor de rentabiliteit. Eigen vermogen is duur vermogen.

124. Gemiddeld eigen vermogen = (68.635 + 75.750) / 2 = 72.192
Gemiddeld totaal vermogen = (117.123 + 131.677) / 2 = 124.400
REV na belasting = nettowinst / gem. EV = 22.559 / 72.192 = 31,3%
REV voor belasting = nettowinst + belastingen / gem EV = 30.648 / 72.192 = 42,5% RTV = Bedrijfsresultaat (EBIT) / gem. VV = 30.699 / 124.400 = 24,7%

125. Beter Bed haalt goede resultaten.

126. REV voor belasting = RTV + (RTV -/- IVV) x VV/EV 24,7 % + (24,7 % -/- 0%) x 0,74 = 24,7 + 18,28% = 42,9% (afrondingsverschil)

127. Doordat er gebruikgemaakt wordt van kostenvrij vreemd vermogen, is er ook een goede hefboomwerking. Wanneer er meer gebruik gemaakt zou worden van vreemd vermogen, zou de rentabiliteit voor de aandeelhouders nog verder omhoog gaan.

128. Lid 1: Gegeven de vergelijkbaarheid van bovenstaande kenmerken worden deze operationele segmenten samengevoegd tot één te rapporteren segment.
Lid 2: Op de pagina's 25-27 geeft Beter Bed de omzet per formule weer. Daaruit is de omzet per gebied te halen.

129. Beoordelingen met betrekking tot de waardering hebben vooral plaatsgevonden bij de immateriële en materiële vaste activa, voorraden en de voorziening voor verlieslatende contracten en belastingen.

130. Badwill is het tegenovergestelde van goodwill. Er ontstaat badwill wanneer men een prijs voor de onderneming betaalt die onder de intrinsieke waarde van de onderneming ligt. Badwill wordt ook wel negatieve goodwill genoemd.
Mogelijke oorzaken van badwill liggen in nog niet in de balans tot uitdrukking gekomen fenomenen of verwachtingen. Het kan hier bijvoorbeeld toekomstige schadeclaims betreffen waarvoor nog geen voorziening hoeft te worden genomen, maar die een eventuele koper toch doen besluiten een lager bod uit te brengen.
Een alternatieve oorzaak van badwill ligt in eventuele reputatieschade die het bedrijf heeft opgelopen, waardoor klanten minder geneigd zijn de producten te kopen. Dit kan de waarde van het bedrijf verminderen, mogelijk zelfs tot onder het niveau van de activa op de balans.

131. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en verplichtingen, wordt het verschil (badwill) ten gunste van het resultaat gebracht.

132. Deze methode gaat ervan uit dat de ene onderneming de andere overneemt. Er ontstaat goodwill (of badwill) op de balans van de partij die overneemt. Wanneer er aandelen worden uitgegeven voor de overname en de nominale waarde minder is dan het verkregene, ontstaat agio.

133. Het gaat dan meestal om het samengaan van twee min of meer gelijkwaardige ondernemingen of juridische fusies. Alle activa, voorzieningen en schulden worden bij elkaar opgeteld. Er ontstaat geen goodwill. De verkrijging van het aandelenpakket van de onderneming waarmee wordt samengegaan, loopt via het agio.

134. De bedrijfsterreinen zijn afgewaardeerd ten last van de herwaarderingsreserve.

135. Nee, het zijn artikel 2:365 lid 1 sub c-activa en daarom is lid 2 niet van toepassing.

136. De financiële vaste activa bestaan enerzijds uit langlopende vorderingen van € 395 miljoen (2014: € 271 miljoen) en anderzijds uit uitgestelde belastingvorderingen van € 1.185 miljoen (2014: € 497 miljoen).
De langlopende vorderingen betreffen waarborgsommen ten behoeve van de huurovereenkomsten van winkels. Deze worden gerubriceerd onder de financiële vaste activa vanwege het langlopende karakter van deze vorderingen.

137. De activa zijn commercieel lager gewaardeerd dan fiscaal.

138. De passiva zijn commercieel hoger gewaardeerd dan fiscaal.

139. Ultimo 2015 is een belastingvordering opgenomen onder de financiële vaste activa van € 632 miljoen (2014: € 31 miljoen) uit hoofde van toekomstige verliescompensatie. Deze vordering is ontstaan bij de overname van BettenMax.
BettenMax beschikte op het moment van overname over niet-geactiveerde fiscaal compensabele verliezen.
Omdat Beter Bed Holding op basis van de huidige inzichten verwacht deze fiscale verliezen binnen vijf jaar te kunnen compenseren, zijn deze volledig geactiveerd.
Een bedrag van € 8.824 (2014: € 7.623) aan te compenseren verliezen is niet verantwoord in de balans.
Beter Bed Holding heeft als beleid dat fiscaal compensabele verliezen alleen worden geactiveerd indien er op basis van een onderbouwde prognose van de fiscale resultaten binnen vijf jaar redelijke compensatiemogelijkheden te verwachten zijn. Compensatie van deze verliezen is op basis van de huidige inzichten onvoldoende waarschijnlijk.

140. IAS 12 eist dat latente belastingvorderingen en -verplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde (alinea 53). Volgens RJ 272.404 (en verder) worden latente belastingvorderingen en -verplichtingen gewaardeerd tegen hetzij nominale waarde hetzij contante waarde. Indien waardering tegen contante waarde wordt toegepast, moet dit duidelijk in de toelichting worden uiteengezet.

141. Nieuwe verliezen (via resultatenrekening) waardoor de latente belastingvorderingen stijgen. Er worden winsten gemaakt, waardoor er minder belasting hoeft te worden betaald, doordat er verliescompensatie kan worden toegepast (via resultatenrekening) en de vordering dus daalt.
De belastingvordering daalt ook via de resultatenrekening als de fiscale waardering van de activa hoger was dan de commerciële en er wordt afgeschreven.

142. Beter Bed heeft door een overname nieuwe latente belastingvorderingen verkregen. Deze badwill ontstaat met name door de activering van fiscaal verrekenbare verliezen van circa € 0,8 miljoen (p. 76 rapport).

143. Als er wijzigingen zijn in het belastingtarief voor de komende jaren, moeten de latenties hierop aangepast worden. De aanpassing levert een resultaat op; dit resultaat kan op twee manieren worden verwerkt:
- via de resultatenrekening;
- rechtstreeks in het eigen vermogen.

Van belang is na te gaan op welke wijze de latentie is ontstaan.

144. Definitieve verschillen worden direct verrekend, ze leiden nooit in een jaarrekening tot het opnemen van belastinglatenties. Definitieve verschillen kunnen komen door aftrekposten die de winst verlagen. Het gevolg van de aanwezigheid van definitieve verschillen tussen de bedrijfseconomische winst en de fiscale winst is dat de belastinglast afwijkt van het geldende winstbelastingtarief dat is toegepast op de bedrijfseconomische winst vóór aftrek van belasting. Het verband tussen de belastinglast en de winst vóór aftrek van belasting wordt daarmee verbroken.

145. Deze zijn juist op een geconsolideerde jaarrekening geëlimineerd.

146. De voorziening voor incourante voorraden bestaat met name uit retouren die niet aan de leverancier kunnen worden geretourneerd, beschadigde producten, showroomvoorraad, producten die uit het assortiment gaan en producten met een zeer lage omloopsnelheid. Bij ieder van deze categorieën wordt een inschatting gemaakt van de directe opbrengstwaarde. Indien de boekwaarde hoger ligt dan de directe opbrengstwaarde, wordt de voorraad voor dit verschil afgewaardeerd.

147. Als afwaardering: Voor de groothandelsdebiteuren is een voorziening opgenomen van € 67 miljoen (2014: € 60 miljoen). Dit is 47,9% (2014: 44,9%) van de vorderingen waarvan de afgesproken betalingstermijn is verstreken. Er is geen voorziening aan de creditkant van de balans opgenomen, hetgeen ook niet toegestaan is.

148. Als geld wordt overgeschreven van de ene bankrekening naar de andere, kan het voorkomen dat het er bij de ene bankrekening nog niet op staat, maar bij de andere rekening wel al af is. Hiervoor is de post in de administratie Kruisposten (gelden onderweg).

149. Het aandelenkapitaal dat de rechtspersoon op basis van de statuten maximaal kan plaatsen.

150. 21.955.562 / 100.000.000 = 21,95%.

151. Als ze worden ingetrokken. Bij Beter Bed is dit niet het geval, want ze zijn herplaatst. Als aandelen zijn ingetrokken, zijn ze dus niet meer in portefeuille.

152. Beter Bed heeft winkels gesloten en nieuwe winkels geopend. Voor locaties die gesloten zijn, lopen er nog huurcontracten door. In de toekomst is er dus nog een uitstroom van middelen. Beter Bed heeft de kosten daarvan reeds nu genomen door de vorming van een voorziening.

153. Fiscaal mag niet worden geherwaardeerd. In de jaarrekening is dit wel gebeurd. Dus in de jaarrekening is hoger gewaardeerd, wat leidt tot een herwaarderingsreserve en een voorziening latent belastingen.

154. Fiscaal lager gewaardeerd, alleen dan ontstaat er een latente belastingvoorziening.

155. IAS 12 schrijft voor dat ook in geval van herwaarderingen een belastinglatentie moet worden opgenomen (alinea 15 en 20). RJ 272.304 beveelt het vormen van een latentie in dergelijke gevallen aan.

156. Bij herwaarderingen of terugname van herwaarderingen.

157. Rekening-courant is een faciliteit van de bank bestemd voor werkkapitaal. Je kunt deze faciliteit gebruiken voor zowel het financieren van inventaris en voorraden, als voor het (voor)financieren van debiteuren en crediteuren. Binnen een met de bank afgesproken limiet kun je op ieder gewenst moment geld opnemen en weer aanvullen. Voor ondernemers is dit handig om kortlopende financieringsbehoeften in te vullen, bijvoorbeeld als jouw afnemers later betalen dan het moment dat jij je grondstoffen moet inkopen. Doorgaans kun je maximaal vier keer je maandelijkse omzet lenen. Deze omzet moet wel op je rekening-courant binnenkomen.

158. De belangrijkste voorwaarden van de kredietfaciliteiten zijn een minimale solvabiliteit van 25% en een ratio van netto-rentedragende-schuld gedeeld door EBITDA van maximaal 2,5.

159. Beter Bed betaalt gemiddeld een marktconforme rente.

160. Gebouwen in 30 jaar, op terreinen wordt niet afgeschreven en op de overige vaste activa tussen de 3 en 10 jaar.

161. De overige bedrijfskosten bestaan voor € 45,2 miljoen uit huurkosten en leasekosten (2014: € 45,6 miljoen). Het restant van deze kosten betreft voornamelijk verkoop- en distributiekosten.

162. Het is een combinatie van deze twee. Het begin is de functionele indeling, maar na de brutomarge zijn er veel onderdelen van de categoriale indeling te herkennen. Dit is toegestaan, omdat de geconsolideerde jaarrekening opgesteld is conform IFRS en IFRS geen modellenbesluit kent.

163. Winst voor belasting is: € 30.648.000 x 0,25 = € 7.662.000.

164. Er moet fiscaal 40.000 meer belasting worden betaald dan uit de jaarrekening volgt, bijvoorbeeld door correcties uit aangiftes uit het verleden.

165. In 2015 waren er permanente verschillen die ertoe hebben geleid dat de fiscale winst definitief lager was dan de commercieel berekende winst.

166. Door de deelnemingsvrijstelling.

167. De effectieve belastingdruk moet worden verhoogd, omdat men heeft ingeschat dat niet alle verliezen in de toekomst gecompenseerd kunnen worden.

168. Dit is de belasting die in het buitenland moet worden betaald.

169. Het belastingtarief is in de landen waar Beter Bed actief is hoger dan in Nederland.

170. € 8.089.000.

171. Dit is de belasting die feitelijk over het lopende jaar aan de belasting verschuldigd is.

172. Er moet fiscaal € 40.000 meer belasting worden betaald dan uit de jaarrekening volgt, bijvoorbeeld door correcties uit aangiftes uit het verleden.

173. Er moet € 14.000 meer belasting betaald worden, omdat de fiscale regels minder kosten toelaten. In latere jaren mogen deze kosten wel fiscaal worden genomen, vandaar dat gesproken wordt over tijdelijke verschillen.

174. Er hoeft € 158.000 minder belasting betaald te worden dan uit de belastinglast zou volgen, omdat er winst met verliezen uit het verleden kon worden gecompenseerd (Fiscale verliescompensatieregeling).

175. € 2.231.000.

176. Er zijn al voorlopige aanslagen betaald en de fiscaal te betalen belasting wijkt af van de belastinglast.

177. De onderneming is langlopende huur- en leaseverplichtingen aangegaan inzake bedrijfspanden en overige bedrijfsmiddelen.

178. De deelnemingen waarvoor de verklaring is afgegeven, hoeven de enkelvoudige jaarrekening niet conform titel 9 in te richten, geen bestuursverslag op te stellen, geen overige gegevens op te stellen, geen accountantscontrole en geen publicatieplicht.

179. Omdat er alleen 100%-belangen zijn geconsolideerd.

180. Onder het eigen vermogen.

181. Groepsvermogen.

182. Afschrijven geschiedt systematisch en afwaarderen is een waardecorrectie.

183. De geconsolideerde jaarrekening van Beter Bed is opgesteld volgens IFRS. Het winstbegrip is bij IFRS ruimer, IFRS kent geen wettelijke reserves. De rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen die onder andere via de wettelijke reserves lopen, worden dus bij de winst opgesteld om tot het Totaalresultaat te komen. Niet-recyclebaar wil zeggen dat het ook onder IFRS nooit winst of verlies via de winst-en-verliesrekening zal zijn. Recyclebaar wil zeggen dat het in een later stadium via de winst-en-verliesrekening wordt verwerkt.

184. Bedrijfsterreinen omlaag, herwaardering omlaag.

185. Financiële vaste activa omhoog, wettelijke reserve omrekeni ngsverschillen omhoog.

186. Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

187. De afschrijvingen zijn € 9.825 miljoen en de investeringen minus de desinvesteringen zijn € 15.372 miljoen. Per saldo vindt er dus een uitbreiding plaats.

188. Nettowinst 2015 via winst-en-verliesrekening.
Overige componenten (zie ook p. 65): mutatie saldo herwaardering, mutatie omrekenverschillen: rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen
Slot- en interim-dividend: rechtstreekse mutaties: onttrekkingen Uitgifte aandelen:

rechtstreekse mutaties: stortingen
Kosten personeelsopties: rechtstreekse mutatie: vergelijkbaar met stortingen

189. De vennootschappelijke jaarrekening is opgesteld op basis van titel 9 Boek 2 BW, waarbij gebruik wordt gemaakt van de IFRS-grondslagen zoals toegepast in de geconsolideerde IFRS-j aarrekening.

190. Artikel 2:361 lid 8 BW.

191. Ja, meestal worden ook op de vennootschappelijke balans de ongerealiseerde intercompanywinsten weggelaten. In dat geval is het eigen vermogen altijd gelijk.

192.
- stijging als een deelneming resultaat behaald (NB bij geen overwegende zeggenschap wettelijke reserve vormen);
- daling als een deelneming dividend uitkeert;
- stijging als er kapitaal wordt bijgestort bij een deelneming;
- stijging in verband met omrekening van koersen (NB ook wettelijke reserve vormen);
- herwaardering, in dit geval terugname herwaardering.

193. De vermogensmutatiemethode. Onder IFRS wordt de methode die hierop lijkt de equity-methode genoemd.

194. De voorziening deelnemingen betreft een voorziening voor deelnemingen die na saldering met de door de vennootschap verstrekte leningen een negatieve nettovermogenswaarde tonen. Per saldo heeft de moedermaatschappij dan een verplichting.

195. Bij een fiscale eenheid worden de resultaten van de dochtermaatschappij toegerekend aan de moedermaatschappij. De dochtermaatschappij houdt niet op te bestaan, ook fiscaal niet, maar is niet meer zelfstandig belastingplichtig.
Een voordeel van een fiscale eenheid is dat u de verliezen van een maatschappij kunt verrekenen met de winsten van een andere maatschappij uit dezelfde groep. Om een fiscale eenheid te kunnen vormen, moet de moedermaatschappij:
- minimaal 95% van de aandelen in de dochtermaatschappij bezitten;
- recht hebben op minimaal 95% van de winst en minimaal 95% van het vermogen van de dochtermaatschappij;
- voor minimaal 95% stemrecht in de dochtermaatschappij hebben.

Daarnaast moeten de moeder- en de dochtermaatschappij:
- dezelfde boekjaren hanteren;
- dezelfde winstbepalingen hanteren;
- feitelijk gevestigd zijn in Nederland.

196. Artikel 2:402 BW. Pagina 68: Onder toepassing van artikel 402 Boek 2 BW is in de vennootschappelijke jaarrekening een beknopte winst-en-verliesrekening opgenomen en pagina 92, 3e alinea: Onder toepassing van artikel 402 Boek 2 BW is in de vennootschappelijke jaarrekening een beknopte winst-en-verliesrekening opgenomen.

197. De overige gegevens beginnen op pagina 96:
a. Deze is opgenomen vanaf pagina 97.

b. Lid 1: Jaarlijks wordt door de Directie onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen vastgesteld welk deel van de winst (het positieve saldo van de winst- en- verliesrekening) wordt gereserveerd. Lid 2: De winst na reservering volgens het voorgaande lid staat ter beschikking van de algemene vergadering. (p. 96)
c. Niet van toepassing op een naamloze vennootschap
d. Op pagina 48 is te lezen dat er geen aandelen zijn met bijzondere zeggenschapsrechten.
Dit onderdeel ontbreekt daarom in de Overige gegevens.
e. Ook deze zijn er blijkbaar niet.
f. Ook hierover wordt niets vermeld. Blijkbaar zijn deze er dus ook niet.

198. Tot de boekjaren 2015 werden de gebeurtenissen na balansdatum vermeld in de overige gegevens. Vanaf het boekjaar 2016 is dit onderdeel te vinden in de toelichting op de jaarrekening.

199. Tot de boekjaren 2015 werd de winstbestemming vermeld in de overige gegevens. Vanaf het boekjaar 2016 is dit onderdeel te vinden in de toelichting op de jaarrekening.

200. Het betreft een goedkeurende controleverklaring.